II

(Μη νομοθετικές πράξεις)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2015/454 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 9ης Ιουλίου 2014

σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις SA.34823 (2012/C), SA.36004 (2013/NN), SA.37965 (2013/N), SA.37966 (2013/N), SA.37967 (2013/N) που χορηγήθηκαν από την Ελλάδα υπέρ του ομίλου Alpha Bank σε σχέση με την:

— **ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάρθρωση της Alpha Bank AE,**

— **εξυγίανση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας μέσω εντολής μεταβίβασης στην Alpha Bank AE,**

— **εξυγίανση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ευβοίας μέσω εντολής μεταβίβασης στην Alpha Bank AE,**

— **εξυγίανση της Συνεταιριστικής Τράπεζας Δωδεκανήσου μέσω εντολής μεταβίβασης στην Alpha Bank AE**

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2014) 4662]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τα προαναφερθέντα άρθρα,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ALPHA BANK

(1) Με απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2008 η Επιτροπή ενέκρινε καθεστώς ενισχύσεων με τίτλο «Μέτρα στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας» (στο εξής «καθεστώς στήριξης των ελληνικών τραπεζών») με σκοπό να διασφαλισθεί η σταθερότητα του ελληνικού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Το καθεστώς στήριξης των ελληνικών τραπεζών προβλέπει τη χορήγηση ενισχύσεων βάσει των τριών συστατικών μέτρων του: ενός μέτρου ανακεφαλαιοποίησης, ενός μέτρου παροχής εγγυήσεων και ενός μέτρου στήριξης με ομολογιακά δάνεια [1]. Τον Μάιο του 2009 ο όμιλος Alpha Bank («η Τράπεζα») ανακεφαλαιοποιήθηκε από το ελληνικό κράτος βάσει του μέτρου ανακεφαλαιοποίησης.

(2) Στην αιτιολογική σκέψη 14 της απόφασης της 19ης Νοεμβρίου 2008 αναφερόταν ότι επρόκειτο να κοινοποιηθεί σχέδιο αναδιάρθρωσης στην Επιτροπή όσον αφορά τους δικαιούχους του μέτρου ανακεφαλαιοποίησης.

(3) Στις 2 Αυγούστου 2010 οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας στην Επιτροπή. Η Επιτροπή καταχώρισε το εν λόγω σχέδιο και τις μεταγενέστερες επικαιροποιήσεις, καθώς και πρόσθετες πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τις ελληνικές αρχές, ως υπόθεση SA. 30342 (PN 26/2010) και στη συνέχεια SA. 32786 (2011/PN).

[1] Απόφαση της Επιτροπής, της 19ης Νοεμβρίου 2008, στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης αριθ. N 560/2008 «*Μέτρα στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 125 της 5.6.2009, σ. 6). Καταχωρίστηκε με τον αριθμό SA. 26678 (N 560/2008). Το καθεστώς αυτό παρατάθηκε και τροποποιήθηκε στη συνέχεια, όπως περιγράφεται στην υποσημείωση 2.

(4) Η Τράπεζα έχει λάβει επανειλημμένως κρατικές εγγυήσεις για χρεόγραφα και ομολογιακά δάνεια του Δημοσίου στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών ([2]). Έλαβε επίσης επείγουσα παροχή ρευστότητας με κρατική εγγύηση («ΕΠΡ με εγγύηση του Δημοσίου»).

(5) Στις 20 Απριλίου 2012 το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΕΤΧΣ) χορήγησε στην Τράπεζα επιστολή δέσμευσης όσον αφορά τη συμμετοχή του στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της. Στις 28 Μαΐου 2012 το ΕΤΧΣ χορήγησε ποσό 1 900 εκατ. ευρώ στην Τράπεζα ως προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση («πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση»).

(6) Τον Μάιο του 2012 οι ελληνικές αρχές κοινοποίησαν στην Επιτροπή την επιστολή ανάληψης δέσμευσης που χορήγησε το ΕΤΧΣ στην Τράπεζα. Η Επιτροπή την καταχώρισε ως μη κοινοποιηθείσα ενίσχυση [υπόθεση SA. 34823 (2012/NN)], διότι το μέτρο είχε ήδη τεθεί σε εφαρμογή.

(7) Με απόφαση της 27ης Ιουλίου 2012 η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας σχετικά με την πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση («απόφαση κίνησης της διαδικασίας για την Alpha») ([3]).

(8) Στις 12 Οκτωβρίου 2012 το ΕΤΧΣ παρέσχε την έγκρισή του στην Τράπεζα για την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας από την Crédit Agricole SA («Crédit Agricole»). Στις 16 Οκτωβρίου 2012 η Crédit Agricole και η Τράπεζα υπέγραψαν συμφωνία αγοράς μετοχών.

(9) Πριν από την ημερομηνία αυτή οι ελληνικές αρχές ενημέρωσαν τις υπηρεσίες της Επιτροπής σχετικά με την εξέλιξη της διαδικασίας και τους όρους της ενδεχόμενης εξαγοράς της Εμπορικής Τράπεζας.

(10) Στις 23 Νοεμβρίου 2012 οι υπηρεσίες της Επιτροπής έστειλαν επιστολή στις ελληνικές αρχές, συμπεριλαμβανομένης της προκαταρκτικής αξιολόγησης της εξαγοράς.

(11) Τον Δεκέμβριο του 2012 το ΕΤΧΣ χορήγησε στην Τράπεζα ποσό 1 042 εκατ. ευρώ ως δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση (εφεξής «δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση»). Στις 21 Δεκεμβρίου 2012 το ΕΤΧΣ χορήγησε επίσης στην Τράπεζα επιστολή δέσμευσης όσον αφορά τη συμμετοχή του στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και στην έκδοση μετατρέψιμων κεφαλαιακών μέσων, για συνολικό ποσό ύψους 1 629 εκατ. ευρώ ([4]). Οι ελληνικές αρχές κοινοποίησαν τα εν λόγω μέτρα στην Επιτροπή στις 27 Δεκεμβρίου 2012 ([5]).

([2]) Στις 2 Σεπτεμβρίου 2009 η Ελλάδα κοινοποίησε ορισμένες τροποποιήσεις των μέτρων στήριξης και παράταση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2009 που εγκρίθηκαν στις 18 Σεπτεμβρίου 2009 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 18ης Σεπτεμβρίου 2009 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης αριθ. N 504/2009 «*Παράταση και τροποποίηση των μέτρων στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 264 της 6.11.2009, σ. 5)]. Στις 25 Ιανουαρίου 2010 η Επιτροπή ενέκρινε δεύτερη παράταση των μέτρων στήριξης μέχρι τις 30 Ιουνίου 2010 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 25ης Ιανουαρίου 2010 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης αριθ. N 690/2009 «*Παράταση των μέτρων στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 57 της 9.3.2010, σ. 6)]. Στις 30 Ιουνίου 2010 η Επιτροπή ενέκρινε ορισμένες τροποποιήσεις των μέτρων στήριξης και παράταση μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2010 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 30ής Ιουνίου 2010 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης αριθ. N 260/2010 «*Παράταση των μέτρων στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 238 της 3.9.2010, σ. 3)]. Στις 21 Δεκεμβρίου 2010 η Επιτροπή ενέκρινε παράταση των μέτρων στήριξης μέχρι τις 30 Ιουνίου 2010 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2010 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 31998 (2010/N) «*Τέταρτη παράταση των μέτρων στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 53 της 19.2.2011, σ. 2)]. Στις 4 Απριλίου 2011 η Επιτροπή ενέκρινε τροπολογία [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 4ης Απριλίου 2011 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 32767 (2011/N) «*Τροποποίηση των μέτρων στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 164 της 2.6.2011, σ. 8)]. Στις 27 Ιουνίου 2011 η Επιτροπή ενέκρινε παράταση των μέτρων στήριξης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουνίου 2011 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 33153 (2011/N) «*Πέμπτη παράταση των μέτρων στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 274 της 17.9.2011, σ. 6)]. Στις 6 Φεβρουαρίου 2012 η Επιτροπή ενέκρινε παράταση των μέτρων στήριξης έως τις 30 Ιουνίου 2012 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 6ης Φεβρουαρίου 2012 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 34149 (2011/N) «*Έκτη παράταση των μέτρων στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 101 της 4.4.2012, σ. 2)]. Στις 6 Ιουλίου 2012 η Επιτροπή ενέκρινε παράταση των μέτρων στήριξης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 6ης Ιουλίου 2012 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 35002 (2012/N) - Ελλάδα «*Παράταση του καθεστώτος στήριξης για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 77 της 15.3.2013, σ. 14)]. Στις 22 Ιανουαρίου 2013 η Επιτροπή ενέκρινε παράταση του καθεστώτος εγγυήσεων και του καθεστώτος ομολογιακών δανείων έως τις 30 Ιουνίου 2013 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 22ας Ιανουαρίου 2013 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 35999 (2012/N) - Ελλάδα «*Παράταση του καθεστώτος εγγυήσεων και ομολογιακών δανείων για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 162 της 7.6.2013, σ. 6)]. Στις 25 Ιουλίου 2013 η Επιτροπή ενέκρινε παράταση του καθεστώτος εγγυήσεων και του καθεστώτος ομολογιακών δανείων έως τις 31 Δεκεμβρίου 2013 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 25ης Ιουλίου 2013 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 36956 (2013/N) - Ελλάδα «*Παράταση του καθεστώτος εγγυήσεων και ομολογιακών δανείων για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*» (ΕΕ C 141 της 9.5.2014, σ. 3)]. Στις 14 Ιανουαρίου 2014 η Επιτροπή ενέκρινε παράταση του καθεστώτος εγγυήσεων και του καθεστώτος ομολογιακών δανείων έως τις 30 Ιουνίου 2014 [βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 14ης Ιανουαρίου 2014 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 37958 (2013/N) — Ελλάδα «*Παράταση του καθεστώτος εγγυήσεων και ομολογιακών δανείων για τα πιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας*», που δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί].

([3]) Βλέπε απόφαση της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 2012 στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 34823 (2012/C) (πρώην 2012 NN), «Ανακεφαλαιοποίηση της Alpha Bank από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας» (ΕΕ C 357 της 20.11.2012, σ. 36).

([4]) Δελτίο Τύπου του ΕΤΧΣ της 24ης Δεκεμβρίου 2012, διαθέσιμο στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf.

([5]) Τα μέτρα αυτά καταχωρίστηκαν από την Επιτροπή ως υπόθεση SA. 36004 (2013/NN).

(12) Τον Μάιο του 2013 η Τράπεζα ανακοίνωσε την επιτυχή ολοκλήρωση της έκδοσης δικαιωμάτων ύψους 457,1 εκατ. ευρώ και την κατανομή του συνόλου των μετοχών που προσφέρθηκαν με ιδιωτική τοποθέτηση πρόσθετου ποσού 92,9 εκατ. ευρώ. Στις 3 Ιουνίου η HFSF μετέτρεψε την πρώτη και τη δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση σε ίδια κεφάλαια και εισέφερε στην Τράπεζα πρόσθετο κεφάλαιο ύψους 1 079 εκατ. ευρώ («ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013»).

(13) Στις 19 Δεκεμβρίου 2013 οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με τους όρους ανακεφαλαιοποίησης της άνοιξης του 2013.

(14) Στις 12 Ιουνίου 2014 οι ελληνικές αρχές υπέβαλαν τελικό σχέδιο αναδιάρθρωσης για την Τράπεζα («το σχέδιο αναδιάρθρωσης») στην Επιτροπή. Την ίδια ημερομηνία παρείχαν πληροφορίες σχετικά με την ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου. Δήλωσαν την πρόθεσή τους να συνεχίσουν να παρέχουν στην Τράπεζα στήριξη ρευστότητας, καθώς και κρατικές εγγυήσεις για χρεόγραφα και ομολογιακά δάνεια στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών ([6]).

(15) Η Επιτροπή πραγματοποίησε πολλές συσκέψεις, τηλεδιασκέψεις και ανταλλαγές ηλεκτρονικών μηνυμάτων με εκπροσώπους των ελληνικών αρχών και της Τράπεζας.

(16) Η Ελλάδα δέχεται κατ' εξαίρεση την έκδοση της παρούσας απόφασης μόνο στην αγγλική γλώσσα.

1.2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΤΡΕΙΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

(17) Στις 3 Δεκεμβρίου 2013 η Ελλάδα ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με την προβλεπόμενη εξυγίανση τριών συνεταιριστικών τραπεζών («οι τρεις συνεταιριστικές τράπεζες»), συγκεκριμένα της Συνεταιριστικής Τράπεζας Δωδεκανήσου («Τράπεζα Δωδεκανήσου»), της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ευβοίας («Τράπεζα Ευβοίας») και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας («Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας»).

(18) Στις 4 Δεκεμβρίου 2013 οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από την Ελλάδα να υποβάλει πληροφορίες σχετικά με την αναμενόμενη εξυγίανση των τριών συνεταιριστικών τραπεζών.

(19) Στις 5 Δεκεμβρίου 2013 η Ελλάδα υπέβαλε τις ζητηθείσες πληροφορίες στις υπηρεσίες της Επιτροπής.

(20) Στις 8 Δεκεμβρίου 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος προέβη στην εξυγίανση των τριών συνεταιριστικών τραπεζών και στη μεταβίβαση των επιλεγμένων υποχρεώσεων των τριών συνεταιριστικών τραπεζών στην Τράπεζα.

(21) Στις 17 Δεκεμβρίου 2013 η Ελλάδα κοινοποίησε την παροχή κρατικής στήριξης στο πλαίσιο της εξυγίανσης των τριών συνεταιριστικών τραπεζών.

2. **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**

2.1. Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΗΣ

2.1.1. **Γενικό πλαίσιο του ελληνικού τραπεζικού τομέα**

(22) Το πραγματικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν («ΑΕΠ») της Ελλάδας μειώθηκε κατά 20 % από το 2008 έως το 2012, όπως φαίνεται στον πίνακα 1. Ως εκ τούτου, οι ελληνικές τράπεζες αντιμετώπισαν ένα ταχέως αυξανόμενο ποσοστό αθέτησης των υποχρεώσεων εξυπηρέτησης δανείων ελληνικών νοικοκυριών και επιχειρήσεων ([7]). Οι εξελίξεις αυτές επηρέασαν αρνητικά την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των ελληνικών τραπεζών και δημιούργησαν κεφαλαιακές ανάγκες.

Πίνακας 1

Αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ στην Ελλάδα, 2008-2013

Ελλάδα	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (%)	– 0,2	– 3,1	– 4,9	– 7,1	– 7,0	– 3,9

Πηγή: Eurostat, διαθέσιμο στη διαδικτυακή διεύθυνση http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115

([6]) Η κοινοποίηση καταχωρίστηκε με τον αριθμό SA.34823 (2012/C) (πρώην 2012 NN).

([7]) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων. *Δεύτερο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα - Μάρτιος 2012*, σ. 17, διαθέσιμο στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf.

(23) Επιπλέον, τον Φεβρουάριο του 2012 η Ελλάδα εφάρμοσε ανταλλαγή ομολόγων του ιδιωτικού τομέα, γνωστή ως συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα («πρόγραμμα PSI»). Οι ελληνικές τράπεζες συμμετείχαν στο πρόγραμμα PSI. Κατά την ανταλλαγή ομολόγων η ελληνική κυβέρνηση προσέφερε στους παλαιούς ιδιώτες ομολογιούχους νέους τίτλους [συμπεριλαμβανομένων νέων ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου («ΟΕΔ»), τίτλους συνδεδεμένους με το ελληνικό ΑΕΠ και ομόλογα πληρωμής PSI που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («EFSF»)] σε αντάλλαγμα των υφιστάμενων ΟΕΔ, με ονομαστική έκπτωση 53,5 % και μεγαλύτερες διάρκειες ([8]). Οι ελληνικές αρχές ανακοίνωσαν τα αποτελέσματα της εν λόγω ανταλλαγής ομολόγων στις 9 Μαρτίου 2012 ([9]). Η ανταλλαγή προκάλεσε σημαντικές ζημίες για τους ομολογιούχους (που εκτιμώνται από την Τράπεζα της Ελλάδος στο 78 % της ονομαστικής αξίας των παλαιών ΟΕΔ κατά μέσο όρο για τις ελληνικές τράπεζες) και κεφαλαιακές ανάγκες οι οποίες καταλογίστηκαν αναδρομικά στις οικονομικές καταστάσεις των ελληνικών τραπεζών του 2011.

Πίνακας 2

Συνολικές ζημίες των κύριων ελληνικών τραπεζών λόγω PSI (σε εκατ. ευρώ)

Τράπεζες	Ονομαστικό ποσό Ονομαστικό ποσό των ΟΕΔ (1)	Ονομαστικό ποσό των κρατικών δανείων (2)	Συνολικό ονομαστικό ποσό (3)=(1)+(2)	Ζημία στα ΟΕΔ λόγω του PSI (4)	Ζημία στα κρατικά δάνεια λόγω του PSI (5)	Συνολική ακαθάριστη ζημία λόγω PSI	Συνολική ακαθάριστη ζημία λόγω PSI / Βασικά ίδια κεφάλαια κατηγορίας 1 [1] (Δεκ. 2011) (%)	Συνολική ακαθάριστη ζημία λόγω PSI / Σύνολο στοιχείων ενεργητικού (Δεκ. 2011) (%)
ΕΤΕ	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1
Πειραιώς	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Εμπορική	351	415	766	270	320	590	40,3	2,7

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, *Έκθεση για την ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάταξη του ελληνικού τραπεζικού τομέα*, Δεκέμβριος 2012, σ. 14

([1]) Ο δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1 μιας τράπεζας είναι ένας από τους εποπτικούς δείκτες κεφαλαίων που παρακολουθούνται από την εποπτική αρχή στο πλαίσιο της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις.

(24) Δεδομένου ότι οι ελληνικές τράπεζες αντιμετώπισαν σημαντικές ελλείψεις κεφαλαίων εξαιτίας του προγράμματος PSI και της συνεχιζόμενης ύφεσης, το μνημόνιο οικονομικής και χρηματοπιστωτικής πολιτικής («ΜΟΧΠ») του δεύτερου προγράμματος προσαρμογής για την Ελλάδα μεταξύ της ελληνικής κυβέρνησης, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου («ΔΝΤ») και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας («ΕΚΤ»), της 11ης Μαρτίου 2012, χορήγησε κεφάλαια για την ανακεφαλαιοποίηση αυτών των τραπεζών. Οι ελληνικές αρχές υπολόγισαν τις συνολικές ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης και το κόστος εξυγίανσης των τραπεζών που θα χρηματοδοτείτο από το πρόγραμμα σε 50 δισεκατ. ευρώ ([10]). Το ποσό αυτό υπολογίστηκε με βάση την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων που διενήργησε η Τράπεζα της Ελλάδος για την περίοδο από τον Δεκέμβριο του 2011 έως τον Δεκέμβριο του 2014 («προσομοίωση ακραίων καταστάσεων του 2012»), η οποία βασίστηκε στις προβλέψεις ζημιών από δάνεια που διενήργησε η BlackRock ([11]). Τα κεφάλαια για την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών είναι διαθέσιμα μέσω του ΕΤΧΣ. Ο πίνακας 3 συνοψίζει τον υπολογισμό των κεφαλαιακών αναγκών για τις κυριότερες ελληνικές τράπεζες, όπως προκύπτουν από τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων του 2012.

([8]) Βλέπε τμήμα II «Η αναδιάρθρωση του ελληνικού δημοσίου χρέους» της *Έκθεσης για την ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάταξη του ελληνικού τραπεζικού τομέα*, Τράπεζα της Ελλάδος, του Δεκεμβρίου 2012, που διατίθεται στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf.

([9]) Δελτίο τύπου του υπουργού Οικονομικών, της 9ης Μαρτίου 2012, που διατίθεται στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf

([10]) Βλέπε υποσημείωση 7, σ. 106.

([11]) Βλέπε υποσημείωση 8.

Πίνακας 3

Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων 2012: Κεφαλαιακές ανάγκες των κύριων ελληνικών τραπεζών (σε εκατ. ευρώ)

Τράπεζες	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια αναφοράς κατηγορίας 1 (Δεκ. 2011) (1)	Συνολική ακαθάριστη ζημία λόγω PSI (Δεκ. 2011) (2)	Προβλέψεις σε σχέση με το PSI (Ιούνιος 2011) (3)	Ακαθάριστη αθροιστική ζημία Προβλέψεις για τον πιστωτικό κίνδυνο (4)	Αποθεματικά για ζημίες από δάνεια (Δεκ. 2011) (5)	Εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων (6)	Στόχος για τα κύρια βασικά ίδια κεφάλαια (Δεκ. 2014) (7)	Κεφαλαιακές ανάγκες (8)=(7)–[(1)+(2)+(3)+(4)+(5)+(6)]
ΕΤΕ	7 287	– 11 735	1 646	– 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	– 5 781	830	– 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839
Alpha	4 526	– 4 786	673	– 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Πειραιώς	2 615	– 5 911	1 005	– 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Εμπορική	1 462	– 590	71	– 6 351	3 969	114	1 151	2 475
Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο (ΤΤ)	557	– 3 444	566	– 1 482	1 284	– 315	903	3 737

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, *Έκθεση για την ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάταξη του ελληνικού τραπεζικού τομέα*, Δεκέμβριος 2012, σ. 8

(25) Σύμφωνα με το ΜΟΧΠ, «οι τράπεζες που υποβάλλουν βιώσιμα σχέδια άντλησης κεφαλαίων θα έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν και να λάβουν δημόσια στήριξη κατά τρόπο που να διατηρεί κίνητρα για τον ιδιωτικό τομέα όσον αφορά την εισφορά κεφαλαίου και, ως εκ τούτου, να ελαχιστοποιεί την επιβάρυνση των φορολογουμένων» ([12]). Η Τράπεζα της Ελλάδος διαπίστωσε ότι μόνον οι τέσσερις μεγαλύτερες τράπεζες (Eurobank, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Alpha Bank, Τράπεζα Πειραιώς) υπέβαλαν βιώσιμα σχέδια άντλησης κεφαλαίων ([13]). Έλαβαν μία πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση από το ΕΤΧΣ τον Μάιο του 2012.

(26) Οι εγχώριες καταθέσεις στις τράπεζες στην Ελλάδα μειώθηκαν κατά 37 % συνολικά από το τέλος του 2009 έως τον Ιούνιο του 2012, λόγω της ύφεσης και της πολιτικής αβεβαιότητας. Οι τράπεζες αυτές ήταν αναγκασμένες να χορηγήσουν υψηλότερα επιτόκια στην προσπάθειά τους να διατηρήσουν τις καταθέσεις. Το κόστος των καταθέσεων αυξήθηκε, μειώνοντας το καθαρό περιθώριο επιτοκίου των τραπεζών. Καθώς οι ελληνικές τράπεζες αποκλείστηκαν από τις αγορές χονδρικής χρηματοδότησης, κατέστησαν εξ ολοκλήρου εξαρτημένες από τη χρηματοδότηση του Ευρωσυστήματος ([14]), αυξανόμενο μέρος της οποίας είχε τη μορφή επείγουσας παροχής ρευστότητας («ΕΠΡ») με την εγγύηση του Δημοσίου που χορηγήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος.

(27) Στις 3 Δεκεμβρίου 2012 η Ελλάδα έθεσε σε εφαρμογή πρόγραμμα επαναγοράς των νέων ΟΕΔ που ελήφθησαν από τους επενδυτές στο πλαίσιο του προγράμματος PSI, σε τιμές που κυμαίνονταν από το 30,2 % έως το 40,1 % της ονομαστικής τους αξίας ([15]). Οι ελληνικές τράπεζες συμμετείχαν στο εν λόγω πρόγραμμα επαναγοράς που επέφερε περαιτέρω ζημίες στους ισολογισμούς τους, αφού το μεγαλύτερο μέρος της λογιστικής ζημίας (δηλαδή η διαφορά μεταξύ της αγοραίας αξίας και της ονομαστικής αξίας) που καταλογίστηκε σε αυτά τα νέα ΟΕΔ όταν εφαρμόστηκε το πρόγραμμα PSI κατέστη οριστική και αμετάκλητη ([16]).

(28) Τον Δεκέμβριο του 2012 οι τέσσερις μεγαλύτερες ελληνικές τράπεζες έλαβαν δεύτερη ανακεφαλαιοποίηση από το ΕΤΧΣ.

(29) Την άνοιξη του 2013 η προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση των τεσσάρων τραπεζών μετατράπηκε σε μόνιμη ανακεφαλαιοποίηση σε κοινές μετοχές, με το ΕΤΧΣ να κατέχει ποσοστό άνω του 80 % του μετοχικού κεφαλαίου καθεμιάς από τις τέσσερις τράπεζες. Για τις τράπεζες που κατόρθωσαν να προσελκύσουν προκαθορισμένο ποσό ιδιωτικών κεφαλαίων (η Τράπεζα, η Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ), το ΕΤΧΣ έλαβε μετοχές χωρίς δικαίωμα ψήφου, στους δε ιδιώτες επενδυτές χορηγήθηκαν δικαιώματα αγοράς επί των μετοχών του ΕΤΧΣ.

([12]) Βλέπε υποσημείωση 7, σ. 104.

([13]) Βλέπε υποσημείωση 8.

([14]) Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αποτελούν από κοινού το Ευρωσύστημα, το σύστημα κεντρικών τραπεζών της ζώνης του ευρώ.

([15]) Δελτίο τύπου του Υπουργείου Οικονομικών της 3ης Δεκεμβρίου 2012, που διατίθεται στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf
Η εν λόγω επαναγορά του χρέους της σε τιμή πολύ χαμηλότερη από την ονομαστική μείωσε σημαντικά το χρέος της Ελλάδας.

([16]) Χωρίς την εν λόγω επαναγορά, η αγοραία αξία αυτών των νέων ΟΕΔ θα μπορούσε να αυξηθεί ανάλογα με την εξέλιξη των παραμέτρων της αγοράς, όπως τα επιτόκια και η πιθανότητα χρεοκοπίας της Ελλάδας.

(30) Τον Ιούλιο του 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος ανέθεσε σε σύμβουλο τη διενέργεια διαγνωστικής μελέτης σχετικά με τα χαρτοφυλάκια δανείων όλων των ελληνικών τραπεζών. Ο εν λόγω σύμβουλος πραγματοποίησε προβλέψεις ζημιών από δάνεια («ΠΖΔ») σε όλα τα χαρτοφυλάκια χορηγήσεων των ελληνικών τραπεζών καθώς και από δάνεια σε ξένα υποκαταστήματα και θυγατρικές που είναι εκτεθειμένα στον κίνδυνο της Ελλάδας σε διάστημα τριών ετών και σε ορίζοντα διάρκειας δανείου. Η ανάλυση παρείχε ΠΖΔ βάσει δύο μακροοικονομικών σεναρίων, ενός βασικού και ενός δυσμενούς. Οι ΠΖΔ για δανειακά χαρτοφυλάκια του εξωτερικού εκτιμήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος με τη χρησιμοποίηση ορισμένων στοιχείων που έλαβε από τον σύμβουλο.

(31) Βάσει της αξιολόγησης των ΠΖΔ από τον σύμβουλο, το φθινόπωρο του 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος ξεκίνησε νέα διαδικασία προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων («προσομοίωση ακραίων καταστάσεων του 2013») για να αξιολογήσει την ευρωστία της κεφαλαιακής θέσης των ελληνικών τραπεζών βάσει τόσο ενός βασικού όσο και ενός δυσμενούς σεναρίου. Η Τράπεζα της Ελλάδος εκτίμησε τις κεφαλαιακές ανάγκες με την τεχνική υποστήριξη ενός δεύτερου συμβούλου.

(32) Τα βασικά στοιχεία της εκτίμησης των κεφαλαιακών αναγκών σύμφωνα με την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων του 2013 ήταν i) οι ΠΖΔ [17] από τα χαρτοφυλάκια χορηγήσεων των τραπεζών σε ενοποιημένη βάση που είναι εκτεθειμένα σε ελληνικό κίνδυνο και σε κίνδυνο εξωτερικού, αφαιρουμένων των υφιστάμενων αποθεματικών για ζημίες από δάνεια, και ii) η εκτιμώμενη λειτουργική αποδοτικότητα των τραπεζών για την περίοδο μεταξύ Ιουνίου 2013 και Δεκεμβρίου 2016, με βάση μια συντηρητική προσαρμογή των σχεδίων αναδιάρθρωσης που είχαν υποβληθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2013. Στον πίνακα 4 συνοψίζεται ο υπολογισμός των κεφαλαιακών αναγκών των κύριων ελληνικών τραπεζών σε ενοποιημένη βάση με το βασικό σενάριο για την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων του 2013.

Πίνακας 4

Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων 2013: Κεφαλαιακές ανάγκες των ελληνικών τραπεζών σε ενοποιημένη βάση σύμφωνα με το βασικό σενάριο (σε εκατ. ευρώ)

Τράπεζες	Κύρια βασικά ίδια κεφάλαια αναφοράς κατηγορίας 1 (Ιούνιος 2013) (1)	Αποθεματικά για ζημίες από δάνεια (Ιούνιος 2013) (2)	ΠΖΔ για τον ελληνικό κίνδυνο (3)	ΠΖΔ για τον κίνδυνο εξωτερικού [1] (4)	Εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων (5)	Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων δείκτη κυρίων βασικών ίδιων κεφαλαίων κατηγορίας 1 (Δεκέμβριος 2016) (6)	Κεφαλαιακές ανάγκες (7)=(6) – (1) – (2) – (3) – (4) – (5)
ΕΤΕ [2]	4 821	8 134	– 8 745	– 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank [3]	2 228	7 000	– 9 519	– 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	– 14 720	– 2 936	4 047	4 450	262
Πειραιώς	8 294	12 362	– 16 132	– 2 342	2 658	5 265	425
Αττικής	225	403	– 888	0	106	243	397
Πανελλήνια	61	66	– 237	0	– 26	31	169

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, *Προσομοίωση ακραίων καταστάσεων του ελληνικού τραπεζικού τομέα 2013*, Μάρτιος 2014, σ. 42

[1] Ο αντίκτυπος του εξωτερικού κινδύνου των ΠΖΔ υπολογίστηκε μετά τον φόρο αλλοδαπής και λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις που πρότεινε η Ελλάδα την εποχή εκείνη στη Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού.

[2] Αποθεματικά για ζημίες από δάνεια της ΕΤΕ, στις 30 Ιουνίου 2013, προσωρινές προβλέψεις της First Business Bank και της ProBank.

[3] Αποθεματικά για ζημίες από δάνεια της Eurobank στις 30 Ιουνίου 2013, προσωρινές προβλέψεις του Νέου Ελληνικού Ταμιευτηρίου και της Νέας Τράπεζας Proton, που εξαγοράστηκαν από την Τράπεζα τον Αύγουστο του 2013.

(33) Στις 6 Μαρτίου 2014 η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2013 και ζήτησε από τις τράπεζες να υποβάλουν τα σχέδια άντλησης κεφαλαίων έως τα μέσα Απριλίου 2014 για να καλύψουν τις κεφαλαιακές ανάγκες βάσει του σεναρίου αναφοράς.

(34) Από τα τέλη Μαρτίου 2013 έως τις αρχές Μαΐου 2014 οι τράπεζες πραγματοποίησαν αυξήσεις κεφαλαίου.

[17] Περιλαμβάνονται οι αναμενόμενες ζημίες από τη χορήγηση νέων δανείων στην Ελλάδα κατά την περίοδο μεταξύ Ιουνίου 2013 και Δεκεμβρίου 2016.

2.1.2. **Ο δικαιούχος**

(35) Η τράπεζα παρέχει καθολικές τραπεζικές υπηρεσίες κυρίως στην Ελλάδα και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη [Κύπρο, Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Αλβανία και πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (πΓΔΜ)], καθώς και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Προσφέρει ένα πλήρες φάσμα τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Δραστηριοποιείται στη λιανική, επιχειρηματική και ιδιωτική τραπεζική, στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, τη διαχείριση κεφαλαίων και στην επενδυτική τραπεζική. Η Τράπεζα έχει συσταθεί στην Ελλάδα και οι μετοχές της είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2012 η Τράπεζα απασχολούσε συνολικά 17 119 άτομα, εκ των οποίων περίπου το ένα τρίτο απασχολούνταν στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και το Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ τα υπόλοιπα δύο τρίτα ήταν μισθωτοί στην Ελλάδα ([18]).

(36) Η Τράπεζα συμμετείχε στο πρόγραμμα PSI, ανταλλάσσοντας ΟΕΔ και δάνεια σχετιζόμενα με το κράτος, ονομαστικής αξίας 6 043 εκατ. ευρώ. Οι συνολικές της επιβαρύνσεις στο πλαίσιο του PSI ανήλθαν σε περίπου 4 786 εκατ. ευρώ προ φόρων και εγγράφηκαν εξ ολόκληρου στους λογαριασμούς του 2011 ([19]). Κατά τη διάρκεια του προγράμματος επαναγοράς του Δεκεμβρίου 2012, η Τράπεζα πώλησε τα νέα ΟΕΔ που έλαβε στο πλαίσιο του PSI σε τιμή σημαντικά χαμηλότερη από την ονομαστική τους αξία. Με την πώληση παγιώθηκαν οι ζημίες της Τράπεζας στα νέα ΟΕΔ.

(37) Τα βασικά στοιχεία της Τράπεζας του Δεκεμβρίου 2010, του Δεκεμβρίου 2011, του Δεκεμβρίου 2012 και του Δεκεμβρίου 2013 (ενοποιημένα δεδομένα) παρουσιάζονται στον πίνακα 5.

Πίνακας 5

Βασικά αριθμητικά στοιχεία της Alpha Bank, 2010, 2011, 2012 και 2013

Κέρδη και ζημίες (σε εκατ. ευρώ)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (συμπεριλαμβανομένης της Εμπορικής)	2013 (συμπεριλαμβανομένης της Εμπορικής)
Καθαρά έσοδα από τόκους	1 819	1 784	1 397	1 755	1 658
Συνολικά έσοδα εκμετάλλευσης	2 249	2 283	1 506	1 826	2 344
Συνολικές λειτουργικές δαπάνες	– 1 148	– 1 096	– 1 179	– 1 746	– 1 426
Έσοδα πριν από τις προβλέψεις	1 101	1 187	327	80	918
Ζημίες απομείωσης για την κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου	– 885	– 1 130	– 1 669	– 2 802	– 1 923
Ζημίες απομείωσης για ΟΕΔ και δάνεια επιλέξιμα στο PSI	—	– 4 789	—	—	—
Αρνητική υπεραξία					3 283
Καθαρό κέρδος/ζημία	86	– 3 810	– 1 086	άνευ αντικειμένου	2 922
Επιλεκτικά στοιχεία για τον όγκο πωλήσεων (σε εκατ. ευρώ)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (συμπεριλαμβανομένης της Εμπορικής)	2013 (συμπεριλαμβανομένης της Εμπορικής)
Συνολικά δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	49 305	44 876	40 495	55 459	51 678
Καταθέσεις	38 293	29 399	28 451	41 348	42 485
Σύνολο ενεργητικού	66 798	59 148	58 357	76 518	73 697

([18]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_Q3_2013_en.pdf
([19]) Βλέπε πίνακα 2.

Επιλεκτικά στοιχεία για τον όγκο πωλήσεων (σε εκατ. ευρώ)	2010	2011	2012	Pro forma 2012 (συμπεριλαμβανομένης της Εμπορικής)	2013 (συμπεριλαμβανομένης της Εμπορικής)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων [1]	5 784	1 966	773	3 423	8 312

Πηγές: 2013: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20140310EN.pdf
Pro forma 2012: σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 24
2012 και 2011: Οικονομικά αποτελέσματα 2012 — Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2012_en.pdf
2010: Οικονομικά αποτελέσματα 2011 — Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/IFRS_Alphagroup_FY_2011_en.pdf

[1] Αυτά τα ποσά ιδίων κεφαλαίων περιλαμβάνουν για το 2010, το 2011 και το 2012, 940 εκατ. ευρώ προνομιούχων μετοχών που διέθεσε η Ελλάδα το 2009. Για το 2012, στα ποσά αυτά δεν περιλαμβάνονται τα ποσά των δύο προσωρινών ανακεφαλαιοποιήσεων που έλαβε η Τράπεζα το 2012, ύψους2 942 εκατ. ευρώ. Το ποσό των ιδίων κεφαλαίων για το 2013 περιλαμβάνει το πλήρες ποσό του ΕΤΧΣ και της ανακεφαλαιοποίησης με ιδιωτικούς πόρους του 2012 και 2013, που ανήλθε συνολικά σε 4 571 εκατ. ευρώ.

(38) Ο πίνακας 5 δείχνει ότι, εκτός από τις τεράστιες απώλειες που κατέγραψε το 2011 λόγω του προγράμματος PSI (4 786 εκατ. ευρώ ([20])), η Τράπεζα επλήγη από μείωση εσόδων (μεταξύ άλλων και λόγω του υψηλότερου κόστους των καταθέσεων) και από τις υψηλές και αυξανόμενες ζημίες απομείωσης στα χαρτοφυλάκια χορηγήσεών της στην Ελλάδα και την αλλοδαπή. Η θέση ρευστότητας της Τράπεζας επιδεινώθηκε σοβαρά από τις εκροές καταθέσεων και ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις της ανήλθε σε 152 % στις 31 Δεκεμβρίου 2011 ([21]), ενώ το 34 % του ισολογισμού της χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωσύστημα κατά την ημερομηνία αυτή ([22]).

(39) Στο πλαίσιο της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2013, η Τράπεζα της Ελλάδος εκτίμησε τις κεφαλαιακές ανάγκες της Τράπεζας σε 262 εκατ. ευρώ σύμφωνα με το βασικό σενάριο.

(40) Τον Μάρτιο του 2014 η Τράπεζα προέβη σε αύξηση κεφαλαίου ύψους 1,2 δισεκατ. ευρώ για να καλυφθούν οι κεφαλαιακές ανάγκες που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 39 και να επιστρέψει τις προνομιούχες μετοχές που κατέχει η Ελλάδα για ποσό ύψους 940 εκατ. ευρώ ([23]). Σε αντίθεση με την αύξηση κεφαλαίου της Eurobank, του Απριλίου 2014, το ΕΤΧΣ δεν δεσμεύθηκε να συνεισφέρει κεφάλαιο στην αύξηση κεφαλαίου της Τράπεζας σε περίπτωση ανεπαρκούς ιδιωτικής ζήτησης. Η αύξηση κεφαλαίου της Τράπεζας πραγματοποιήθηκε με προσφορά μετοχών χωρίς δικαίωμα προαγοράς (δηλαδή αύξηση κεφαλαίου με ακύρωση των δικαιωμάτων προτίμησης των μετόχων) σε διεθνείς επενδυτές και μέσω δημόσιας προσφοράς στην Ελλάδα. Η τιμή εγγραφής ανερχόταν σε 0,66 ευρώ ανά μετοχή.

(41) Μετά την αύξηση του κεφαλαίου, η Τράπεζα ανακοίνωσε, στις 17 Απριλίου 2014, ότι είχε εξαγοράσει τις προνομιούχες μετοχές στην Ελλάδα για συνολικό ποσό ύψους 940 εκατ. ευρώ.

2.2. ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.2.1. **Εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας**

(42) Η Εμπορική Τράπεζα ιδρύθηκε το 1882.

(43) Το 2000 ο όμιλος της Crédit Agricole απέκτησε αρχικά το 6,7 % του κεφαλαίου της Εμπορικής Τράπεζας. Η Εμπορική Τράπεζα κατέστη θυγατρική της Crédit Agricole το 2006, όταν αυτή απέκτησε ελέγχουσα συμμετοχή. Η συμμετοχή της Crédit Agricole στην Εμπορική Τράπεζα αυξήθηκε σε 94,99 % εκείνη τη χρονική στιγμή.

(44) Η Εμπορική Τράπεζα ασκούσε όλες τις τραπεζικές δραστηριότητες (ιδιωτική τραπεζική, εταιρική τραπεζική) καθώς και επενδυτική τραπεζική, διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, διαχείριση χαρτοφυλακίου και γενικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Προσέφερε τις υπηρεσίες της στην Ελλάδα μέσω του δικτύου των 323 υποκαταστημάτων της και στο εξωτερικό μέσω υποκαταστημάτων στην Κύπρο, καθώς και μέσω θυγατρικών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, την Αλβανία και τη Ρουμανία ([24]). Στις 31 Δεκεμβρίου 2012 απασχολούσε 4 230 εργαζομένους.

(45) Η Τράπεζα συμμετείχε στο πρόγραμμα PSI, ανταλλάσσοντας ΟΕΔ και άλλους επιλέξιμους τίτλους ονομαστικής αξίας 766 εκατ. ευρώ. Όπως εμφανίζεται στον πίνακα 2, οι συνολικές της επιβαρύνσεις στο πλαίσιο του PSI ανήλθαν σε περίπου 590 εκατ. ευρώ προ φόρων και εγγράφηκαν εξ ολόκληρου στους λογαριασμούς του 2011. Όπως φαίνεται στον πίνακα 3, οι κεφαλαιακές ανάγκες της Εμπορικής Τράπεζας εκτιμήθηκαν σε 2 475 εκατ. ευρώ και υπολογίστηκαν βάσει προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2012 που πραγματοποίησε η Τράπεζα της Ελλάδος για την περίοδο από τις 31 Δεκεμβρίου 2011 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, η οποία στηρίχθηκε στις προβλέψεις ζημιών από δάνεια της Blackrock.

([20]) Βλέπε πίνακα 2.
([21]) Στοιχεία που υπέβαλε η Alpha Bank στην Επιτροπή, 25 Ιουνίου 2013.
([22]) Οικονομικές καταστάσεις 2011, http://www.alpha.gr/files/investorrelations/GROUP_IAS_FY_2011_en1.pdf.
([23]) Βλέπε τμήμα 2.3.1.2 Κρατική ανακεφαλαιοποίηση βάσει του μέτρου ανακεφαλαιοποίησης.
([24]) Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εμπορικής Τράπεζας της 31ης Δεκεμβρίου 2011, σ. 9.

(46) Στις 12 Οκτωβρίου 2012 το ΕΤΧΣ έδωσε στην Τράπεζα τη συγκατάθεσή του για την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας από την Crédit Agricole.

(47) Στις 16 Οκτωβρίου 2012 η Crédit Agricole και η Τράπεζα υπέγραψαν τη «συμφωνία αγοράς μετοχών της 16ης Οκτωβρίου 2012 μεταξύ της Crédit Agricole SA και της Alpha Bank AE για την πώληση και την αγορά της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος ΑΕ». Μετά την ολοκλήρωση του διεξοδικού οικονομικού ελέγχου, η Crédit Agricole εισέφερε κεφάλαιο συνολικού ύψους 2 893 εκατ. ευρώ, ενώ κάλυψε πλήρως το ποσό των 150 εκατ. ευρώ των μετατρέψιμων ομολόγων που εξέδωσε η Τράπεζα ([25]). Στη συνέχεια η Τράπεζα θα αποκτούσε την πλήρως ανακεφαλαιοποιημένη Εμπορική Τράπεζα έναντι τιμήματος ενός ευρώ. Βάσει της συμφωνίας αγοράς μετοχών, η Τράπεζα δεν απέκτησε τις αλλοδαπές θυγατρικές της Εμπορικής Τράπεζας, οι οποίες παρέμειναν στην Crédit Agricole, εκτός από το υποκατάστημα της Εμπορικής Τράπεζας στην Κύπρο τα στοιχεία ενεργητικού του οποίου ανέρχονταν σε 0,5 δισεκατ. ευρώ και τα οποία ήταν μέρος των στοιχείων που εξαγόρασε η Τράπεζα.

(48) Στις 31 Δεκεμβρίου 2012, μετά την ανακεφαλαιοποίηση από την Crédit Agricole, ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Εμπορικής Τράπεζας ήταν 17,6 %, ενώ ο δείκτης ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1 ήταν 13,5 %.

(49) Την 1η Φεβρουαρίου 2013 η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της μεταβίβασης του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου της Εμπορικής Τράπεζας στην Τράπεζα ([26]).

(50) Τα βασικά στοιχεία της Εμπορικής Τράπεζας του Δεκεμβρίου 2010, του Δεκεμβρίου 2011, του Δεκεμβρίου 2012 και του Ιανουαρίου 2013 παρουσιάζονται στον πίνακα 6.

Πίνακας 6

Βασικά αριθμητικά στοιχεία της Εμπορικής Τράπεζας, 2010, 2011, 2012 και 2013

Σε δισεκατ. ευρώ	31 Δεκεμβρίου 2010 (ενοποιημένα)	31 Δεκεμβρίου 2011 (ενοποιημένα)	Δεκέμβριος 2012 (στοιχεία που απέκτησε η Τράπεζα)	Ιανουάριος 2013 (στοιχεία που απέκτησε η Τράπεζα)
Σύνολο ενεργητικού	26,78	21,7	19,5	18,2
Συνολικά ακαθάριστα δάνεια και προκαταβολές σε πελάτες	24	23,48	19,85	19,8
Προβλέψεις	2,8	4,4	5	5
Οφειλές σε πελάτες	12,2	11,3	12,68	12,9
Χρηματοδότηση του Ευρωσυστήματος	0,3	1,77	1,2	1,2
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	0,9	0,9	1,73	2,3
Ζημία μετά φόρων	– 0,87	– 1,76	– 1,5	
Καθαρά δάνεια/καταθέσεις	173,8 %	169,1 %	117,2 %	114,1 %

Πηγές: Ιανουάριος 2013: Αποτελέσματα ΟΕ 2012 Alpha Bank, παρουσίαση της 27ης Μαρτίου 2013 (διατίθεται στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/2012_FY_Financial_Report1.pdf)
Δεκέμβριος 2012: Βασικοί δείκτες της Alpha Bank και της Εμπορικής Τράπεζας διατίθενται στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.alpha.gr/page/default.asp?id=9&la=2
2011 και 2010: Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εμπορικής Τράπεζας στις 31 Δεκεμβρίου 2011

2.2.2. **Εξαγορά επιλεγμένων στοιχείων παθητικού των τριών συνεταιριστικών τραπεζών**

(51) Στις 8 Δεκεμβρίου 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος αποφάσισε να προβεί στην εξυγίανση των τριών συνεταιριστικών τραπεζών, δηλαδή της Τράπεζας Δωδεκανήσου, της Τράπεζας Ευβοίας και της Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας.

([25]) Βλέπε Ετήσια Οικονομική Έκθεση του ΕΤΧΣ για τη χρήση από την 1η Ιανουαρίου 2012 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2012, διαθέσιμη στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2012_en.pdf
([26]) http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/Deltio_Typou_20130201EN.pdf

(52) Η Τράπεζα της Ελλάδος προέβη σε Αγορά & Ανάληψη ([27]) κατά την οποία όλες οι καταθέσεις, περιλαμβανομένων των διατραπεζικών καταθέσεων, και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις έναντι του ελληνικού Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων, αλλά όχι τα δάνεια, θα μεταβιβάζονταν σε αγοραστή. Η Τράπεζα της Ελλάδος ήλθε σε επαφή με τις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες εφόσον, σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, οι καταθέσεις θα έπρεπε να μεταβιβαστούν σε πλήρως ανακεφαλαιοποιημένες τράπεζες. Μόνον η Τράπεζα και η Eurobank υπέβαλαν δεσμευτικές προσφορές, στις 5 Δεκεμβρίου 2013. Η Τράπεζα της Ελλάδος έκρινε προτιμότερη την προσφορά της Τράπεζας. Η Τράπεζα προσέφερε τίμημα ίσο προς το 2,1 % των προς μεταβίβαση καταθέσεων.

2.2.2.1. *Τράπεζα Δωδεκανήσου*

(53) Η Τράπεζα Δωδεκανήσου ιδρύθηκε το 1994.

(54) Στις 22 Ιουλίου 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος ζήτησε από την Τράπεζα Δωδεκανήσου να αποκαταστήσει τον δείκτη βασικών της ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1. Η Τράπεζα Δωδεκανήσου προέβη σε αύξηση κεφαλαίου μέσω δημόσιας προσφοράς συνεταιριστικών μετοχών. Σύμφωνα με το ενημερωτικό δελτίο με τους όρους της έκδοσης, ο δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1 της Τράπεζας Δωδεκανήσου, υπολογιζόμενος με βάση τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της τράπεζας αυτής στις 30 Ιουνίου 2013, υπολογιζόταν σε 3,5 % και, συνεπώς, ήταν κατώτερος από τις ελάχιστες απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας που έχει ορίσει η Τράπεζα της Ελλάδος. Ωστόσο, η αύξηση κεφαλαίου δεν προσέλκυσε επαρκή ζήτηση από επενδυτές.

(55) Ως εκ τούτου, στις 8 Δεκεμβρίου 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος προέβη στην εξυγίανση της Τράπεζας Δωδεκανήσου. Η άδεια της Τράπεζας Δωδεκανήσου ανακλήθηκε και η τράπεζα τέθηκε υπό εκκαθάριση ([28]). Επιλεγμένες υποχρεώσεις της Τράπεζας Δωδεκανήσου μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα ([29]). Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος ([30]), η εύλογη αξία των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων ανήλθε σε περίπου 6 εκατ. ευρώ, ενώ η εύλογη αξία των μεταβιβαζόμενων στοιχείων παθητικού ανήλθε σε 255 εκατ. ευρώ και η διαφορά είναι το κενό χρηματοδότησης ([31]) ύψους 249 εκατ. ευρώ. Το χρηματοδοτικό κενό καλύφθηκε από το ΕΤΧΣ σύμφωνα με το άρθρο 63 στοιχείο Δ σημείο 13 του νόμου αριθ. 3601/2007. Τον Δεκέμβριο του 2013, το ΕΤΧΣ εκταμίευσε τα δύο τρίτα του συνολικού χρηματοδοτικού κενού, δηλαδή 166 εκατ. ευρώ, με τίτλους του EFSF, ενώ δεσμεύτηκε ότι το υπόλοιπο ποσό των 83 εκατ. ευρώ θα πληρωνόταν κατά τον τελικό προσδιορισμό του χρηματοδοτικού κενού. Στις 16 Ιουνίου 2014 η Τράπεζα της Ελλάδος προσδιόρισε το τελικό χρηματοδοτικό κενό της Τράπεζας Δωδεκανήσου σε 258,5 εκατ. ευρώ. Το ΕΤΧΣ θα καλύψει το μη εκταμιευθέν ποσό του χρηματοδοτικού κενού.

(56) Στις 30 Σεπτεμβρίου 2013 η Τράπεζα Δωδεκανήσου απασχολούσε 132 άτομα και διέθετε 11 υποκαταστήματα. Στο πλαίσιο της εξυγίανσης, η Τράπεζα δεν εξαγόρασε υποκαταστήματα της Τράπεζας Δωδεκανήσου, αλλά δήλωσε ότι θα διατηρούσε φυσική παρουσία σε περιοχές όπου δεν υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις δικτύου (συγκεκριμένα σε τέσσερα νησιά χωρίς εναλλακτικές τραπεζικές υπηρεσίες) μισθώνοντας τα τέσσερα μικρά υποκαταστήματα που διαχειρίζεται ο εκκαθαριστής. Οι εργαζόμενοι της Τράπεζας Δωδεκανήσου απολύθηκαν και επαναπροσλήφθηκαν επιλεκτικά από την Τράπεζα.

2.2.2.2. *Τράπεζα Ευβοίας*

(57) Η Τράπεζα Ευβοίας ιδρύθηκε το 1995.

(58) Στις 22 Ιουλίου 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος ζήτησε από την Τράπεζα Ευβοίας να αποκαταστήσει τον δείκτη βασικών της ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1. Η Τράπεζα Ευβοίας προέβη σε αύξηση κεφαλαίου μέσω δημόσιας προσφοράς συνεταιριστικών μετοχών. Σύμφωνα με το ενημερωτικό δελτίο με τους όρους της έκδοσης, τα βασικά ίδια κεφάλαια κατηγορίας 1 της Τράπεζας Ευβοίας εκτιμήθηκαν σε 1,8 %, υπολογιζόμενα με βάση τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της Τράπεζας στις 30 Ιουνίου 2013, ποσοστό, συνεπώς, κατώτερο από τις ελάχιστες απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας που όρισε η Τράπεζα της Ελλάδος. Ωστόσο, η αύξηση κεφαλαίου δεν προσέλκυσε επαρκή ζήτηση από επενδυτές.

(59) Για τον λόγο αυτό, στις 8 Δεκεμβρίου 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος προέβη στην εξυγίανση της Τράπεζας Ευβοίας. Η άδεια της Τράπεζας Ευβοίας ανακλήθηκε και η Τράπεζα Ευβοίας τέθηκε υπό εκκαθάριση ([32]). Επιλεγμένα στοιχεία παθητικού της Τράπεζα Ευβοίας μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα ([33]). Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος ([34]), η εύλογη αξία των μεταβιβασθέντων στοιχείων ενεργητικού ανήλθε σε 2 εκατ. ευρώ, ενώ η εύλογη αξία των μεταβιβασθέντων στοιχείων παθητικού ανήλθε σε 98 εκατ. ευρώ, με χρηματοδοτικό κενό ύψους 96 εκατ. ευρώ. Το χρηματοδοτικό κενό καλύφθηκε από το ΕΤΧΣ σύμφωνα με το άρθρο 63 στοιχείο Δ σημείο 13 του νόμου 3601/2007. Τον Δεκέμβριο του 2013 το ΕΤΧΣ εκταμίευσε τα δύο τρίτα του συνολικού χρηματοδοτικού κενού, δηλαδή 64 εκατ. ευρώ, σε τίτλους του ΕΤΧΣ, ενώ δεσμεύτηκε ότι το υπόλοιπο ποσό των 32 εκατ. ευρώ θα πληρωνόταν κατά τον τελικό προσδιορισμό του

([27]) Η Αγορά & Ανάληψη είναι διαδικασία εξυγίανσης που συνίσταται στον προσδιορισμό, σε μία υπό εκκαθάριση νομική οντότητα, των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού υψηλής ποιότητας και στη δημοπράτησή τους, με σκοπό να τα μεταβιβάσουν σε μια βιώσιμη εταιρεία.
([28]) Βλέπε απόφαση 97/3/8.2.2013 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.
([29]) Βλέπε απόφαση 14/4/8.12.2013 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος.
([30]) Βλέπε απόφαση 14/5/8.12.2013 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος.
([31]) Ο όρος «χρηματοδοτικό κενό» μπορεί επομένως να είναι παραπλανητικός, εφόσον περιγράφει ένα μέτρο κεφαλαιακής ενίσχυσης και όχι ενίσχυση της ρευστότητας.
([32]) Βλέπε απόφαση 97/2/8.2.2013 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.
([33]) Βλέπε απόφαση 14/1/8.12.2013 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος.
([34]) Βλέπε απόφαση 14/2/8.12.2013 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος.

χρηματοδοτικού κενού. Στις 16 Ιουνίου 2014 η Τράπεζα της Ελλάδος προσδιόρισε ότι το τελικό χρηματοδοτικό κενό της Τράπεζας Ευβοίας ανερχόταν σε 105 εκατ. ευρώ. Το ΕΤΧΣ θα καλύψει το μη εκταμιευθέν ποσό του χρηματοδοτικού κενού.

Στις 30 Σεπτεμβρίου 2013 η Τράπεζα Ευβοίας απασχολούσε 59 άτομα και διέθετε 4 υποκαταστήματα. Η Τράπεζα δεν εξαγόρασε υποκαταστήματα της Τράπεζας Ευβοίας. Οι υπάλληλοι της Τράπεζας Ευβοίας απολύθηκαν και επαναπροσλήφθηκαν επιλεκτικά από την Τράπεζα.

2.2.2.3. *Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας*

(60) Το 1995 ιδρύθηκε η Αναπτυξιακή πιστωτική συνεταιριστική εταιρεία Νομού Κοζάνης. Το 2008 η εταιρεία λειτουργούσε με τη νέα επωνυμία «Συνεταιριστική Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας».

(61) Στις 22 Ιουλίου 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος ζήτησε από την Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας να αποκαταστήσει τον δείκτη βασικών της ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1. Η Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας προέβη σε αύξηση κεφαλαίου μέσω δημόσιας προσφοράς συνεταιριστικών μετοχών. Σύμφωνα με το ενημερωτικό δελτίο, ο δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1 της Τράπεζας της Δυτικής Μακεδονίας εκτιμάτο σε – 11 %, υπολογιζόμενος με βάση τα χρηματοοικονομικά δεδομένα της τράπεζας στις 30 Σεπτεμβρίου 2013, και, ως εκ τούτου, σε επίπεδο κατώτερο από τις ελάχιστες απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας που όρισε η Τράπεζα της Ελλάδος. Ωστόσο, η αύξηση κεφαλαίου δεν προσέλκυσε επαρκή ζήτηση από επενδυτές.

(62) Για τον λόγο αυτό, στις 8 Δεκεμβρίου 2013 η Τράπεζα της Ελλάδος προέβη στην εξυγίανση της Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας. Η άδεια της Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας ανακλήθηκε και η τράπεζα τέθηκε υπό εκκαθάριση ([35]). Επιλεγμένες υποχρεώσεις της Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα ([36]). Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος ([37]), η εύλογη αξία των μεταβιβασθέντων στοιχείων ενεργητικού ανερχόταν σε 2 εκατ. ευρώ, ενώ η εύλογη αξία των μεταβιβασθέντων στοιχείων παθητικού ανήλθε σε 84 εκατ. ευρώ, και διαφορά ήταν το χρηματοδοτικό κενό ύψους 82 εκατ. ευρώ. Το χρηματοδοτικό κενό καλύφθηκε από το ΕΤΧΣ σύμφωνα με το άρθρο 63 στοιχείο Δ σημείο 13 του νόμου 3601/2007. Τον Δεκέμβριο του 2013 το ΕΤΧΣ εκταμίευσε τα δύο τρίτα του ποσού του συνολικού χρηματοδοτικού κενού, δηλαδή 55 εκατ. ευρώ, σε τίτλους του ΕΤΧΣ, και δεσμεύτηκε να καταβάλει το υπόλοιπο ποσό των 27 εκατ. ευρώ κατά τον τελικό προσδιορισμό του χρηματοδοτικού κενού.

(63) Στις 30 Σεπτεμβρίου 2013 η Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας απασχολούσε 36 άτομα και διέθετε 3 υποκαταστήματα. Η Τράπεζα δεν εξαγόρασε υποκαταστήματα της Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας. Οι εργαζόμενοι της Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας απολύθηκαν και επαναπροσλήφθηκαν επιλεκτικά από την Τράπεζα.

(64) Τα βασικά στοιχεία των τριών συνεταιριστικών τραπεζών παρουσιάζονται στον πίνακα 7.

Πίνακας 7

Βασικά στοιχεία των τριών συνεταιριστικών τραπεζών (σε εκατ. ευρώ)

	(Α)	(Β)	(Γ)	(Δ) = (Β) – (Α)	(Ε) = 2,1 % * (Γ)
	Εύλογη αξία των μεταβιβασθέντων στοιχείων ενεργητικού	Εύλογη αξία των μεταβιβασθέντων στοιχείων παθητικού	*Εκ των οποίων μεταβιβασθείσες καταθέσεις*	Αρχικό χρηματοδοτικό κενό	Τίμημα (2,1 % των καταθέσεων που μεταβιβάσθηκαν)
Τράπεζα Δωδεκανήσου	6	255	*255*	249	5
Τράπεζα Ευβοίας	2	98	*95*	96	2
Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας	2	84	*82*	82	2
Σύνολο				**427**	**9**

Πηγές: Αποφάσεις 97/1, 97/2, 97/3 της 8.2.2013 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος Αποφάσεις 14/1, 14/2, 14/3, 14/4, 14/5 14/6, 14/7, 14/8 της 8.12.2013 της Επιτροπής μέτρων εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος

([35]) Βλέπε απόφαση 97/1/8.2.2013 της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων της Τράπεζας της Ελλάδος.
([36]) Βλέπε απόφαση 14/7/8.12.2013 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος.
([37]) Βλέπε απόφαση 14/8/8.12.2013 της Επιτροπής Μέτρων Εξυγίανσης της Τράπεζας της Ελλάδος.

2.2.3. **Εξαγορά της Citibank Greece**

(65) Η Citibank International ιδρύθηκε το 1812. Η Citibank εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα το 1964 ιδίως για την ικανοποίηση των αναγκών του ναυτιλιακού τομέα και των επιχειρήσεων. Το 1980 η Citibank Greece άρχισε να επεκτείνεται στη λιανική τραπεζική. Η Citibank Greece δραστηριοποιείται επί του παρόντος στην εξυπηρέτηση τόσο καταναλωτών όσο και επιχειρήσεων και διαχειρίζεται δίκτυο 20 υποκαταστημάτων σε όλη τη χώρα.

(66) Στις 29 Μαΐου 2014 το ΕΤΧΣ έλαβε αίτημα τη Τράπεζας να εγκρίνει την εξαγορά της Citibank Greece, συμπεριλαμβανομένης της Diners Club Greece («Diners») ([38]).

(67) Η Τράπεζα δήλωσε την πρόθεσή της να εξαγοράσει τις δραστηριότητες της Citibank Greece, συμπεριλαμβανομένων των δανείων σε πελάτες [για καθαρό συνολικό ποσό ύψους 442 εκατ. ευρώ και 1 115 εκατ. ευρώ μη εξυπηρετούμενων δανείων («ΜΕΔ») που έχουν διαγραφεί πλήρως], των καταθέσεων των πελατών τους (συνολικού ύψους 1 067 εκατ. ευρώ), των υπό διαχείριση περιουσιακών στοιχείων (1 186 εκατ. ευρώ), των υποκαταστημάτων λιανικής, του δικτύου των ΑΤΜ ([39]) και των εργαζομένων ([40]). Επιπλέον, η Τράπεζα δήλωσε την πρόθεσή της να αγοράσει το 100 % των κοινών μετοχών της Diners.

(68) Η τιμή ορίστηκε σε 2 εκατ. ευρώ.

(69) Στις 5 Ιουνίου 2014 το ΕΤΧΣ χορήγησε τη συγκατάθεσή του για την εξαγορά της Citibank Greece από την Τράπεζα.

2.3. ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

2.3.1. **Μέτρα ενίσχυσης που χορηγήθηκαν στην Τράπεζα στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών (μέτρα L1 και A)**

(70) Η Τράπεζα έχει λάβει διάφορες μορφές ενίσχυσης στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών, σύμφωνα με το μέτρο ανακεφαλαιοποίησης, το μέτρο παροχής εγγυήσεων και το μέτρο κρατικού ομολογιακού δανείου.

2.3.1.1. *Κρατική ενίσχυση ρευστότητας που χορηγήθηκε βάσει των μέτρων παροχής εγγυήσεων και ομολογιακών δανείων (μέτρο L1)*

(71) Η Τράπεζα έχει επωφεληθεί και εξακολουθεί να επωφελείται από την ενίσχυση στο πλαίσιο του μέτρου εγγύησης και του μέτρου του κρατικού ομολογιακού δανείου. Η εν λόγω ενίσχυση περιγράφεται στην παρούσα απόφαση ως «μέτρο L1». Στις 30 Νοεμβρίου 2011 οι εγγυήσεις που παρασχέθηκαν στην Τράπεζα ανέρχονταν περίπου σε 14,0 δισεκατ. ευρώ. Στις 30 Σεπτεμβρίου 2011, η Τράπεζα είχε εισπράξει δάνεια κρατικών ομολόγων ύψους 1,6 δισεκατ. ευρώ ([41]).

(72) Στο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας που υπέβαλαν οι ελληνικές αρχές στην Επιτροπή στις 12 Ιουνίου 2014, οι ελληνικές αρχές δήλωσαν την πρόθεσή τους να συνεχίσουν τη χορήγηση εγγυήσεων και κρατικών ομολογιακών δανείων στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναδιάρθρωσης.

2.3.1.2. *Κρατική ανακεφαλαιοποίηση που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του μέτρου ανακεφαλαιοποίησης (μέτρο A)*

(73) Τον Μάιο του 2009 η Τράπεζα έλαβε εισφορά κεφαλαίου ύψους 940 εκατ. ευρώ (μέτρο Α) βάσει του μέτρου ανακεφαλαιοποίησης του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών. Η εν λόγω εισφορά κεφαλαίου ισοδυναμούσε περίπου με το 2 % των περιουσιακών στοιχείων σταθμισμένου κινδύνου ([42]) (ΠΣΣΚ) της Τράπεζας κατά τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

(74) Η ανακεφαλαιοποίηση είχε τη μορφή προνομιούχων μετοχών που αναλήφθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο με τοκομερίδιο 10 % και διάρκεια πέντε ετών.

(75) Η Τράπεζα εξαγόρασε τις προνομιούχες μετοχές στις 17 Απριλίου 2014, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 41.

2.3.2. **Επείγουσα παροχή ρευστότητας (ΕΠΡ) με την εγγύηση του Δημοσίου (μέτρο L2)**

(76) Η ΕΠΡ αποτελεί έκτακτο μέτρο που επιτρέπει σε ένα φερέγγυο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που αντιμετωπίζει προσωρινά προβλήματα ρευστότητας να λάβει χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, χωρίς αυτή η πράξη να αποτελεί μέρος της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Το επιτόκιο που καταβάλλει ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα για ΕΠΡ είναι κατά […] (*) μονάδες βάσης υψηλότερο από το επιτόκιο που καταβάλλει για την τακτική αναχρηματοδότηση από την κεντρική τράπεζα.

([38]) Η Diners Club International είναι εταιρεία πιστωτικών καρτών, που ιδρύθηκε το 1950 και εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα το 1959. Η Diners Club Greece ανήκει στη Citibank International και τη Citibank Overseas Investment Corporation.

([39]) Το ΑΤΜ (μηχάνημα αυτόματης συναλλαγής) είναι ένα ηλεκτρονικό τραπεζικό μηχάνημα που επιτρέπει στους πελάτες να διεκπεραιώνουν βασικές συναλλαγές χωρίς τη βοήθεια εκπροσώπου υποκαταστήματος (ή «ταμία»), όπως η ανάληψη μετρητών.

([40]) Στοιχεία που υπέβαλαν οι ελληνικές αρχές στις 24 Ιουνίου 2014.

([41]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 64.

([42]) Ο όρος «*περιουσιακά στοιχεία σταθμισμένου κινδύνου*» παραπέμπει σε κανονιστικό συνολικό μέγεθος που μετρά την έκθεση σε κίνδυνο ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος και χρησιμοποιείται από τις εποπτικές αρχές για την παρακολούθηση της επάρκειας των ιδίων κεφαλαίων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

(*) Επιχειρηματικό απόρρητο

(77) Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για το πρόγραμμα ΕΠΡ, το οποίο σημαίνει ότι το κόστος και οι κίνδυνοι που απορρέουν από τη χορήγηση της ΕΠΡ αναλαμβάνονται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Το Ελληνικό Δημόσιο χορήγησε στην Τράπεζα της Ελλάδος κρατική εγγύηση η οποία καλύπτει το συνολικό ποσό της ΕΠΡ που χορηγεί η Τράπεζα της Ελλάδος ([43]). Η θέσπιση του άρθρου 50 παράγραφος 7 του νόμου 3943/2011, με το οποίο τροποποιήθηκε το άρθρο 65 παράγραφος 1 του νόμου 2362/1995, επέτρεψε στο Υπουργείο Οικονομικών να χορηγεί εγγυήσεις εξ ονόματος του Δημοσίου προς την Τράπεζα της Ελλάδος προκειμένου να διασφαλιστούν οι απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος έναντι των πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι τράπεζες που λαμβάνουν ΕΠΡ οφείλουν να καταβάλλουν στο κράτος προμήθεια εγγύησης ύψους […] μονάδων βάσης.

(78) Στις 31 Δεκεμβρίου 2011 η Τράπεζα είχε λάβει ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου ύψους 6,7 δισεκατ. ευρώ ([44]), ενώ στις 31 Δεκεμβρίου 2012 η Τράπεζα είχε λάβει ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου ύψους 23,6 δισεκατ. ευρώ ([45]).

2.3.3. **Μέτρα ενίσχυσης που χορηγήθηκαν στην Τράπεζα μέσω του ΕΤΧΣ (μέτρα Β1, Β2, Β3 και Β4)**

(79) Από το 2012 η Τράπεζα έχει επωφεληθεί από διάφορα μέτρα κεφαλαιακής ενίσχυσης που χορηγήθηκαν από το ΕΤΧΣ. Ο πίνακας 8 παρέχει επισκόπηση αυτών των μέτρων ενίσχυσης.

Πίνακας 8

Μέτρα ενίσχυσης που χορηγήθηκαν στην Τράπεζα μέσω του ΕΤΧΣ

	1η προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση — Μάιος 2012	2η προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση — Δεκ. 2012	Επιστολή δέσμευσης — Δεκέμβριος 2012	Συμμετοχή του ΕΤΧΣ στην ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης 2013 — Μάιος 2013
Μέτρο	B1	B2	B3	B4
Ποσό (σε εκατ. ευρώ)	1 900	1 042	1 629	4 021

2.3.3.1. *Η πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση (μέτρο Β1)*

(80) Οι αιτιολογικές σκέψεις 14 έως 32 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας για την Alpha ([46]) παρέχουν λεπτομερή περιγραφή της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης του Μαΐου 2012 (μέτρο Β1). Το πλαίσιο και τα κύρια χαρακτηριστικά του εν λόγω μέτρου παρατίθενται στο παρόν τμήμα.

(81) Στις 20 Απριλίου 2012 το ΕΤΧΣ χορήγησε στην Τράπεζα επιστολή με την οποία δεσμευόταν να συμμετάσχει σε προγραμματισθείσα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας για ποσό ύψους έως 1,9 δισεκατ. ευρώ.

(82) Στο πλαίσιο του μέτρου Β1, στις 28 Μαΐου 2012 το ΕΤΧΣ μεταβίβασε στην Τράπεζα ομόλογα του EFSF (ευρωπαϊκού ΤΧΣ) αξίας 1,9 δισεκατ. ευρώ, σύμφωνα με τις διατάξεις περί προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης που ορίζονται στον νόμο 3864/2010 για την ίδρυση του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («νόμος του ΕΤΧΣ»). Τα ομόλογα του EFSF που μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα ήταν ομόλογα κυμαινόμενου επιτοκίου διάρκειας έξι και δέκα ετών με ημερομηνία έκδοσης τη 19η Απριλίου 2012. Η Επιτροπή αποφάνθηκε, στην αιτιολογική σκέψη 48 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας για την Alpha ότι «Η προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση που οριστικοποιήθηκε στις 28 Μαΐου 2012 είναι η εκπλήρωση της αναληφθείσας υποχρέωσης στην επιστολή δέσμευσης και, ως εκ τούτου, αποτελεί συνέχεια της ίδιας ενίσχυσης». Τα ποσά που προβλέπονταν τόσο στην επιστολή δέσμευσης όσο και στην πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση υπολογίστηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος ώστε να διασφαλιστεί ότι η Τράπεζα είχε συνολικό δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας 8 % στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ημερομηνία της αναδρομικής λογιστικής καταχώρισης της προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης στα βιβλία της Τράπεζας. Όπως προκύπτει από τον πίνακα 3, το μέτρο Β1 κάλυπτε μόνο περιορισμένο μέρος των συνολικών κεφαλαιακών αναγκών που διαπιστώθηκαν κατά την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων του 2012. Εικαζόταν ότι η Τράπεζα θα αντλούσε πρόσθετο κεφάλαιο με μελλοντική αύξηση κεφαλαίου και ότι σκοπός της προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης ήταν μόνον η διατήρηση του δικαιώματος χρηματοδότησης της Τράπεζας από την ΕΚΤ έως ότου πραγματοποιηθεί η εν λόγω αύξηση κεφαλαίου.

([43]) Σύμφωνα με την επιστολή της Τράπεζας της Ελλάδος της 7ης Νοεμβρίου 2011, «*οι εγγυήσεις εφαρμόζονται στο συνολικό ποσό της επείγουσας παροχής ρευστότητας (ΕΠΡ)*».
([44]) Στοιχεία που υπέβαλε η Τράπεζα της Ελλάδος στις 7 Απριλίου 2014.
([45]) Οικονομικές προβλέψεις που συνδέονται με το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014.
([46]) Βλέπε υποσημείωση 4.

(83) Για το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης και της ημερομηνίας της μετατροπής της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης σε κοινές μετοχές και άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, η συμφωνία προεγγραφής μεταξύ της Τράπεζας και του ΕΤΧΣ προέβλεπε ότι η Τράπεζα θα κατέβαλλε ετήσια προμήθεια 1 % επί της ονομαστικής αξίας των τίτλων του EFSF και ότι τυχόν πληρωμές τοκομεριδίων και οι δεδουλευμένοι τόκοι για τους τίτλους του EFSF για την περίοδο αυτή θα υπολογίζονταν ως πρόσθετη εισφορά κεφαλαίου από το ΕΤΧΣ προς την Τράπεζα ([47]).

2.3.3.2. *Η δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση (μέτρο Β2)*

(84) Η Τράπεζα παρουσίασε πρόσθετες ζημίες το φθινόπωρο του 2012. Ως εκ τούτου, το κεφάλαιό της μειώθηκε εκ νέου σε επίπεδο κατώτερο από εκείνο των ελάχιστων κεφαλαιακών απαιτήσεων που θα της επέτρεπαν να διατηρήσει το δικαίωμα αναχρηματοδότησής της από την ΕΚΤ.

(85) Αυτό κατέστησε αναγκαία τη δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση. Στις 21 Δεκεμβρίου 2012 το ΕΤΧΣ προέβη σε δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση ύψους 1 042 εκατ. ευρώ (μέτρο Β2), η οποία πραγματοποιήθηκε εκ νέου με τη μεταφορά ομολόγων του EFSF στην Τράπεζα.

2.3.3.3. *Η επιστολή δέσμευσης της 21ης Δεκεμβρίου 2012 (μέτρο Β3)*

(86) Εκτός από τη δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση, στις 21 Δεκεμβρίου 2012 το ΕΤΧΣ χορήγησε επιστολή δέσμευσης στην Τράπεζα για τη συμμετοχή του στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας και στην έκδοση μετατρέψιμων τίτλων που επρόκειτο να εκδοθούν για συνολικό ποσό ύψους 1 629 εκατ. ευρώ (μέτρο Β3).

(87) Συνολικά, με τις δύο ενδιάμεσες ανακεφαλαιοποιήσεις (μέτρα Β1 και Β2) και το πρόσθετο ποσό που δεσμεύτηκε τον Δεκέμβριο του 2012 (μέτρο Β3), το ΕΤΧΣ είχε αναλάβει την κάλυψη των συνολικών κεφαλαιακών αναγκών που διαπιστώθηκαν κατά την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων του 2012 (4 571 εκατ. ευρώ ([48])).

2.3.3.4. *Η συμμετοχή του ΕΤΧΣ στην ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013 (μέτρο Β4)*

(88) Στις 16 Απριλίου 2013 η γενική συνέλευση των μετόχων της Τράπεζας ενέκρινε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Την 1η Μαΐου 2013 η Τράπεζα ανακοίνωσε την πλήρη ανάληψη της προσφοράς δικαιωμάτων ύψους 457 εκατ. ευρώ και την έναρξη ιδιωτικής τοποθέτησης για ποσό μέχρι 93 εκατ. ευρώ, στην τιμή των 0,44 ευρώ ανά νέα μετοχή ([49]).

(89) Η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της έκδοσης δικαιωμάτων καθώς και την πλήρη κατανομή της ιδιωτικής τοποθέτησης στις 3 Ιουνίου 2013 ([50]). Η συνολική ιδιωτική συμμετοχή στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας ανήλθε, επομένως, σε 550 εκατ. ευρώ.

(90) Την ίδια ημερομηνία η Τράπεζα ανακοίνωσε επίσης ότι το ΕΤΧΣ θα κάλυπτε 9 138 636 364 μετοχές με τιμή 0,44 ευρώ ανά μετοχή. Ως εκ τούτου, έως την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013, το ΕΤΧΣ εισέφερε στην Τράπεζα συνολικό κεφάλαιο 4 021 εκατ. ευρώ με τη μορφή κοινών μετοχών (μέτρο Β4). Το ποσό αυτό ισούται με το άθροισμα των μέτρων Β1, Β2 και Β3, αφαιρουμένου του ποσού της ιδιωτικής συμμετοχής. Οι μετοχές που κατέχει το ΕΤΧΣ παρέχουν περιορισμένα δικαιώματα ψήφου, καθώς η συνολική ιδιωτική συμμετοχή είχε ανέλθει στο 12 % της αύξησης κεφαλαίου. Ο νόμος του ΕΤΧΣ προέβλεπε ότι οι ιδιώτες επενδυτές θα διατηρούσαν τον έλεγχο της Τράπεζας εάν εισέφεραν άνω του 10 % του κεφαλαίου που χρειαζόταν η Τράπεζα. Ωστόσο, το ΕΤΧΣ διατηρεί πλήρη δικαιώματα ψήφου για καίριες εταιρικές αποφάσεις.

(91) Με την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας (μέτρο Β4), η πρώτη και η δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση (μέτρα Β1 και Β2) μετατράπηκαν σε μόνιμη ανακεφαλαιοποίηση και εφαρμόστηκε εν μέρει η δέσμευση για χορήγηση πρόσθετης κεφαλαιακής ενίσχυσης (μέτρο Β3).

(92) Η τιμή των νέων μετοχών καθορίστηκε στο 50 % της μέσης χρηματιστηριακής τιμής σταθμισμένης με τον ημερήσιο όγκο των συναλλαγών κατά τις τελευταίες 50 ημέρες διαπραγμάτευσης που προηγήθηκαν του καθορισμού της τιμής της προσφοράς. Ως αποτέλεσμα της σύμπτυξης μετοχών ([51]) (reverse split) που αποφασίστηκε από την έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων στις 16 Απριλίου 2012 ([52]), η τιμή των νέων μετοχών ορίσθηκε σε 0,44 ευρώ ανά μετοχή.

([47]) Η συμφωνία προεγγραφής προέβλεπε ότι: «Ο πληρωτέος στην Τράπεζα πραγματικός κίνδυνος περιλαμβάνει τα ομόλογα του EFSF και κάθε πληρωμή τοκομεριδίων και τους δεδουλευμένους τόκους για τα ομόλογα του EFSF για την περίοδο από την έκδοση των ομολόγων μέχρι τη μετατροπή της προκαταβολής σε μετοχικό κεφάλαιο και άλλα χρηματοδοτικά μέσα όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία».
([48]) Βλέπε πίνακα 3.
([49]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/deltio_typou_20130501EN.pdf
([50]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/Deltio_Typou_20130603EN.pdf
([51]) Η διάσπαση μετοχών είναι εταιρική πράξη με την οποία μια εταιρεία διαιρεί τις υφιστάμενες μετοχές σε πολλαπλάσιες.
([52]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20130416EN.pdf.

(93) Αμέσως μετά την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013, το ΕΤΧΣ κατέστη ο σημαντικότερος μέτοχος της Τράπεζας με μερίδιο 83,66 % ([53]). Το ΕΤΧΣ εξέδωσε 1 233 503 482 δικαιώματα κτήσης μετοχών (warrants) και διέθεσε στους ιδιώτες επενδυτές ένα δικαίωμα για κάθε εγγεγραμμένη μετοχή, χωρίς αντίτιμο ([54]). Κάθε warrant παρέχει δικαίωμα αγοράς 7,40 μετοχών του ΕΤΧΣ, σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα και τιμές άσκησης δικαιώματος. Η πρώτη ημερομηνία άσκησης δικαιώματος ήταν η 10η Δεκεμβρίου 2013 και τα δικαιώματα αγοράς μπορούν στη συνέχεια να ασκούνται δύο φορές ετησίως μέχρι τις 10 Δεκεμβρίου 2017. Η τιμή άσκησης δικαιώματος είναι ίση με την τιμή εγγραφής των 0,44 ευρώ προσαυξημένη κατά ετήσιο επιτόκιο (4 % για το πρώτο έτος, 5 % για το δεύτερο έτος, 6 % για το τρίτο έτος, 7 % για το τέταρτο έτος και 8 % σε ετήσια βάση κατά το τελευταίο εξάμηνο) ([55]).

(94) Ο νόμος του ΕΤΧΣ, όπως τροποποιήθηκε το 2014, προβλέπει ότι μόνον οι τιμές άσκησης δικαιώματος μπορούν να προσαρμοστούν σε περίπτωση έκδοσης δικαιωμάτων. Επιπλέον, κάθε τέτοια αναπροσαρμογή θα πραγματοποιείται εκ των υστέρων και μόνο μέχρι το ύψος των πραγματοποιηθέντων εσόδων από την πώληση των δικαιωμάτων προτίμησης του ΕΤΧΣ. Δεν προβλέπει καμία προσαρμογή σε περίπτωση αύξησης μετοχικού κεφαλαίου χωρίς δικαίωμα προαγοράς.

2.3.4. **Μέτρα κρατικής στήριξης των τριών συνεταιριστικών τραπεζών**

(95) Όπως αναφέρθηκε ήδη στο τμήμα 2.2.2, τα χρηματοδοτικά κενά της Τράπεζας Δωδεκανήσου, της Τράπεζας Ευβοίας και της Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας εκτιμήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος σε 249 εκατ. ευρώ, 96 εκατ. ευρώ και 82 εκατ. ευρώ αντίστοιχα. Ως εκ τούτου, το συνολικό ποσό των χρηματοδοτικών κενών εκτιμήθηκε σε 427 εκατ. ευρώ. Τα κενά αυτά καλύφθηκαν από το ΕΤΧΣ, το οποίο χορήγησε στην Τράπεζα το αντίστοιχο ποσό σε ομόλογα του EFSF.

2.4. ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ

(96) Στις 12 Ιουνίου 2014 η Ελλάδα υπέβαλε το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, το οποίο εξηγεί τον τρόπο με τον οποίο η Τράπεζα, ως ενοποιημένη οντότητα που προκύπτει από την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας και τις καταθέσεις των τριών συνεταιριστικών τραπεζών, προτίθεται να αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της.

2.4.1. **Εγχώριες δραστηριότητες**

(97) Μέσω του σχεδίου αναδιάρθρωσης, η Τράπεζα θα εστιαστεί στις βασικές τραπεζικές δραστηριότητές της στην Ελλάδα. Ενώ οι διεθνείς δραστηριότητές της αντιπροσώπευαν ποσοστό άνω του 20 % των συνολικών περιουσιακών στοιχείων τον Δεκέμβριο του 2009 και 15 % των συνολικών περιουσιακών στοιχείων τον Ιούνιο του 2013 ([56]), το ποσοστό αυτό θα μειωθεί σε περίπου […] στα τέλη του 2018 ([57]).

(98) Η βασική προτεραιότητα της Τράπεζας είναι η αποκατάσταση της αποδοτικότητας και της βιωσιμότητας των τραπεζικών δραστηριοτήτων της στην Ελλάδα. Για τον σκοπό αυτό, το σχέδιο αναδιάρθρωσης περιλαμβάνει δέσμη μέτρων που αποσκοπούν στη βελτίωση της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας της Τράπεζας και καθαρό περιθώριο επιτοκίου, καθώς και μέτρα για την ενίσχυση της κεφαλαιακής θέσης και της δομής του ισολογισμού.

(99) Όσον αφορά την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα, η Τράπεζα είχε ήδη ξεκινήσει ένα ευρύ πρόγραμμα εξορθολογισμού πολύ πριν από τις εξαγορές της Εμπορικής Τράπεζας και των τριών συνεταιριστικών τραπεζών. Από τις 31 Δεκεμβρίου 2010 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2012 η Τράπεζα μείωσε τη φυσική παρουσία της στην Ελλάδα. Μείωσε τα υποκαταστήματά της από 458 το 2010 σε 426 το 2012 ([58]) και μείωσε επίσης το προσωπικό της στις τραπεζικές και μη τραπεζικές δραστηριότητές στην Ελλάδα κατά αρκετές εκατοντάδες εργαζομένους κατά την ίδια περίοδο ([59]).

(100) Μεταξύ Δεκεμβρίου 2012 και Δεκεμβρίου 2017 η Τράπεζα προτίθεται να μειώσει περαιτέρω τον αριθμό των υποκαταστημάτων της στην Ελλάδα από 739 σε […]. Ο αριθμός των εργαζομένων σε τραπεζικές και μη τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα θα μειωθεί από 11 435 σε […] ([60]).

([53]) http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf.
([54]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf.
([55]) Βλέπε υποσημείωση 38. Παραδείγματος χάριν, η τιμή άσκησης στις 10 Δεκεμβρίου 2013 ήταν 0,4488 ευρώ, στις 10 Ιουνίου 2014 θα είναι 0,4576 ευρώ, στις 10 Δεκεμβρίου 2014 θα είναι 0,4686, στις 10 Ιουνίου 2015 θα είναι 0,4796 ευρώ και ούτω καθεξής. Βλέπε ανακοίνωση της Alpha Bank της 10ης Ιουνίου 2013 με τίτλο «Τελικοί όροι εισαγωγής και χαρακτηριστικά των παραστατικών τίτλων δικαιωμάτων κτήσης μετοχών (warrants) που προέκυψαν από την ολοκληρωθείσα αύξηση μετοχικού κεφαλαίου», διαθέσιμη στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.alpha.gr/files/investorrelations/1306010_Warrants_en.pdf
([56]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 22.
([57]) Η τράπεζα δεσμεύτηκε να περιορίσει το ποσό των αλλοδαπών περιουσιακών στοιχείων σε […] δισεκατ. ευρώ, ενώ το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας θα ανέλθει σε […] δισεκατ. ευρώ το 2018 σύμφωνα με τις οικονομικές προβλέψεις.
([58]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 132, πριν από την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας.
([59]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 129.
([60]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 102-103. Η αύξηση του αριθμού των υποκαταστημάτων και των εργαζομένων μεταξύ Σεπτεμβρίου 2012 και Δεκεμβρίου 2013 οφείλεται στην απόκτηση της Εμπορικής Τράπεζας.

(101) Η αύξηση της αποδοτικότητας των υποκαταστημάτων και του προσωπικού θα συμβάλει στη μείωση του συνολικού κόστους των δραστηριοτήτων της Τράπεζας στην Ελλάδα κατά […] %, από 1 345 εκατ. ευρώ σε βάση pro forma το 2012 σε […] εκατ. ευρώ το 2017 ([61]). Ως εκ τούτου, ο αναμενόμενος δείκτης κόστους προς κέρδη των τραπεζικών δραστηριοτήτων της στην Ελλάδα θα υποχωρήσει κάτω του […] % στο τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης.

(102) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης περιγράφει επίσης τον τρόπο με τον οποίο η Τράπεζα θα μειώσει το κόστος χρηματοδότησης, στοιχείο καθοριστικό για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας. Η Τράπεζα εκτιμά ότι θα είναι σε θέση να πληρώνει χαμηλότερα επιτόκια καταθέσεων βασιζόμενη στο σταθερότερο περιβάλλον, και ιδίως στην προβλεπόμενη σταθεροποίηση και ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, η οποία αναμένεται να αποκατασταθεί από το 2014 και μετά. Οι τόκοι που καταβάλλονται για καταθέσεις (μέσος όρος των προθεσμιακών καταθέσεων, των καταθέσεων όψεως και των επιτοκίων των καταθέσεων ταμιευτηρίου) αναμένεται να μειωθούν στην Ελλάδα. Αυτή η μείωση θα επιτευχθεί κυρίως με την καταβολή πολύ χαμηλότερων επιτοκίων για τις προθεσμιακές καταθέσεις. Παρομοίως, η εξάρτηση της Τράπεζας από επείγουσα παροχή ρευστότητας (ΕΠΡ) με την εγγύηση του Δημοσίου και γενικότερα τη χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα θα μειωθεί από το 32 % των συνολικών στοιχείων ενεργητικού το 2012 σε μόλις […] % το 2017 ([62]).

(103) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης προβλέπει επίσης ενίσχυση του ισολογισμού της Τράπεζας. Ο καθαρός δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις στην Ελλάδα θα μειωθεί σε […] % το 2018 (από 131 % το 2012 ([63])), ενώ η κεφαλαιακή της επάρκεια θα συνεχίσει να βελτιώνεται.

(104) Μια άλλη προτεραιότητα της Τράπεζας είναι η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Η Τράπεζα θα ενισχύσει τις πιστωτικές διαδικασίες της όσον αφορά τόσο τις διαδικασίες δανειοδότησης (βελτίωση της εξασφάλισης, μειωμένα όρια) όσο και τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Το ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) θα ανέλθει στο […] % το 2014 και στη συνέχεια θα αρχίσει να μειώνεται, με αναμενόμενο ποσοστό […] % στο τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης ([64]). Το κόστος του κινδύνου (απομειώσεις) θα μειωθεί από 2 799 εκατ. ευρώ το 2012 σε βάση pro forma (δηλαδή συμπεριλαμβανομένης της Εμπορικής Τράπεζας) σε […] εκατ. ευρώ το 2018 ([65]), λόγω της ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας.

(105) Η βελτίωση της επιχειρησιακής αποτελεσματικότητας, η αύξηση του καθαρού περιθωρίου επιτοκίου και η μείωση του κόστους του κινδύνου θα επιτρέψουν την κερδοφορία της Τράπεζας στην Ελλάδα από το 2015 και μετά. […]. Η απόδοση ιδίων κεφαλαίων θα ανέλθει σε […] % στην Ελλάδα το 2018 ([66]).

2.4.2. **Διεθνείς τραπεζικές δραστηριότητες**

(106) Η Τράπεζα έχει ήδη ξεκινήσει την απομόχλευση και αναδιάρθρωση του διεθνούς δικτύου της. Εκποίησε την ουκρανική θυγατρική της τον Αύγουστο του 2013. Ο αριθμός των υποκαταστημάτων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη μειώθηκε από 622 το 2009 σε 488 το 2012 ([67]).

(107) Η Τράπεζα θα συνεχίσει την αναδιάρθρωση και απομόχλευση του διεθνούς δικτύου της. Η τράπεζα προτίθεται να περιορίσει το μέγεθος των διεθνών περιουσιακών στοιχείων της σε […] δισεκατ. ευρώ. Για να επιτύχει αυτό τον στόχο, η Τράπεζα θα εξετάσει τον πιθανό συνδυασμό εκποιήσεων ή απομόχλευσης του χαρτοφυλακίου της. Το επιδιωκόμενο μέγεθος των διεθνών στοιχείων ενεργητικού της Τράπεζας αντιπροσωπεύει μείωση κατά […] % των αλλοδαπών περιουσιακών στοιχείων της στις 31 Δεκεμβρίου 2012 […].

(108) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης καταδεικνύει την ανάγκη να μειωθεί η εξάρτηση των αλλοδαπών θυγατρικών εταιρειών από την ελληνική μητρική εταιρεία όσον αφορά τη θέση ρευστότητας. Η χρηματοδότηση των αλλοδαπών θυγατρικών στο πλαίσιο του ομίλου θα μειωθεί από 4 172 εκατ. ευρώ σε […] εκατ. ευρώ από το 2013 έως το 2017 ([68]).

(109) Για να βελτιώσει την αποδοτικότητα των δραστηριοτήτων της στην αλλοδαπή, η Τράπεζα σχεδιάζει να εφαρμόσει σημαντικό πρόγραμμα μείωσης κόστους στο διεθνές δίκτυο, με τη μείωση του αριθμού των υποκαταστημάτων και των εργαζομένων της. Ενδεικτικά, το […], […] υποκαταστήματα από […] θα κλείσουν, ενώ το εργατικό δυναμικό θα μειωθεί κατά […] εργαζομένους (– […]) το διάστημα 2012 έως 2018 ([69]).

(110) Ως εκ τούτου, η απόδοση των ιδίων κεφαλαίων θα ανέλθει σε […] ([70]).

([61]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 103.
([62]) Οικονομικές προβλέψεις που επισυνάφθηκαν στο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, ποσό για την Alpha Bank στην Ελλάδα.
([63]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 105.
([64]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 96.
([65]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 96.
([66]) Οικονομικές προβλέψεις που επισυνάφθηκαν στο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, αριθμητικά στοιχεία για τις δραστηριότητες στην Ελλάδα.
([67]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 132.
([68]) Οικονομικές προβλέψεις που συνδέονται με το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014.
([69]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, τμήμα 5.4.2.
([70]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, τμήμα 5.4.2.

2.4.3. **Άντληση ιδιωτικών κεφαλαίων και εισφορές από τους υφιστάμενους μετόχους και πιστωτές μειωμένης εξασφάλισης**

(111) Η Τράπεζα κατόρθωσε να αντλήσει σημαντικά κεφάλαια από την αγορά και, ως εκ τούτου, μείωσε το ποσό της κρατικής ενίσχυσης την οποία είχε ανάγκη.

(112) Πρώτον, η Τράπεζα άντλησε ορισμένα ιδιωτικά κεφάλαια το 2009 με έκδοση δικαιωμάτων ύψους 986 εκατ. ευρώ ([71]). Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 89, η Τράπεζα κατόρθωσε επίσης να αντλήσει κεφάλαια από ιδιώτες επενδυτές με την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013. Οι παλαιοί μέτοχοί της υπέστησαν σοβαρή ζημία από την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013, εφόσον το ΕΤΧΣ απέκτησε το 83,66 % των μετοχών της Τράπεζας, με αποτέλεσμα τη μείωση του ποσοστού συμμετοχής των παλαιών μετόχων μόλις στο 4,9 %. Δεν έχει καταβληθεί κανένα μέρισμα σε μετρητά από το 2008.

(113) Η Τράπεζα άντλησε κεφάλαιο 1,2 δισεκατ. ευρώ από την αγορά τον Μάρτιο του 2014 για να καλύψει τις πρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες της και να αποπληρώσει τις προνομιούχους μετοχές που κατέχει το Ελληνικό Δημόσιο. Αυτές οι νέες μετοχές εκδόθηκαν σε υψηλότερη τιμή ανά μετοχή από εκείνη που είχε καταβληθεί από το ΕΤΧΣ στην ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013.

(114) Στις 20 Απριλίου 2012 η Τράπεζα προσφέρθηκε να επαναγοράσει χρεόγραφα κατηγορίας 1, χρεόγραφα ανώτερης και κατώτερης κατηγορίας 2 σε τιμές αγοράς στο 40 %, 60 % και 60 % της αντίστοιχης ονομαστικής αξίας τους σε μετρητά. Η τιμή αυτής της επαναγοράς καθορίστηκε με βάση την αγοραία αξία των εν λόγω μέσων και περιελάμβανε ανώτατη αμοιβή δέκα εκατοστιαίων μονάδων, η οποία προστέθηκε με σκοπό την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή των επενδυτών στην επαναγορά. Στις 7 Μαΐου 2012 η Τράπεζα ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της επαναγοράς ([72]). Η συνολική συμμετοχή ανήλθε σε 66 %, με συνολικό κεφαλαιακό κέρδος 333 εκατ. ευρώ. Στις 19 Απριλίου 2013 η Τράπεζα ανακοίνωσε άλλη μια πράξη διαχείρισης παθητικού ύψους 316 εκατ. ευρώ. Η Τράπεζα προσφέρθηκε να επαναγοράσει χρεόγραφα κατηγορίας 1, χρεόγραφα ανώτερης και κατώτερης κατηγορίας 2 σε τιμές αγοράς στο 35 %, 55 % και 55 % της αντίστοιχης ονομαστικής αξίας τους σε μετρητά. Η τιμή της επαναγοράς καθορίστηκε με βάση την αγοραία αξία των εν λόγω μέσων και περιελάμβανε ανώτατη αμοιβή δέκα εκατοστιαίων μονάδων, η οποία προστέθηκε με σκοπό την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή των επενδυτών στην επαναγορά. Το ποσοστό αποδοχής ήταν 58 % και το κεφαλαιακό κέρδος ανήλθε σε 103 εκατ. ευρώ.

(115) Οι δύο επαναγορές ιδίων μετοχών είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της αξίας του υπολοίπου των χρεογράφων και υβριδικών μέσων μειωμένης εξασφάλισης από 985 εκατ. ευρώ σε 134 εκατ. ευρώ.

2.5. ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

(116) Στις 12 Ιουνίου 2014 η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα και οι θυγατρικές της θα εφαρμόσουν το σχέδιο αναδιάρθρωσης που υποβλήθηκε την ίδια ημέρα και ανέλαβε πρόσθετες δεσμεύσεις σχετικά με την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Οι εν λόγω πρόσθετες δεσμεύσεις, οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα, συνοψίζονται στο παρόν τμήμα.

(117) Πρώτον, η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα θα αναδιαρθρώσει τις εμπορικές της δραστηριότητες στην Ελλάδα, ορίζοντας ανώτατο αριθμό υποκαταστημάτων και εργαζομένων καθώς και ανώτατο ποσό συνολικών δαπανών που θα πρέπει να τηρηθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 ([73]).

(118) Η Ελλάδα έχει αναλάβει επίσης δέσμευση ότι η Τράπεζα θα περιορίσει το κόστος των καταθέσεων που εισπράττονται στην Ελλάδα και θα τηρήσει ανώτατο δείκτη καθαρών δανείων προς καταθέσεις έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 ([74]).

(119) Όσον αφορά τις αλλοδαπές θυγατρικές της Τράπεζας, η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα δεν θα παράσχει πρόσθετη κεφαλαιακή στήριξη εάν δεν πληρούνται προκαθορισμένοι όροι. Η Ελλάδα δεσμεύτηκε ακόμη ότι η Τράπεζα θα συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην απομόχλευση των διεθνών περιουσιακών στοιχείων της έως τις 30 Ιουνίου 2018 ([75]).

(120) Η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα θα εκποιήσει ορισμένους τίτλους και θα μειώσει το μέγεθος του χαρτοφυλακίου ιδιωτικών επενδύσεων. Επιπλέον, η Τράπεζα δεν θα αγοράζει τίτλους μη επενδυτικής κατηγορίας, με περιορισμένες εξαιρέσεις ([76]).

([71]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20091130EN.pdf
([72]) http://www.alpha.gr/files/investorrelations/EA20120507EN.pdf
([73]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο II.
([74]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο II.
([75]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο II.
([76]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο II.

(121) Η Ελλάδα ανέλαβε ορισμένες δεσμεύσεις σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση της Τράπεζας. Δεσμεύτηκε να περιορίσει τις αποδοχές των εργαζομένων και των διευθυντικών στελεχών της Τράπεζας, ώστε να συμμορφωθεί με την ελληνική νομοθεσία για την εταιρική διακυβέρνηση και να δημιουργήσει μια αποτελεσματική και κατάλληλη οργανωτική δομή ([77]).

(122) Επίσης, η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα θα επιβάλει υψηλή πιστωτική πολιτική, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι οι αποφάσεις για τη χορήγηση και την αναδιάρθρωση δανείων έχουν στόχο τη μεγιστοποίηση της βιωσιμότητας και της αποδοτικότητας της Τράπεζας. Η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα θα τηρήσει υψηλά πρότυπα όσον αφορά την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου, καθώς και την αναδιάρθρωση δανείων ([78]).

(123) Ορισμένες δεσμεύσεις αφορούν τις πράξεις της Τράπεζας με συνδεδεμένους δανειολήπτες. Σκοπός των εν λόγω δεσμεύσεων είναι να διασφαλιστεί ότι η Τράπεζα δεν παρεκκλίνει από τις συνετές τραπεζικές πρακτικές κατά τη χορήγηση ή την αναδιάρθρωση δανείων στους υπαλλήλους, τα διοικητικά στελέχη και τους μετόχους της, καθώς και σε δημόσιους φορείς, πολιτικά κόμματα και τις εταιρείες μέσων μαζικής ενημέρωσης ([79]).

(124) Τέλος, η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα θα συμμορφωθεί με ορισμένους περιορισμούς συμπεριφοράς, όπως απαγόρευση καταβολής τοκομεριδίων και μερισμάτων, απαγόρευση εξαγοράς επιχειρήσεων και απαγόρευση διαφήμισης της κρατικής στήριξης ([80]).

(125) Οι εν λόγω αναλήψεις υποχρεώσεων θα παρακολουθούνται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2018 από τον εντολοδόχο παρακολούθησης.

(126) Χωριστά, η Ελλάδα έχει αναφέρει ότι θα ζητήσει την έγκριση της Επιτροπής πριν από οποιαδήποτε επαναγορά δικαιωμάτων μελλοντικής αγοράς μετοχών από την Τράπεζα ή από οποιονδήποτε κρατικό φορέα, συμπεριλαμβανομένου του ΕΤΧΣ ([81]).

3. ΛΟΓΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ

(127) Στις 27 Ιουλίου 2012 η Επιτροπή κίνησε την επίσημη διαδικασία έρευνας για να διαπιστώσει αν πληρούνται οι όροι της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2008 ([82]) σχετικά με την καταλληλότητα, την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης από το ΕΤΧΣ υπέρ της Τράπεζας (μέτρο Β1).

(128) Όσον αφορά την καταλληλότητα του μέτρου, εφόσον η ενίσχυση χορηγήθηκε έπειτα από προηγούμενη ανακεφαλαιοποίηση και ενίσχυση ρευστότητας και λόγω της παρατεταμένης περιόδου διάσωσης, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το αν η Τράπεζα είχε λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να αποφευχθεί η ανάγκη ενίσχυσης στο μέλλον ([83]). Επιπλέον, δεν ήταν σαφές για την Επιτροπή ποιος θα είχε τον έλεγχο της Τράπεζας μετά την αντικατάσταση της προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης από μόνιμη ανακεφαλαιοποίηση ([84]) εφόσον η Τράπεζα θα μπορούσε να τεθεί υπό τον έλεγχο είτε του κράτους είτε μειοψηφικών ιδιωτών ιδιοκτητών. Η Επιτροπή επισήμανε ότι επιθυμούσε να εξασφαλίσει ότι η ποιότητα της διαχείρισης της Τράπεζας, και ιδίως η διαδικασία δανειοδότησης, δεν θα υποβαθμιζόταν σε καμία περίπτωση.

(129) Όσον αφορά την αναγκαιότητα της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης, στην αιτιολογική σκέψη 66 της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank, η Επιτροπή αμφέβαλε για το αν είχαν ληφθεί όλα τα δυνατά μέτρα για να αποτραπεί η ανάγκη νέας ενίσχυσης της Τράπεζας στο μέλλον. Επιπλέον, δεδομένου ότι η διάρκεια της περιόδου προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης ήταν αβέβαιη, η Επιτροπή δεν μπορούσε να κρίνει αν ήταν επαρκής και σύμφωνη με τις αρχές περί αντιστάθμισης και επιμερισμού των βαρών βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Εξάλλου, καθώς οι όροι μετατροπής της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης σε οριστική ανακεφαλαιοποίηση δεν ήταν γνωστοί όταν εκδόθηκε η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank, η Επιτροπή δεν μπορούσε να τους αξιολογήσει.

([77]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο ΙΙΙ, τμήμα Α.
([78]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο ΙΙΙ, τμήμα Α.
([79]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο ΙΙΙ, τμήμα Α.
([80]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο ΙΙΙ, τμήμα Γ.
([81]) «Τέλος, όσον αφορά τα δικαιώματα απόκτησης μετοχών που εξέδωσε το ΕΤΧΣ, θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η Ελληνική Δημοκρατία θα ζητήσει την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πριν από οποιαδήποτε επαναγορά δικαιωμάτων απόκτησης μετοχών από την Τράπεζα ή από οποιονδήποτε κρατικό φορέα (περιλαμβανομένου του ΕΤΧΣ), έτσι ώστε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μπορεί να επαληθεύσει ότι η προβλεπόμενη επαναγορά των δικαιωμάτων δεν είναι αντίθετη με τις απαιτήσεις αμοιβής του κράτους βάσει των κανόνων κρατικών ενισχύσεων».
([82]) Ανακοίνωση της Επιτροπής — Εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα που λήφθηκαν για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης (ΕΕ C 270 της 25.10.2008, σ. 2).
([83]) Αιτιολογική σκέψη 59 της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank.
([84]) Αιτιολογική σκέψη 63 της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank.

(130) Όσον αφορά την αναλογικότητα του μέτρου, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το κατά πόσο οι διασφαλίσεις (απαγόρευση της διαφήμισης της στήριξης από το κράτος, απαγόρευση καταβολής τοκομεριδίων και μερισμάτων, απαγόρευση δικαιώματος προαίρεσης και επαναγοράς, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 71 της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank) ήταν επαρκείς σε σχέση με την πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση. Επιπλέον, στην αιτιολογική σκέψη 72 της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank, η Επιτροπή ανέφερε ότι η έλλειψη κανόνων που εμποδίζουν το ΕΤΧΣ να συντονίζει και τις τέσσερις μεγαλύτερες ελληνικές τράπεζες (δηλαδή την Τράπεζα, τη Eurobank, την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και την Τράπεζα Πειραιώς) και η έλλειψη επαρκών διασφαλίσεων που θα αποτρέπουν την ανταλλαγή εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ τους θα μπορούσαν να προκαλέσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή, πρότεινε τον διορισμό εντολοδόχου παρακολούθησης με φυσική παρουσία στην Τράπεζα.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΗΜΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ

4.1. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

(131) Στις 30 Αυγούστου 2012 η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις της Τράπεζας σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας για την Alpha Bank.

(132) Όσον αφορά την καταλληλότητα του μέτρου, η Τράπεζα διαπίστωσε ότι είναι συστημικά σημαντική τόσο στην Ελλάδα όσο και στις τραπεζικές αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται. Επίσης, πρόσθεσε ότι το επιχειρηματικό μοντέλο της είναι βιώσιμο και αυτό έχει αποδειχθεί κατά τη μακρόχρονη εξέχουσα ιστορική διαδρομή της.

(133) Η Τράπεζα επισήμανε επίσης ότι και τα δύο κύματα ανακεφαλαιοποίησης ήταν παράγωγο σοβαρής επιδείνωσης του οικονομικού περιβάλλοντος και ότι τα πρόσθετα μέτρα ενίσχυσης ήταν αποτέλεσμα της επιδείνωσης της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Δήλωσε ότι μεταξύ των μεγάλων ελληνικών τραπεζών έχει λάβει αναλογικά το χαμηλότερο μερίδιο κρατικής ενίσχυσης μέχρι σήμερα. Όσον αφορά το ερώτημα αν είχαν ληφθεί αμέσως όλα τα δυνατά μέτρα για να αποφευχθεί περαιτέρω η ανάγκη ενίσχυσης της Τράπεζας στο μέλλον, η Τράπεζα επισήμανε ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης θα παρείχε αναλυτικά στοιχεία για τα μέτρα καταμερισμού των επιβαρύνσεων που είχαν ήδη τεθεί σε εφαρμογή, ήταν σε εξέλιξη ή σχεδιάζονταν. Η Τράπεζα επισήμανε επίσης ότι με τα μέτρα αυτά εξασφαλίστηκε ότι κανένας μέτοχος δεν θα έμενε άθικτος. Θα συνέβαλαν, από κοινού με την υφιστάμενη ισχυρή επιχειρηματική βάση και την ευρωστία της διαδικασίας αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας, στο να διασφαλιστεί η επαρκής κεφαλαιοποίηση της Τράπεζας, οδηγώντας στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας και την τελική έξοδο από την κρατική στήριξη.

(134) Επιπλέον, η Τράπεζα εξέφρασε την ικανοποίησή της για τη σαφήνεια σχετικά με τους όρους της οριστικής ανακεφαλαιοποίησης, που κατά την άποψή της πρέπει να αντικατοπτρίζουν πλήρως τους λόγους για τους οποίους ζήτησε την κρατική στήριξη. Σημείωσε επίσης ότι η ανακεφαλαιοποίηση αντιμετωπίζει τη ζημία κεφαλαίου που προκύπτει από τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα PSI, ένα εξαιρετικά έκτακτο και απρόβλεπτο γεγονός. Υποστήριξε την άποψη ότι δεν είχε αναλάβει υπέρμετρο κίνδυνο με την αγορά κρατικών ομολόγων με βάση τα ελληνικά και ευρωπαϊκά πρότυπα. Δήλωσε ότι χωρίς το PSI θα είχε αποφύγει την ανάγκη ανακεφαλαιοποίησης το 2012 και θα ήταν σε θέση να εξοφλήσει τις προνομιούχους μετοχές σύμφωνα με τους συμβατικούς όρους τους. Επιπλέον, παρατήρησε ότι, ακόμη και μετά την καταγραφή σημαντικών κεφαλαιακών ζημιών λόγω της συμμετοχής της Τράπεζας στο PSI, εξακολουθούσε να έχει θετική καθαρή αξία ενεργητικού.

(135) Η Τράπεζα πρόσθεσε ότι λειτουργεί σε πολύ ισχυρή βάση και υπήρξε εξαιρετικά προορατική κατά την εφαρμογή μέτρων για να αντεπεξέλθει με επιτυχία σε μια περίοδο ακραίων πιέσεων. Παρατήρησε ότι, από την αρχή της κρίσης, δεν είχε εμπλακεί σε καμία επιθετική εμπορική πολιτική ή ακατάλληλη ανάληψη κινδύνου, αλλά επικεντρώθηκε στη διαχείριση πιστωτικού κινδύνου, αντιμετώπισε τις ανισορροπίες στο χρηματοδοτικό της προφίλ με συντεταγμένη απομόχλευση και διαχειρίστηκε ενεργά τη βάση του κόστους της με τον εξορθολογισμό του τρόπου λειτουργίας της και τη βελτιστοποίηση των δαπανών για δημόσιες συμβάσεις.

(136) Επιπλέον, υπογράμμισε τον σημαντικό καταμερισμό των επιβαρύνσεων μεταξύ των μετόχων. Επισήμανε ακόμη τις σημαντικές εγγυήσεις που διατίθενται στον επίσημο τομέα για την αποτροπή της ανάληψης υπέρμετρων κινδύνων από ανακεφαλαιοποιημένες τράπεζες και για τη στενή παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής των σχεδίων αναδιάρθρωσης, όπως ο διορισμός των εκπροσώπων του Υπουργείου Οικονομικών και του ΕΤΧΣ στο διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας και στις αντίστοιχες επιτροπές. Επίσης, τόνισε ότι το ΕΤΧΣ θα παρακολουθεί την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης και ότι η αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου του ΕΤΧΣ θα αρθεί σε περίπτωση ουσιώδους ζημίας.

(137) Για τους λόγους αυτούς, η Τράπεζα θεωρεί ότι η αρχιτεκτονική και οι όροι της μόνιμης ανακεφαλαιοποίησης θα πρέπει να παρέχουν ισχυρά κίνητρα σε υφιστάμενους και νέους μετόχους για να συμμετάσχουν στις προσεχείς αυξήσεις κεφαλαίου.

(138) Όσον αφορά την αναγκαιότητα του μέτρου, η Τράπεζα διαπίστωσε ότι το μέτρο ενίσχυσης αντιμετώπισε το έλλειμμα κεφαλαίου λόγω PSI, και έτσι η Τράπεζα συμμορφώθηκε με τον ελάχιστο δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας που επέβαλε η Τράπεζα της Ελλάδος, εξακολούθησε να έχει πρόσβαση στις πράξεις αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ και θα ήταν σε θέση να στηρίξει τους πελάτες της και την ελληνική οικονομία κατά τη διάρκεια μιας δύσκολης συγκυρίας.

(139) Όσον αφορά την αναλογικότητα του μέτρου, η Τράπεζα δήλωσε ότι δεν προτίθεται να χρησιμοποιήσει την ενίσχυση για να νοθεύσει τον ανταγωνισμό. Υπογράμμισε επίσης ότι δεν είχε εμπλακεί σε καμία επιθετική εμπορική πολιτική από τότε που λαμβάνει την κρατική ενίσχυση. Σημείωσε επίσης ότι, εφόσον όλες οι μεγάλες ελληνικές τράπεζες ήταν αποδέκτριες ενίσχυσης και εφόσον το ενδιαφέρον αλλοδαπών επιχειρήσεων για ανάληψη κινδύνου στην ελληνική αγορά μειωνόταν, η δυνατότητα κάθε αποδέκτη της ενίσχυσης να νοθεύσει τον ανταγωνισμό εις βάρος μη ενισχυόμενων δικαιούχων περιοριζόταν στο ελάχιστο.

4.2. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΛΛΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

(140) Στις 3 Ιανουαρίου 2013 η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις που υπέβαλε μια ελληνική τράπεζα σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας για την Alpha Bank. Η εν λόγω ελληνική τράπεζα παρατήρησε ότι η ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών από το ΕΤΧΣ αποτελεί, καταρχήν, ένα ευπρόσδεκτο βήμα προς ένα υγιέστερο και πιο βιώσιμο τραπεζικό σύστημα και δεν διατύπωσε καμία αντίρρηση για την ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας.

(141) Εκφράζοντας, ωστόσο, ταυτόχρονα τη συνολική στήριξη για την αρχή της ανακεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών από το ΕΤΧΣ, η ελληνική τράπεζα εξήγησε ότι, για να μειωθούν στο ελάχιστο οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να αποφεύγονται οι διακρίσεις, ανέμενε ότι η ανακεφαλαιοποίηση από το ΕΤΧΣ θα ήταν ανοικτή σε όλες τις τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα με παρόμοιους όρους.

5. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΕΠΙΣΗΜΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ

(142) Στις 5 Σεπτεμβρίου 2012 η Ελλάδα υπέβαλε παρατηρήσεις τις οποίες διατύπωσαν η Τράπεζα της Ελλάδος και το ΕΤΧΣ σχετικά με την απόφαση για κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank.

5.1. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(143) Όσον αφορά την καταλληλότητα της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης, η Τράπεζα της Ελλάδος επισήμανε ότι η πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση ήταν προσωρινή δεδομένου ότι η διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης θα ολοκληρωνόταν με αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου από τις τέσσερις ενδιαφερόμενες τράπεζες.

(144) Η Τράπεζα της Ελλάδος παρατήρησε ακόμη ότι η ανακεφαλαιοποίηση των μεγαλύτερων ελληνικών τραπεζών αποτελεί μέρος της μακροπρόθεσμης αναδιάρθρωσης του ελληνικού τραπεζικού τομέα. Επισήμανε ότι, εάν μια τράπεζα παρέμενε στην κατοχή ιδιωτών, η διοίκησή της κατά πάσα πιθανότητα θα παρέμενε η ίδια, ενώ, αν μια τράπεζα περιερχόταν στην ιδιοκτησία του κράτους (δηλαδή στην κυριότητα του ΕΤΧΣ), το ΕΤΧΣ θα μπορούσε να διορίσει νέα διοίκηση, η οποία, σε κάθε περίπτωση, θα αξιολογούνταν από την Τράπεζα της Ελλάδος. Η Τράπεζα της Ελλάδος ανέφερε ότι αξιολογεί το πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης, την επάρκεια της διαχείρισης και το προφίλ κινδύνου κάθε τράπεζας σε συνεχή βάση, ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν αναλαμβάνονται υπερβολικοί κίνδυνοι. Επισήμανε επίσης ότι το ΕΤΧΣ είχε ήδη ορίσει εκπροσώπους στα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών που ανακεφαλαιοποιήθηκαν.

(145) Όσον αφορά την αναγκαιότητα της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης, η Τράπεζα της Ελλάδος παρατήρησε ότι η ανακεφαλαιοποίηση της Τράπεζας ήταν περιορισμένη, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι τότε εφαρμοστέες ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις (8 %) είχαν εκπληρωθεί. Επίσης, δήλωσε ότι η παρατεταμένη χρονική περίοδος πριν από την ανακεφαλαιοποίηση οφειλόταν στην απότομη επιδείνωση του περιβάλλοντος λειτουργίας στην Ελλάδα και στον αντίκτυπο του προγράμματος PSI, στην πολυπλοκότητα του όλου έργου, καθώς και στην ανάγκη να μεγιστοποιηθεί η συμμετοχή ιδιωτών επενδυτών στις αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου.

(146) Όσον αφορά την αναλογικότητα της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης, η Τράπεζα της Ελλάδος τόνισε ότι η πλήρης εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης που επρόκειτο να υποβληθεί στην Επιτροπή διασφαλιζόταν από το γεγονός ότι η αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου του ΕΤΧΣ θα έπαυε σε περίπτωση σοβαρής παραβίασης του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Η Τράπεζα της Ελλάδος παρατήρησε επίσης ότι οι δυσκολίες της Τράπεζας δεν οφείλονταν σε υποτίμηση των κινδύνων από τη διοίκηση της Τράπεζας ούτε σε εμπορικά επιθετικές ενέργειες.

5.2. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΤΧΣ

(147) Όσον αφορά την καταλληλότητα της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης, για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της πιθανής κρατικής παρέμβασης σε περίπτωση που το κράτος χορηγήσει υψηλά ποσά κρατικών ενισχύσεων μέσω του ΕΤΧΣ και το ΕΤΧΣ έχει πλήρη δικαιώματα ψήφου, το ΕΤΧΣ δήλωσε ότι οι τράπεζες δεν θεωρούνται δημόσιες οντότητες ή ότι είναι υπό τον έλεγχο του κράτους και ότι δεν θα ελέγχονται από το κράτος μετά την οριστική ανακεφαλαιοποίησή τους

από το ΕΤΧΣ. Το ΕΤΧΣ τόνισε ότι είναι απολύτως ανεξάρτητη νομική οντότητα ιδιωτικού δικαίου με αυτονομία αποφάσεων. Δεν υπόκειται σε κρατικό έλεγχο, σύμφωνα με το άρθρο 16Γ παράγραφος 2 του νόμου του ΕΤΧΣ, το οποίο ορίζει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα που λαμβάνουν κεφαλαιακή ενίσχυση από το ΕΤΧΣ δεν ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Παρέπεμψε επίσης στη διοικητική διάρθρωση του ΕΤΧΣ.

(148) Όσον αφορά την παρέμβαση του ΕΤΧΣ στη διοίκηση της Τράπεζας, το ΕΤΧΣ επισήμανε ότι θα σέβεται την αυτονομία της Τράπεζας και δεν θα επεμβαίνει στην καθημερινή διαχείρισή της, δεδομένου ότι ο ρόλος του περιορίζεται στα προβλεπόμενα από τον νόμο του ΕΤΧΣ. Δήλωσε ότι δεν θα υπάρχει καμία κρατική παρέμβαση ή συντονισμός και ότι οι αποφάσεις των τραπεζών σχετικά με τη διαδικασία δανειοδοτήσεων (μεταξύ άλλων για τις εξασφαλίσεις, την τιμολόγηση και τη φερεγγυότητα των δανειοληπτών) θα μπορεί να λαμβάνεται με βάση εμπορικά κριτήρια.

(149) Το ΕΤΧΣ επισήμανε ότι ο νόμος του ΕΤΧΣ και η συμφωνία προεγγραφής περιείχαν τις κατάλληλες εγγυήσεις προκειμένου να αποτραπεί η ανάληψη υπερβολικών κινδύνων από τους υφιστάμενους ιδιώτες μετόχους. Επισήμανε στοιχεία όπως i) ο διορισμός εκπροσώπων του ΕΤΧΣ ως ανεξάρτητων μη εκτελεστικών μελών του διοικητικού συμβουλίου της Τράπεζας και η παρουσία τους σε επιτροπές, ii) η επίδειξη της δέουσας επιμέλειας στην Τράπεζα από το ΕΤΧΣ και iii) το γεγονός ότι, μετά την τελική ανακεφαλαιοποίηση, το δικαίωμα ψήφου θα περιοριζόταν μόνο για όσο διάστημα η Τράπεζα τηρούσε τους όρους του σχεδίου αναδιάρθρωσης.

(150) Το ΕΤΧΣ δήλωσε ότι έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλιστεί ότι οι τράπεζες στις οποίες συμμετέχει το ΕΤΧΣ δεν ανταλλάσσουν εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες μεταξύ τους. Τα μέτρα περιλαμβάνουν τον διορισμό διαφόρων εκπροσώπων του ΕΤΧΣ στις τράπεζες, τις εντολές στους εν λόγω αντιπροσώπους, οι οποίες διασφαλίζουν ειδικά την προστασία από τη ροή πληροφοριών από έναν αντιπρόσωπο σε έναν άλλο, και σαφείς εσωτερικές οδηγίες σε αυτούς τους εκπροσώπους να μην κοινοποιούν εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες των τραπεζών. Επιπλέον, το ΕΤΧΣ δήλωσε ότι δεν ασκεί τα δικαιώματά του σε σχέση με τις τράπεζες κατά τρόπο που θα μπορούσε να εμποδίσει, να περιορίσει, να νοθεύσει ή να μειώσει σημαντικά ή να παρακωλύσει τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Τέλος, το ΕΤΧΣ επισήμανε ότι τα μέλη του γενικού συμβουλίου και οι υπάλληλοί του υπόκεινται σε αυστηρούς κανόνες εμπιστευτικότητας και διαχειριστικά καθήκοντα και δεσμεύονται από τις διατάξεις περί επαγγελματικού απορρήτου όσον αφορά τις υποθέσεις του.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

(151) Κατ' αρχάς, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσον η κρατική στήριξη που συνδέεται με την εξυγίανση των τριών συνεταιριστικών τραπεζών (δηλαδή η κάλυψη των χρηματοδοτικών κενών που επέτρεψαν τη μεταβίβαση των καταθέσεων, περιλαμβανομένων και των διατραπεζικών υποχρεώσεων και των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων έναντι του ΕΤΕΚΕ) συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό μέσω της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων συνιστούν κρατικές ενισχύσεις στο βαθμό που επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.

(152) Η Επιτροπή θα αξιολογήσει καταρχήν κατά πόσον οι κατωτέρω δυνητικοί δικαιούχοι αποκόμισαν πλεονέκτημα: i) οι συνεταιριστικές τράπεζες και οι δυνητικά μεταβιβασθείσες «δραστηριότητες» στην Τράπεζα και ii) η Τράπεζα.

i) Ύπαρξη ενίσχυσης στις συνεταιριστικές τράπεζες και οι δυνητικά μεταβιβασθείσες «δραστηριότητες» στην Τράπεζα

(153) Όσον αφορά τις συνεταιριστικές τράπεζες, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η Τράπεζα Δωδεκανήσου, η Τράπεζα Ευβοίας και η Τράπεζα Δυτικής Μακεδονίας είχαν τεθεί υπό εκκαθάριση και οι τραπεζικές τους άδειες είχαν ανακληθεί. Ως εκ τούτου, δεν θα ασκούν πλέον οικονομικές δραστηριότητες στην τραπεζική αγορά.

(154) Η κρατική στήριξη, δηλαδή η κάλυψη των χρηματοδοτικών κενών, θα συνιστούσε ενίσχυση προς τις μεταβιβασθείσες απαιτήσεις και υποχρεώσεις, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, μόνον εάν αυτές συνιστούσαν από κοινού μια επιχείρηση. Η έννοια της επιχείρησης εμπεριέχει κάθε οντότητα η οποία ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τη διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής της. Κάθε δραστηριότητα παροχής αγαθών ή υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά θεωρείται οικονομική δραστηριότητα. Ως εκ τούτου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει ενίσχυση σε μια επιχείρηση, πρέπει να αξιολογηθεί αν η μεταφορά των απαιτήσεων και υποχρεώσεων συνεπάγεται τη μεταβίβαση μιας οικονομικής δραστηριότητας.

(155) Όπως αναφέρεται στο τμήμα 2.2.2, μετά την εξυγίανση των συνεταιριστικών τραπεζών, μόνον οι καταθέσεις, οι διατραπεζικές υποχρεώσεις και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις έναντι του ΕΤΕΚΕ μεταβιβάστηκαν στην Τράπεζα. Οι τρεις συνεταιριστικές τράπεζες απασχολούσαν συνολικά 227 εργαζομένους και διέθεταν 18 υποκαταστήματα. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι δεν υφίσταται αυτόματη μεταβίβαση υποκαταστημάτων ή συμβάσεων απασχόλησης ή δανείων μεταξύ των τριών συνεταιριστικών τραπεζών και της Τράπεζας. Επομένως, το γεγονός ότι τα δάνεια δεν μεταβιβάζονται στην Τράπεζα αλλά παραμένουν στις υπό εκκαθάριση τρεις συνεταιριστικές τράπεζες, το γεγονός ότι κανένα υποκατάστημα δεν μεταβιβάζεται, καθώς και η απουσία αυτόματης μεταβίβασης συμβάσεων εργασίας οδηγούν ([85]) στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται μεταβίβαση οικονομικής δραστηριότητας. Δεν μπορεί να θεωρείται ότι οι μεταβιβασθείσες υποχρεώσεις (καταθέσεις) είναι ο δικαιούχος της στήριξης του κράτους, διότι δεν συνιστούν «επιχείρηση».

(156) Εν ολίγοις, οι τρεις υφιστάμενες νομικές οντότητες έχουν τεθεί υπό εκκαθάριση και δεν ασκούν πλέον τραπεζική δραστηριότητα. Ταυτόχρονα, τα μεταβιβασθέντα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού δεν αποτελούν οικονομική δραστηριότητα.

(157) Συνάγεται, συνεπώς, το συμπέρασμα ότι η χορήγηση ομολόγων του EFSF από το ΕΤΧΣ στην Τράπεζα για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού των αποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των τριών συνεταιριστικών τραπεζών δεν επιτρέπει τη συνέχιση των οικονομικών δραστηριοτήτων τους. Ως εκ τούτου, η στήριξη του ΕΤΧΣ δεν συνιστά ούτε ενίσχυση προς τις εκκαθαρισθείσες οντότητες ούτε ενίσχυση προς τα μεταβιβασθέντα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού.

ii) Ύπαρξη ενίσχυσης προς την Τράπεζα

(158) Όσον αφορά το ερώτημα αν η πώληση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των τριών συνεταιριστικών τραπεζών συνεπάγεται κρατική ενίσχυση προς την Τράπεζα, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσο πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις, και ιδίως αν i) η διαδικασία πώλησης είναι ανοικτή, χωρίς όρους και διακρίσεις, ii) η πώληση είναι σύμφωνη με τους όρους της αγοράς, και iii) το κράτος επιτυγχάνει τη μεγαλύτερη δυνατή τιμή πώλησης για τα σχετικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού ([86]).

(159) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 52, η Τράπεζα της Ελλάδος ήλθε σε επαφή μόνο με τις τέσσερις συστημικές ελληνικές τράπεζες με σκοπό να τεθούν σε πλειστηριασμό τα επιλεγμένα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού των τριών συνεταιριστικών τραπεζών, διότι έκρινε ότι οι καταθέσεις θα πρέπει να μεταφερθούν σε πλήρως ανακεφαλαιοποιημένα ιδρύματα. Μόνον η Τράπεζα και η Eurobank υπέβαλαν δεσμευτικές προσφορές. Η προσφορά της Alpha Bank επελέγη ως η καλύτερη στο πλαίσιο διαγωνισμού που οργανώθηκε από την αρχή εξυγίανσης, η οποία έλαβε υπόψη της το προταθέν τίμημα και την ικανότητά της να εξαγοράσει και να ενσωματώσει τις αποκτηθείσες καταθέσεις απρόσκοπτα και γρήγορα.

(160) Το προς πώληση πακέτο περιλάμβανε μόνο καταθέσεις, χωρίς καμία υποδομή. Ο αγοραστής θα μπορούσε επομένως να είναι μόνο μια τράπεζα με υποδομή και δίκτυο υποκαταστημάτων στην Ελλάδα, για την εξυπηρέτηση των καταθετών.

(161) Καθώς η Επιτροπή δεν έχει λόγο να πιστεύει ότι η πώληση δεν ήταν σύμφωνη με τους όρους της αγοράς, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση στην Τράπεζα μπορεί να εξαιρεθεί, σύμφωνα με το σημείο 80 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2013, την παράγραφο 20 της ανακοίνωσης περί αναδιαρθρώσεων και την πρακτική λήψεως αποφάσεων της Επιτροπής ([87]).

iii) Συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης

(162) Η κρατική ενίσχυση την οποία ενείχε η πώληση των τριών συνεταιριστικών τραπεζών δεν ευνοεί καμία οικονομική δραστηριότητα ούτε επιχείρηση. Το μέτρο δεν συνιστά, συνεπώς, κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

7. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΗΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ**

7.1. ΥΠΑΡΞΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟ ΤΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

(163) Η Επιτροπή οφείλει να διαπιστώσει την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης στην Τράπεζα κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

([85]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 146 της απόφασης της Επιτροπής της 12ης Νοεμβρίου 2008 για την υπόθεση κρατικής ενίσχυσης SA. 510/2008 — Ιταλία «Vendita dei beni della compagnia aerea ALITALIA» (ΕΕ C 46 της 25.2.2009, σ. 6).

([86]) Βλέπε παράγραφο 80 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης («Τραπεζική ανακοίνωση του 2013») (ΕΕ C 216 της 30.7.2013, σ. 1).

([87]) Βλέπε απόφαση της Επιτροπής, της 25ης Ιανουαρίου 2010, στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης NN 19/2009 – Ενίσχυση αναδιάρθρωσης στη Dunfermline Building Society, αιτιολογική σκέψη 47· απόφαση της Επιτροπής της 25ης Οκτωβρίου 2010, στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης N 560/2009 – Ενίσχυση για την εκκαθάριση της τράπεζας Fionia, αιτιολογική σκέψη 55· απόφαση της Επιτροπής της 8ης Νοεμβρίου 2010, στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης N 392/2010 – Αναδιάρθρωση της CajaSur, αιτιολογική σκέψη 52.

7.1.1. **Ύπαρξη ενίσχυσης στα μέτρα που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών (μέτρα L1 και A)**

7.1.1.1. *Κρατική ενίσχυση ρευστότητας που χορηγήθηκε βάσει των μέτρων παροχής εγγυήσεων και ομολογιακών δανείων (μέτρο L1)*

(164) Η Επιτροπή έχει ήδη διαπιστώσει, στις αποφάσεις για την έγκριση και την παράταση του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών ([88]), ότι η ενίσχυση ρευστότητας που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης συνιστά ενίσχυση. Μελλοντική χορήγηση ενίσχυσης ρευστότητας βάσει του καθεστώτος αυτού θα συνιστούσε επίσης ενίσχυση.

7.1.1.2. *Κρατική ανακεφαλαιοποίηση που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του καθεστώτος ανακεφαλαιοποίησης (μέτρο A)*

(165) Η Επιτροπή έχει ήδη κρίνει, στην απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με το καθεστώς στήριξης των ελληνικών τραπεζών, ότι οι ανακεφαλαιοποιήσεις που επρόκειτο να χορηγηθούν στο πλαίσιο του μέτρου ανακεφαλαιοποίησης θα συνιστούσαν ενίσχυση. Η Τράπεζα έχει εισπράξει 940 εκατ. ευρώ σε προνομιούχους μετοχές, ποσό που αντιστοιχούσε στο 2 % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας εκείνη τη χρονική στιγμή.

7.1.2. **Ύπαρξη ενίσχυσης στην επείγουσα παροχή ρευστότητας με την εγγύηση του Δημοσίου (μέτρο L2)**

(166) Η Επιτροπή διευκρίνισε στο σημείο 51 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2008 ότι η χορήγηση κεφαλαίων της κεντρικής τράπεζας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν συνιστά ενίσχυση εάν πληρούνται σωρευτικά τέσσερις προϋποθέσεις όσον αφορά τη φερεγγυότητα του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, την παροχή εξασφαλίσεων για τη διευκόλυνση, το επιτόκιο που χρεώνεται στο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα και την απουσία αντεγγύησης από το κράτος. Δεδομένου ότι η επείγουσα παροχή ρευστότητας στην Τράπεζα με την εγγύηση του δημοσίου δεν πληροί τις τέσσερις σωρευτικές προϋποθέσεις, ιδίως επειδή είναι κρατική εγγύηση και χορηγείται σε συνδυασμό με άλλα μέτρα στήριξης, συνιστά ενίσχυση.

(167) Η ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου πληροί τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Πρώτον, επειδή το εν λόγω μέτρο περιλαμβάνει κρατική εγγύηση υπέρ της Τράπεζας της Ελλάδος, οποιαδήποτε ζημία θα βαρύνει το κράτος. Κατά συνέπεια, το μέτρο αφορά κρατικούς πόρους. Η ΕΠΡ επιτρέπει στις τράπεζες να αντλούν χρηματοδότηση σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία δεν έχουν πρόσβαση στην αγορά χονδρικής χρηματοδότησης και στις τακτικές πράξεις αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος. Η ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου, κατά συνέπεια, παρέχει πλεονέκτημα στην Τράπεζα. Εφόσον η ΕΠΡ περιορίζεται στον τραπεζικό τομέα, το μέτρο είναι επιλεκτικό. Επειδή η ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου επιτρέπει στην Τράπεζα να συνεχίσει να λειτουργεί στην αγορά και να αποφεύγει την αθέτηση και την έξοδο από την αγορά, νοθεύει τον ανταγωνισμό. Δεδομένου ότι η Τράπεζα δραστηριοποιείται σε άλλα κράτη μέλη και ότι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα άλλων κρατών μελών λειτουργούν ή θα ενδιαφέρονταν δυνητικά να δραστηριοποιηθούν στην Ελλάδα, το πλεονέκτημα που χορηγήθηκε στην Τράπεζα επηρεάζει τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

(168) Η ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου (μέτρο L2) συνιστά κρατική ενίσχυση. Το ποσό της ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2012 ανερχόταν περίπου σε 23,6 δισεκατ. ευρώ.

7.1.3. **Ύπαρξη ενίσχυσης στα μέτρα που χορηγούνται μέσω του ΕΤΧΣ (μέτρα B1, B2, B3 και B4)**

7.1.3.1. *Πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση (μέτρο B1)*

(169) Στο τμήμα 5.1 της απόφασης για την κίνηση διαδικασίας για την Alpha Bank, η Επιτροπή έχει ήδη αποφανθεί ότι η πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση συνιστά κρατική ενίσχυση. Το εισπραχθέν κεφάλαιο ανήλθε σε 1,9 δισεκατ. ευρώ.

7.1.3.2. *Δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση (μέτρο B2)*

(170) Το μέτρο B2 τέθηκε σε εφαρμογή με πόρους του ΕΤΧΣ και, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 47 της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank, ενέχει κρατικούς πόρους.

(171) Όσον αφορά την ύπαρξη πλεονεκτήματος, το μέτρο B2 αύξησε τον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας σε επίπεδο που της επέτρεψε να συνεχίσει να δραστηριοποιείται στην αγορά και να έχει πρόσβαση σε χρηματοδότηση του Ευρωσυστήματος. Επιπλέον, η αμοιβή του μέτρου B2 συνίστατο σε δεδουλευμένους τόκους για τους τίτλους του ΕΤΧΣ και σε πρόσθετη αμοιβή 1 %. Επειδή η ανωτέρω αμοιβή είναι προδήλως κατώτερη από την αμοιβή παρόμοιων κεφαλαιακών μέσων στην αγορά, η Τράπεζα δεν θα ήταν ασφαλώς σε θέση να αντλήσει αυτό το κεφάλαιο με αυτούς τους όρους στην αγορά. Ως εκ τούτου, το μέτρο B2 παρέσχε πλεονέκτημα στην Τράπεζα από κρατικούς πόρους. Εφόσον το μέτρο ήταν διαθέσιμο μόνο για την Τράπεζα, είχε επιλεκτικό χαρακτήρα.

([88]) Βλέπε υποσημειώσεις 1 και 2.

(172) Το μέτρο Β2 είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση της θέσης της Τράπεζας, διότι έλαβε χρηματοδοτικούς πόρους για να εξακολουθήσει να συμμορφώνεται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, γεγονός που συνεπάγεται στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Εφόσον η Τράπεζα δραστηριοποιείται σε άλλες ενωσιακές χρηματοπιστωτικές αγορές και εφόσον χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από άλλα κράτη μέλη λειτουργούν στην Ελλάδα, το μέτρο Β2 είναι πιθανό να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

(173) Η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο Β2 συνιστά κρατική ενίσχυση. Κοινοποιήθηκε ως ενίσχυση από τις εθνικές αρχές. Το εισπραχθέν κεφάλαιο ανήλθε σε 1 042 εκατ. ευρώ.

7.1.3.3. *Επιστολή δέσμευσης (μέτρο Β3)*

(174) Με το μέτρο Β3 το ΕΤΧΣ δεσμεύθηκε να χορηγήσει τα πρόσθετα κεφάλαια που είναι αναγκαία για την ολοκλήρωση της ανακεφαλαιοποίησης της Τράπεζας μέχρι το ποσό που ζητήθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2012. Το ΕΤΧΣ αντλεί τους πόρους του από το κράτος. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κρίνει ότι η επιστολή δεσμεύει κρατικούς πόρους. Οι περιστάσεις υπό τις οποίες το ΕΤΧΣ μπορεί να χορηγήσει ενίσχυση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι επακριβώς καθορισμένες και περιορισμένες από τον νόμο. Επομένως, η χρήση των εν λόγω κρατικών πόρων πρέπει να καταλογιστεί στο κράτος. Το ΕΤΧΣ δεσμεύτηκε να χορηγήσει πρόσθετα κεφάλαια έως 1 629 εκατ. ευρώ.

(175) Η επιστολή δέσμευσης έδωσε πλεονέκτημα στην Τράπεζα, διότι διαβεβαίωσε τους καταθέτες ότι η Τράπεζα θα ήταν σε θέση να αντλήσει το συνολικό ποσό των κεφαλαίων που έπρεπε να αντλήσει, δηλαδή το ΕΤΧΣ θα χορηγούσε το κεφάλαιο σε περίπτωση που η Τράπεζα δεν θα μπορούσε να το αντλήσει στην αγορά. Η δέσμευση αυτή διευκόλυνε επίσης την άντληση ιδιωτικών κεφαλαίων από την αγορά, καθώς δόθηκε στους επενδυτές η διαβεβαίωση ότι, εάν η Τράπεζα δεν θα μπορούσε να αντλήσει ένα μέρος του κεφαλαίου από την αγορά, θα της το χορηγούσε το ΕΤΧΣ. Κανένας ιδιώτης επενδυτής δεν θα δεχόταν να δεσμευτεί να εισφέρει κεφάλαια πριν γνωστοποιηθούν οι όροι της ανακεφαλαιοποίησης και την εποχή εκείνη η Τράπεζα δεν είχε πρόσβαση στην κεφαλαιαγορά. Το εν λόγω πλεονέκτημα είναι επιλεκτικό, διότι δεν χορηγήθηκε σε όλες τις τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα.

(176) Εφόσον η Τράπεζα δραστηριοποιείται σε άλλες τραπεζικές αγορές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα άλλων κρατών μελών λειτουργούν στην Ελλάδα, το μέτρο Β3 είναι επίσης πιθανό να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό.

(177) Ως εκ τούτου, το μέτρο Β3 συνιστά ενίσχυση και κοινοποιήθηκε ως ενίσχυση από τις ελληνικές αρχές στις 27 Δεκεμβρίου 2012.

7.1.3.4. *Η συμμετοχή του ΕΤΧΣ στην ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013 (μέτρο Β4)*

(178) Η συμμετοχή του ΕΤΧΣ στην ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013 (μέτρο Β4) είναι η μετατροπή της πρώτης και της δεύτερης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης (μέτρα Β1 και Β2) και της μερικής εφαρμογής της επιστολής δέσμευσης (μέτρο Β3) σε μόνιμη ανακεφαλαιοποίηση ύψους 4 021 εκατ. ευρώ σε κοινές μετοχές. Το γεγονός ότι το συνολικό ποσό του αναληφθέντος κεφαλαίου μέσω του μέτρου Β3 έπρεπε στην πραγματικότητα να χορηγηθεί ως εισφορά οφείλεται στην άντληση κεφαλαίου 550 εκατ. ευρώ από ιδιώτες επενδυτές. Δεδομένου ότι το μέτρο Β4 συνιστά μετατροπή ενισχύσεων που έχουν ήδη χορηγηθεί, εξακολουθεί να ενέχει κρατικούς πόρους αλλά δεν αυξάνει το ονομαστικό ποσό της ενίσχυσης. Ωστόσο, αυξάνει το πλεονέκτημα στην Τράπεζα (και, κατά συνέπεια, τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού), δεδομένου ότι πρόκειται για μόνιμη και όχι προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση, όπως και στην περίπτωση των μέτρων Β1 και Β2. Σε σύγκριση με το μέτρο Β3, το οποίο είναι μόνο δέσμευση και όχι πραγματική ανακεφαλαιοποίηση, το μέτρο Β4 αύξησε την κεφαλαιακή επάρκεια της Τράπεζας και, ως εκ τούτου, παρέχει μεγαλύτερο πλεονέκτημα.

(179) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η εν λόγω ενίσχυση δεν χορηγήθηκε σε όλες τις τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα. Κατά συνέπεια, το πλεονέκτημα που παρασχέθηκε στην τράπεζα είναι επιλεκτικό. Όσον αφορά τη νόθευση του ανταγωνισμού και τις επιπτώσεις στις συναλλαγές, η Επιτροπή επισημαίνει, ενδεικτικά, ότι η ενίσχυση επέτρεψε στην Τράπεζα να συνεχίσει τις δραστηριότητές της σε άλλα κράτη μέλη. Ενδεχόμενη εκκαθάριση της Τράπεζας θα είχε ως αποτέλεσμα την παύση των δραστηριοτήτων της στην αλλοδαπή, με την εκκαθάριση των εν λόγω δραστηριοτήτων ή την εκποίησή τους. Ως εκ τούτου, το μέτρο νοθεύσει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών. Το εν λόγω μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση.

7.1.3.5. *Συμπέρασμα σχετικά με τα μέτρα Β1, Β2, Β3 και Β4*

(180) Τα μέτρα Β1, Β2, Β3 και Β4 συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης. Το ποσό της κρατικής ενίσχυσης που εμπεριέχεται στα μέτρα Β1, Β2, Β3 και Β4 ανέρχεται σε 4 571 εκατ. ευρώ. Όπως αναφέρεται στο τμήμα 7.1.3.4, μόνο ένα μέρος του δεσμευμένου ποσού του Δεκεμβρίου 2012 (μέτρο Β3) έχει μετατραπεί σε πραγματική εισφορά κεφαλαίου (μέτρο Β4). Το ποσό της κρατικής ενίσχυσης που όντως καταβλήθηκε ήταν συνεπώς μόνο 4 021 εκατ. ευρώ.

(181) Το σημείο 31 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης αναφέρει ότι, εκτός από το απόλυτο ποσό της ενίσχυσης, η Επιτροπή πρέπει να λάβει υπόψη την ενίσχυση «σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία σταθμισμένου κινδύνου της τράπεζας». Τα μέτρα B1, B2, B3 και B4 χορηγήθηκαν κατά τη διάρκεια περιόδου ενός έτους, μεταξύ Απριλίου 2012 και Μαΐου 2013. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, τα ΠΣΣΚ της Τράπεζας μεταβλήθηκαν, μετά την απόκτηση της Εμπορικής Τράπεζας. Επομένως, ανακύπτει το ερώτημα έως ποιο επίπεδο τα ΠΣΣΚ θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν και, ειδικότερα, κατά πόσον η κρατική ενίσχυση πρέπει να αξιολογηθεί με αναφορά στα ΠΣΣΚ που υπήρχαν κατά την έναρξη της περιόδου ή στο τέλος της περιόδου. Τα μέτρα B1, B2, B3 και B4 αποσκοπούν στην κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών που διαπίστωσε η Τράπεζα της Ελλάδος τον Μάρτιο του 2012 (προσομοίωση ακραίων καταστάσεων του 2012). Με άλλους όρους, οι κεφαλαιακές ανάγκες στην αντιμετώπιση των οποίων αποσκοπούσαν εκείνα τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης υπήρχαν ήδη τον Μάρτιο του 2012. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το ποσό της ενίσχυσης που ενείχαν τα μέτρα B1, B2, B3 και B4 πρέπει να συγκριθεί με τα ΠΣΣΚ της Τράπεζας στις 31 Μαρτίου 2012. Το γεγονός ότι η Τράπεζα εξαγόρασε την Εμπορική Τράπεζα μετά τον Μάρτιο του 2012 δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε μείωση του δείκτη «ενίσχυση προς ΠΣΣΚ». Πράγματι, η ενίσχυση δεν είναι λιγότερο στρεβλωτική για τον λόγο ότι η Τράπεζα προέβη σε εξαγορά η οποία αυξάνει τα ΠΣΣΚ. Υπενθυμίζεται επίσης ότι, μετά τον Μάρτιο 2012 και έως την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013, η Τράπεζα της Ελλάδος δεν έλαβε υπόψη τις εξαγορές που πραγματοποίησαν ελληνικές τράπεζες για να προσαρμόσουν τις κεφαλαιακές ανάγκες τους —προς τα πάνω ή προς τα κάτω. Το στοιχείο αυτό καταδεικνύει ακόμη ότι τα μέτρα B1, B2, B3 και B4 ήταν μέτρα ενίσχυσης που σχετίζονταν με το μέγεθος της Τράπεζας στις 31 Μαρτίου 2012.

(182) Η πρώτη και η δεύτερη ανακεφαλαιοποίηση και η επιστολή δέσμευσης ανέρχονταν συνολικά σε 4 571 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 10,3 % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας στις 31 Μαρτίου 2012 ([89]).

(183) Δεδομένου ότι η Τράπεζα μπόρεσε να προσελκύσει ιδιωτικά κεφάλαια, το πραγματικό ποσό της εισφοράς από το ΕΤΧΣ προς την Τράπεζα ανήλθε μόνο σε 4 021 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 9,1 % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας στις 31 Μαρτίου 2012.

7.1.4. **Συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη και το συνολικό ποσό της εισπραχθείσας ενίσχυσης**

(184) Τα μέτρα A, B1, B2, B3 και B4 συνιστούν επομένως κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

Σχετ.	Μέτρο	Τύπος μέτρου	Ποσό της ενίσχυσης	Ενίσχυση ανακεφαλαιοποίησης/ ΠΣΣΚ
A	Προνομιούχες μετοχές	Κεφαλαιακή ενίσχυση	940 εκατ. ευρώ	2 %
B1 B2 B3 B4	Πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση Δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση Επιστολή δέσμευσης Συμμετοχή του ΕΤΧΣ στην ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013	Κεφαλαιακή ενίσχυση	4 571 εκατ. ευρώ (ποσό που κατέβαλε το ΕΤΧΣ: 4 021 εκατ. ευρώ)	10,3 % (ποσό που κατέβαλε το ΕΤΧΣ: 9,1 %)
Συνολική ενίσχυση κεφαλαίου που χορηγήθηκε στην Τράπεζα			**5 511 εκατ. ευρώ** (ποσό που κατέβαλε το ΕΤΧΣ: 4 961 εκατ. ευρώ)	12,3 % (ποσό που κατέβαλε το ΕΤΧΣ: 11,1 %)

Σχετ.	Μέτρο	Τύπος μέτρου	Ονομαστικό ποσό ενίσχυσης
L1	Στήριξη της ρευστότητας	Εγγύηση Ομολογιακό δάνειο	Εγγυήσεις: 14 δισεκατ. ευρώ στις 30 Νοεμβρίου 2011 Ομολογιακό δάνειο: 1,6 δισεκατ. ευρώ στις 30 Σεπτεμβρίου 2011
L2	ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου	Χρηματοδότηση και εγγύηση	23,6 δισεκατ. ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2012
Συνολικό ποσό ενίσχυσης ρευστότητας που χορηγήθηκε στην Τράπεζα			39,2 δισεκατ. ευρώ

7.2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟΥ

(185) Το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να κρίνει κατά πόσο μία ενίσχυση είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά εάν αποσκοπεί στην «άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους».

([89]) Τα ΠΣΣΚ της Τράπεζας στις 31 Μαρτίου 2012 ανήλθαν σε 44,2 δισεκατ. ευρώ.

(186) Η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει ότι η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση μπορεί να δημιουργήσει σοβαρή διαταραχή στην οικονομία ενός κράτους μέλους και ότι η λήψη μέτρων στήριξης τραπεζών μπορεί να συμβάλει στην αποκατάσταση της εν λόγω διαταραχής. Η άποψη αυτή επιβεβαιώθηκε στην τραπεζική ανακοίνωση του 2008, στην ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης και στην ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης. Η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι πληρούνται οι απαιτήσεις για την έγκριση της κρατικής ενίσχυσης σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, ενόψει της επανεμφάνισης πιέσεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Η Επιτροπή επιβεβαίωσε αυτή την άποψη με την έκδοση της ανακοίνωσης περί παράτασης του 2011 ([90]) και της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2013.

(187) Όσον αφορά την ελληνική οικονομία, στις αποφάσεις της για την έγκριση και την παράταση του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών, καθώς και την έγκριση μέτρων κρατικής ενίσχυσης που χορηγήθηκαν από την Ελλάδα σε μεμονωμένες τράπεζες ([91]), η Επιτροπή αναγνώρισε ότι υφίσταται κίνδυνος σοβαρής διαταραχής της ελληνικής οικονομίας και ότι η κρατική στήριξη των τραπεζών είναι ενδεδειγμένη για την άρση αυτής της διαταραχής. Ως εκ τούτου, η νομική βάση για την αξιολόγηση του μέτρου ενίσχυσης θα πρέπει να είναι το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης.

(188) Κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Επιτροπή ανέπτυξε κριτήρια συμβατότητας για διάφορα είδη μέτρων ενίσχυσης. Αρχές για την αξιολόγηση των μέτρων ενίσχυσης καθορίστηκαν για πρώτη φορά στην τραπεζική ανακοίνωση του 2008.

(189) Σύμφωνα με το σημείο 15 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2008, για να είναι μια ενίσχυση συμβιβάσιμη βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης, πρέπει να συμμορφώνεται με τα γενικά κριτήρια συμβατότητας:

α) *Καταλληλότητα:* Η ενίσχυση πρέπει να είναι καλά στοχοθετημένη, ώστε να μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικά ο στόχος της αντιμετώπισης σοβαρής διαταραχής της οικονομίας. Αυτό δεν ισχύει εάν το μέτρο δεν είναι κατάλληλο για την άρση της διαταραχής.

β) *Αναγκαιότητα*: Το μέτρο ενίσχυσης πρέπει, ως προς το ύψος και τη μορφή του, να είναι αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου. Συνεπώς, πρέπει να είναι το ελάχιστο αναγκαίο ποσό για την επίτευξη του στόχου και να έχει την πλέον κατάλληλη μορφή για την άρση της διαταραχής.

γ) *Αναλογικότητα:* Τα θετικά αποτελέσματα του μέτρου ενίσχυσης πρέπει να αντισταθμίζουν καταλλήλως τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, έτσι ώστε οι στρεβλώσεις αυτές να περιορίζονται στο ελάχιστο αναγκαίο προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του μέτρου.

(190) Καθοδήγηση για τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης παρέχεται στην ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης και στην ανακοίνωση περί παράτασης του 2011.

(191) Η ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης ορίζει την προσέγγιση που υιοθέτησε η Επιτροπή όσον αφορά την αξιολόγηση των σχεδίων αναδιάρθρωσης, και ιδίως την ανάγκη αποκατάστασης της βιωσιμότητας, για να διασφαλίσει την κατάλληλη συνεισφορά από τον δικαιούχο και να περιορίσει τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

(192) Το εν λόγω πλαίσιο συμπληρώθηκε με την τραπεζική ανακοίνωση του 2013 που εφαρμόζεται σε μέτρα ενισχύσεων τα οποία κοινοποιήθηκαν μετά τις 31 Ιουλίου 2013.

7.2.1. **Νομική βάση για την αξιολόγηση του συμβιβάσιμου της παροχής ρευστότητας στην Τράπεζα (μέτρο L1)**

(193) Η ενίσχυση ρευστότητας που εισέπραξε ήδη η Τράπεζα έχει εγκριθεί οριστικά με τις διαδοχικές αποφάσεις έγκρισης των μέτρων στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών και με τις τροποποιήσεις και παρατάσεις του ([92]). Κάθε μελλοντική στήριξη της ρευστότητας της Τράπεζας θα πρέπει να χορηγείται στο πλαίσιο ενός καθεστώτος δεόντως εγκεκριμένου από την Επιτροπή. Οι όροι της εν λόγω ενίσχυσης θα πρέπει να εγκρίνονται από την Επιτροπή πριν από τη χορήγησή της και, ως εκ τούτου, δεν απαιτείται διεξοδικότερη αξιολόγησή τους στην παρούσα απόφαση.

7.2.2. **Νομική βάση για την αξιολόγηση του συμβιβάσιμου των προνομιούχων μετοχών (μέτρο Α)**

(194) Η ανακεφαλαιοποίηση που χορηγήθηκε το 2009 με τη μορφή προνομιούχων μετοχών (μέτρο Α) χορηγήθηκε βάσει του μέτρου ανακεφαλαιοποίησης που εγκρίθηκε το 2008 στο πλαίσιο του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών, σύμφωνα με την τραπεζική ανακοίνωση του 2008. Συνεπώς, δεν απαιτείται εκ νέου αξιολόγησή της σύμφωνα με την τραπεζική ανακοίνωση του 2008 και πρέπει να αξιολογηθεί μόνο βάσει της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

([90]) Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Ιανουαρίου 2012, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών εντός του πλαισίου της χρηματοπιστωτικής κρίσης («ανακοίνωση περί παράτασης του 2011») (ΕΕ C 356 της 6.12.2011, σ. 7).

([91]) Βλέπε υποσημείωση 6.

([92]) Βλέπε υποσημείωση 6.

7.2.3. **Νομική βάση για την αξιολόγηση του συμβιβάσιμου της επείγουσας παροχής ρευστότητας με την εγγύηση του Δημοσίου (μέτρο L2)**

(195) Το συμβιβάσιμο της ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου (μέτρο L2) θα πρέπει πρώτα να αξιολογηθεί με βάση την τραπεζική ανακοίνωση του 2008 και την ανακοίνωση περί παράτασης του 2011. Κάθε ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου που χορηγήθηκε μετά την 1η Αυγούστου 2013 εμπίπτει στην τραπεζική ανακοίνωση του 2013.

7.2.4. **Νομική βάση για την αξιολόγηση του συμβιβάσιμου των ανακεφαλαιοποιήσεων από το ΕΤΧΣ (μέτρα B1, B2, B3 και B4)**

(196) Το συμβιβάσιμο των ανακεφαλαιοποιήσεων από το ΕΤΧΣ (μέτρα B1, B2, B3 και B4), και ιδίως όσον αφορά την αμοιβή, θα πρέπει να αξιολογείται καταρχήν με βάση την τραπεζική ανακοίνωση του 2008, την ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης και την ανακοίνωση περί παράτασης του 2011. Στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες ως προς το συμβιβάσιμο του μέτρου B1 με τις εν λόγω ανακοινώσεις. Εφόσον έχουν τεθεί σε εφαρμογή πριν από τις 31 Ιουλίου 2013, τα εν λόγω μέτρα δεν εμπίπτουν στην τραπεζική ανακοίνωση του 2013. Η συμβατότητα των ανακεφαλαιοποιήσεων του ΕΤΧΣ (μέτρα B1, B2, B3 και B4) θα πρέπει επίσης να αξιολογηθεί βάσει της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

7.3. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ L2 ΜΕ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ 2008, ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 2011 ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ 2013

(197) Για να είναι μία ενίσχυση συμβιβάσιμη βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης, πρέπει να είναι σύμφωνη με τα γενικά κριτήρια συμβατότητας: καταλληλότητα, αναγκαιότητα και αναλογικότητα.

(198) Επειδή οι ελληνικές τράπεζες ήταν αποκλεισμένες από τις αγορές χονδρικής και ήταν εξ ολοκλήρου εξαρτημένες από τη χρηματοδότηση της κεντρικής τράπεζας, όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 26, και καθώς η Τράπεζα δεν θα μπορούσε να δανειστεί ένα επαρκές ποσό κεφαλαίων με τις τακτικές πράξεις αναχρηματοδότησης, η Τράπεζα χρειαζόταν ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου για να αποκτήσει επαρκή ρευστότητα που θα απέτρεπε την αθέτηση υποχρέωσής της. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο L2 αποτελεί κατάλληλο μηχανισμό για την άρση σοβαρής διαταραχής που θα προκαλούνταν από την αθέτηση υποχρέωσης της Τράπεζας.

(199) Εφόσον η ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου συνεπάγεται σχετικά υψηλό κόστος χρηματοδότησης για την Τράπεζα, η Τράπεζα έχει επαρκές κίνητρο για να αποφύγει την εξάρτησή της από την εν λόγω πηγή χρηματοδότησης για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της. Η Τράπεζα όφειλε να καταβάλει επιτόκιο […] μονάδων βάσης υψηλότερο από αυτό των συνήθων πράξεων αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος. Επιπλέον, η Τράπεζα όφειλε να καταβάλει ασφάλιστρα εγγύησης […] μ.β. στο κράτος. Ως εκ τούτου, το συνολικό κόστος της ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου για την Τράπεζα είναι πολύ υψηλότερο από το σύνηθες κόστος αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ. Συγκεκριμένα, η διαφορά μεταξύ του πρώτου και του δεύτερου κόστους είναι υψηλότερη από το επίπεδο της προμήθειας εγγύησης που επιβάλλει η ανακοίνωση περί παράτασης του 2011. Ως εκ τούτου, η συνολική αμοιβή την οποία χρέωσε το κράτος δεν μπορεί να θεωρηθεί επαρκής. Όσον αφορά το ποσό της ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου, αυτό επανεξετάζεται τακτικά από την Τράπεζα της Ελλάδος και την ΕΚΤ με βάση τις πραγματικές ανάγκες της Τράπεζας. Παρακολουθούν στενά τη χρήση του και διασφαλίζουν ότι περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο. Κατά συνέπεια, το μέτρο L2 δεν παρέχει στην τράπεζα πλεονάζουσα ρευστότητα που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων που νοθεύουν τον ανταγωνισμό. Περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο ποσό.

(200) Αυτή η αυστηρή παρακολούθηση της χρησιμοποίησης της ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου και η τακτική εξακρίβωση του ότι η χρήση της περιορίζεται στο ελάχιστο διασφαλίζει επίσης ότι η ρευστότητα είναι αναλογική και δεν προκαλεί αδικαιολόγητη νόθευση του ανταγωνισμού. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα θα εφαρμόσει τα μέτρα αναδιάρθρωσης μειώνοντας την εξάρτηση της από τη χρηματοδότηση της κεντρικής τράπεζας και ότι η Τράπεζα θα συμμορφώνεται με τους περιορισμούς συμπεριφοράς, όπως αναλύεται στο τμήμα 7.6. Τα στοιχεία αυτά διασφαλίζουν ότι η εξάρτηση από τη στήριξη της ρευστότητας θα τερματιστεί το ταχύτερο δυνατόν και ότι η ενίσχυση είναι αναλογική.

(201) Το μέτρο L2 είναι συνεπώς σύμφωνο με την τραπεζική ανακοίνωση του 2008 και την ανακοίνωση περί παράτασης του 2011. Εφόσον η τραπεζική ανακοίνωση του 2013 δεν θέσπισε πρόσθετες απαιτήσεις όσον αφορά τις εγγυήσεις, το μέτρο L2 είναι επίσης σύμφωνο και με την τραπεζική ανακοίνωση του 2013.

7.4. Η ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ B1, B2, B3 ΚΑΙ B4 ΜΕ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ 2008, ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΕΡΙ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 2011

(202) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 189, και σύμφωνα με το σημείο 15 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2008, για να είναι μία ενίσχυση συμβιβάσιμη βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης, πρέπει να συμμορφώνεται με τα γενικά κριτήρια συμβατότητας ([93]): καταλληλότητα, αναγκαιότητα και αναλογικότητα.

([93]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 41 της απόφασης της Επιτροπής στην υπόθεση NN 51/2008, Καθεστώς εγγυήσεων για τις τράπεζες στη Δανία (ΕΕ C 273 της 28.10.2008, σ. 2).

(203) Η ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης και η ανακοίνωση περί παράτασης του 2011 εξετάζουν διεξοδικότερα το ύψος της αμοιβής που απαιτείται για τις κρατικές εισφορές κεφαλαίων.

7.4.1. **Καταλληλότητα των μέτρων**

(204) Όσον αφορά την καταλληλότητα του ανακεφαλαιοποιήσεων από το ΕΤΧΣ (μέτρα Β1, Β2, Β3 και Β4), η Επιτροπή τα θεωρεί κατάλληλα διότι επιτρέπουν στην Τράπεζα να τηρήσει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις. Χωρίς τις ανακεφαλαιοποιήσεις από το ΕΤΧΣ, η Τράπεζα θα ήταν σε θέση να ασκεί τις δραστηριότητές της και δεν θα είχε πλέον πρόσβαση στις πράξεις αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ.

(205) Σχετικά με αυτό, στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας για τη Alpha Bank, η Επιτροπή ανέφερε ότι η Τράπεζα είναι ένα από τα μεγαλύτερα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα, τόσο σε χορηγήσεις όσο και σε καταθέσεις. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα είναι σημαντικός παράγοντας του τραπεζικού συστήματος στην Ελλάδα. Κατά συνέπεια, τυχόν αθέτηση υποχρέωσης της Τράπεζας θα δημιουργούσε σοβαρή διαταραχή στην ελληνική οικονομία. Με βάση τις τότε επικρατούσες συνθήκες, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στην Ελλάδα είχαν δυσκολίες πρόσβασης σε χρηματοδότηση. Η εν λόγω έλλειψη χρηματοδότησης περιόριζε την ικανότητά τους να χορηγούν δάνεια στην ελληνική οικονομία. Σε εκείνες τις συνθήκες, η αθέτηση υποχρέωσης από την Τράπεζα θα επιδείνωνε τη διαταραχή της οικονομίας. Επιπλέον, τα μέτρα Β1, Β2, Β3 και Β4 ήταν απόρροια κυρίως του προγράμματος PSI, ενός εξαιρετικά σπάνιου και απρόβλεπτου γεγονότος, και όχι το αποτέλεσμα κακής διαχείρισης ή ανάληψης υπερβολικών κινδύνων από την Τράπεζα. Τα μέτρα, συνεπώς, αφορούν κατά κύριο λόγο τα αποτελέσματα του προγράμματος PSI και συμβάλλουν στη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ελλάδα.

(206) Στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank, η Επιτροπή εξέφρασε αμφιβολίες για το κατά πόσον είχαν ληφθεί άμεσα όλα τα δυνατά μέτρα για να αποτραπεί το ενδεχόμενο να έχει η Τράπεζα ανάγκη για νέα βοήθεια στο μέλλον. Όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 121 και 122 της παρούσας απόφασης, η Ελλάδα έχει δεσμευτεί να εφαρμόσει ένα σύνολο δράσεων στο πεδίο της εταιρικής διακυβέρνησης και των εμπορικών δραστηριοτήτων της Τράπεζας. Όπως περιγράφεται στις αιτιολογικές σκέψεις 99 και 106, η Τράπεζα έχει επίσης προβεί σε σημαντική αναδιοργάνωση των δραστηριοτήτων της, έχοντας πραγματοποιήσει ήδη πολλές μειώσεις κόστους και εκχωρήσεις δραστηριοτήτων. Ως εκ τούτου, οι αμφιβολίες της Επιτροπής έχουν αρθεί.

(207) Στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank, η Επιτροπή εξέφρασε επίσης αμφιβολίες για το αν υπήρχαν επαρκείς διασφαλίσεις σε περίπτωση που η Τράπεζα ετίθετο υπό τον έλεγχο του κράτους ή σε περίπτωση που παρέμενε υπό τον έλεγχο ιδιωτών μετόχων, ενώ το κράτος θα εξακολουθούσε να διατηρεί την πλειοψηφική συμμετοχή. Οι δεσμεύσεις που περιγράφονται στις αιτιολογικές σκέψεις 121 και 122 της παρούσας απόφασης διασφαλίζουν ότι οι δανειοδοτικές πράξεις της Τράπεζας θα ασκούνται σε εμπορική βάση και η καθημερινή λειτουργία θα προστατεύεται έναντι της κρατικής παρέμβασης. Το πλαίσιο των σχέσεων που συμφωνήθηκε μεταξύ του ΕΤΧΣ και της Τράπεζας εξασφαλίζει επίσης ότι τα συμφέροντα του κράτους ως βασικού μετόχου προστατεύονται έναντι της ανάληψης υπερβολικών κινδύνων από τη διοίκηση της Τράπεζας.

(208) Τα μέτρα Β1, Β2, Β3 και Β4, συνεπώς, εξασφαλίζουν τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στην Ελλάδα. Λαμβάνονται σημαντικά μέτρα για να ελαχιστοποιηθούν μελλοντικές ζημίες και να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες της Τράπεζας δεν θα τεθούν σε κίνδυνο λόγω κακοδιοίκησης. Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή διαπιστώνει την καταλληλότητα των μέτρων Β1, Β2, Β3 και Β4.

7.4.2. **Αναγκαιότητα – περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο**

(209) Σύμφωνα με την τραπεζική ανακοίνωση του 2008, το μέτρο ενίσχυσης πρέπει, ως προς το ύψος και τη μορφή του, να είναι αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Αυτό σημαίνει ότι η εισφορά κεφαλαίου πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο ποσό για την επίτευξη του στόχου αυτού.

(210) Το ποσό της κεφαλαιακής ενίσχυσης υπολογίστηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τα βασικά ίδια κεφάλαια κατηγορίας 1 παραμένουν πάνω από ένα ορισμένο επίπεδο κατά την περίοδο 2012-2014, όπως αποτυπώνεται στον πίνακα 3. Ως εκ τούτου, δεν χορηγεί στην Τράπεζα πλεονάζον κεφάλαιο. Όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 206, τα μέτρα ελήφθησαν για να μειωθεί ο κίνδυνος να χρειαστεί η Τράπεζα πρόσθετη ενίσχυση στο μέλλον.

(211) Όσον αφορά την αμοιβή για την πρώτη και τη δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση (μέτρα Β1 και Β2), η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι χορηγήθηκαν τον Μάιο του 2012 και τον Δεκέμβριο του 2012 και καταβλήθηκαν αντίστοιχα σε είδος με τη μορφή ομολόγων του ΕΤΧΣ. Το ΕΤΧΣ εισέπραξε ως αμοιβή, από την ημερομηνία εκταμίευσης των εν λόγω ομολόγων

του ΕΤΧΣ έως την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013, τους δεδουλευμένους τόκους από τους τίτλους του ΕΤΧΣ και πρόσθετη αμοιβή 1 % ([94]). Όπως επισημάνθηκε στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank, οι εν λόγω αμοιβές είναι χαμηλότερες από το 7 % έως 9 % που ορίζεται στην ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης. Ωστόσο, η περίοδος της χαμηλής αμοιβής περιορίστηκε σε ένα έτος για το μέτρο Β1 και σε πέντε μήνες για το μέτρο Β2 (δηλαδή πριν τη μετατροπή της προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης σε διαρκή ανακεφαλαιοποίηση σε κοινές μετοχές, συγκεκριμένα το μέτρο Β4). Ενώ η πρώτη και η δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση δεν προκάλεσαν μείωση της συμμετοχής των υφιστάμενων μετόχων, η ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013, η οποία ήταν η μετατροπή της πρώτης και δεύτερης προσωρινής ανακεφαλαιοποιήσεις, μείωσε δραστικά το μερίδιο των παλαιών μετόχων στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, εφόσον η συμμετοχή τους μειώθηκε στο 4,9 %. Τότε τερματίστηκε η μη φυσιολογική κατάσταση που επικρατούσε από την ημερομηνία της πρώτης προσωρινής ανακεφαλαιοποίησης. Συνεπώς, έχουν εξαλειφθεί οι αμφιβολίες που διατυπώθηκαν στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank.

(212) Δεύτερον, λόγω της άτυπης πηγής των δυσκολιών της Τράπεζας, καθώς οι ζημίες προήλθαν κυρίως από τη διαγραφή χρέους υπέρ του Δημοσίου (με το πρόγραμμα PSI και την επαναγορά χρέους που παρέχουν σημαντικό πλεονέκτημα στο κράτος, δηλαδή μείωση του χρέους) και από τις συνέπειες μιας παρατεταμένης ύφεσης στην εγχώρια οικονομία του, η Επιτροπή μπορεί να αποδεχθεί μια τέτοια προσωρινή παρέκκλιση από τις συνήθεις απαιτήσεις αμοιβής που ορίζονται στην ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης ([95]).

(213) Όσον αφορά το μέτρο Β3, αυτό ήταν δέσμευση για τη χορήγηση κεφαλαίων. Η εν λόγω δέσμευση του Δεκεμβρίου 2012 τέθηκε σε εφαρμογή με πραγματική εισφορά κεφαλαίου τον Μάιο-Ιούνιο του 2013, μόλις πέντε μήνες αργότερα. Για τον λόγο αυτό και για τους λόγους που παρατίθενται στην αιτιολογική σκέψη 212, είναι αποδεκτή η μη καταβολή αμοιβής για την εν λόγω δέσμευση.

(214) Όσον αφορά το μέτρο Β4, σύμφωνα με το σημείο 8 της ανακοίνωσης περί παράτασης του 2011, οι εισφορές κεφαλαίου θα πρέπει να αναλαμβάνονται με επαρκή έκπτωση στην τιμή της μετοχής, προσαρμοσμένης για να ληφθεί υπόψη το φαινόμενο της μείωσης της συμμετοχής των μετόχων, ώστε να υπάρχει εύλογη βεβαιότητα επαρκούς αμοιβής για το κράτος. Ενώ η εν λόγω ανακεφαλαιοποίηση δεν προέβλεπε σημαντική έκπτωση της τιμής της μετοχής όπως προσαρμόστηκε για να ληφθεί υπόψη το φαινόμενο της μείωσης της συμμετοχής των μετόχων, ήταν πράγματι αδύνατο να επιτευχθεί σημαντική έκπτωση της θεωρητικής τιμής χωρίς δικαίωμα εγγραφής ([96]). Πριν από την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013, η χρηματιστηριακή κεφαλαιοποίηση της Τράπεζας ανερχόταν μόλις σε λίγες εκατοντάδες εκατ. ευρώ. Υπό τις συνθήκες αυτές, τίθεται το ερώτημα εάν θα έπρεπε να εκμηδενιστεί η συμμετοχή των υφιστάμενων μετόχων. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η τιμή έκδοσης ορίστηκε στο 50 % της μέσης χρηματιστηριακής τιμής των πενήντα τελευταίων ημερών πριν από τον καθορισμό της τιμής έκδοσης. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι η μείωση της συμμετοχής των παλαιών μετόχων ήταν τεράστια, διότι μετά την ανακεφαλαιοποίηση κατείχαν μόνον το 4,9 % του μετοχικού κεφαλαίου της τράπεζας. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή πρόσθετης έκπτωσης στη χρηματιστηριακή τιμή θα είχε μικρή μόνο επίπτωση στην αμοιβή του ΕΤΧΣ. Λαμβάνοντας υπόψη την ειδική κατάσταση των ελληνικών τραπεζών η οποία εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 212 και, δεδομένου ότι η ανάγκη για ενίσχυση οφείλεται σε διαγραφή χρέους υπέρ του Δημοσίου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η τιμή έκδοσης των μετοχών που καλύφθηκαν από το κράτος είναι αρκούντως χαμηλή.

(215) Το ΕΤΧΣ εξέδωσε επίσης δικαιώματα κτήσης μετοχών και χορήγησε ένα δικαίωμα για κάθε νέα μετοχή που αναλήφθηκε από ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι συμμετείχαν στην ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013. Το ΕΤΧΣ χορήγησε τα εν λόγω δικαιώματα χωρίς αντίτιμο. Όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 93, κάθε δικαίωμα κτήσης ενσωματώνει το δικαίωμα αγοράς 7,40 μετοχών του ΕΤΧΣ σε επιλεγμένα χρονικά διαστήματα και τιμές άσκησης δικαιώματος. Η τιμή άσκησης είναι ίση με την τιμή εγγραφής του ΕΤΧΣ προσαυξημένη κατά ένα ετήσιο και σωρευτικό περιθώριο (4 % για το πρώτο έτος, 5 % για το δεύτερο έτος, 6 % για το τρίτο έτος, 7 % για το τέταρτο έτος και τη συνέχεια 8 % σε ετήσια βάση για τους τελευταίους έξι μήνες). Η αμοιβή που έλαβε το ΕΤΧΣ για τις μετοχές που κατέχει περιορίζεται εκ των πραγμάτων σε αυτά τα επίπεδα. Οι εν λόγω αμοιβές είναι χαμηλότερες από το 7 % έως 9 % που ορίζεται στην ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης. Ωστόσο, επειδή τα εν λόγω δικαιώματα ήταν βασικό στοιχείο για την επιτυχία της έκδοσης και της ιδιωτικής τοποθέτησης που δρομολόγησε η Τράπεζα πριν από την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013, η Επιτροπή θεωρεί ότι έδωσαν τη δυνατότητα στην Τράπεζα να μειώσει το ποσό της ενίσχυσης κατά 550 εκατ. ευρώ. Πράγματι, λόγω του χαμηλού δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας πριν από την ανακεφαλαιοποίηση, καθώς και της μεγάλης αβεβαιότητας που επικρατούσε την περίοδο εκείνη, οι τότε διαθέσιμες προσομοιώσεις έδειχναν ότι, χωρίς τα δικαιώματα αγοράς, οι ιδιώτες επενδυτές δεν θα εξασφάλιζαν επαρκή απόδοση και δεν θα συμμετείχαν. Για τους λόγους που εξηγούνται στις αιτιολογικές σκέψεις 205 και 212, επειδή το ΕΤΧΣ θα ελάμβανε ελάχιστη θετική αμοιβή εάν ασκούνταν τα δικαιώματα αγοράς και επειδή στόχος του ΜΟΧΠ ήταν να προσελκύσει ιδιώτες επενδυτές ώστε να παραμείνουν ορισμένες τράπεζες υπό ιδιωτική διαχείριση και να αποφευχθούν καταστάσεις κατά τις οποίες το σύνολο του τραπεζικού τομέα θα περιερχόταν υπό τον έλεγχο του ΕΤΧΣ, η Επιτροπή μπορεί να αποδεχθεί μια τέτοια απόκλιση από τις συνήθεις απαιτήσεις περί αμοιβής που ορίζονται στην ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης. Η αποδοχή αυτή στηρίζεται επίσης στο γεγονός ότι ο νόμος του ΕΤΧΣ, όπως τροποποιήθηκε τον Μάρτιο του 2014, δεν προβλέπει καμία προσαρμογή των δικαιωμάτων προαγοράς μετοχών σε περίπτωση αύξησης μετοχικού κεφαλαίου χωρίς δικαίωμα προαγοράς, και ότι σε περίπτωση έκδοσης δικαιωμάτων μπορεί να προσαρμοστεί μόνο η τιμή άσκησης δικαιώματος και

([94]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 83. Οι δεδουλευμένοι τόκοι υπολογίζονται ως πρόσθετη συνεισφορά του ΕΤΧΣ και, ως εκ τούτου, μείωσαν την πληρωμή που έπρεπε να καταβάλει το ΕΤΧΣ στην Τράπεζα για την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013.

([95]) Βλέπε επίσης τμήμα 7.5.1.

([96]) Η θεωρητική τιμή χωρίς δικαίωμα εγγραφής («TERP») είναι γενικά αποδεκτή μεθοδολογία από την αγορά για τον ποσοτικό προσδιορισμό της επίπτωσης της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου στη μείωση της συμμετοχής των μετόχων.

η προσαρμογή μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνον εκ των υστέρων και μόνο μέχρι του ποσού των πραγματικών εσόδων από την πώληση των δικαιωμάτων προαγοράς του ΕΤΧΣ. Επιπλέον, η δέσμευση που ανέλαβε η Ελλάδα ότι θα επεδίωκε την έγκριση της Επιτροπής πριν από οποιαδήποτε επαναγορά των δικαιωμάτων που εκδίδονται από το ΕΤΧΣ παρέχει στην Επιτροπή τη διαβεβαίωση ότι οποιαδήποτε μελλοντική επαναγορά δεν θα μειώσει περαιτέρω την αμοιβή του ΕΤΧΣ και θα αυξήσει την αμοιβή των κατόχων δικαιωμάτων.

(216) Όσον αφορά το γεγονός ότι οι μετοχές του ΕΤΧΣ δεν έχουν δικαίωμα ψήφου, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η ανάγκη για ενίσχυση δεν προέρχεται κυρίως από την ανάληψη υπέρμετρων κινδύνων. Επιπλέον, ήταν στόχος του ΜΟΧΠ να παραμείνουν ορισμένες τράπεζες υπό ιδιωτική διαχείριση. Ακόμη, το πλαίσιο σχέσεων και η αυτόματη επαναφορά των δικαιωμάτων ψήφου σε περίπτωση μη εφαρμογής του σχεδίου αναδιάρθρωσης παρέχει εγγυήσεις έναντι της ανάληψης υπέρμετρου κινδύνου στο μέλλον από ιδιωτικούς διαχειριστές. Τέλος, το PSI και η επαναγορά του Δεκεμβρίου 2012 είναι ένα είδος αμοιβής προς το κράτος, διότι το χρέος του κράτους προς την Τράπεζα μειώθηκε κατά αρκετά δισεκατ. ευρώ. Για όλους αυτούς τους λόγους, η Επιτροπή μπορεί να δεχτεί ότι το ΕΤΧΣ εισπράττει μετοχές χωρίς δικαίωμα ψήφου. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το μέτρο B4 ήταν αναγκαίο.

Εν κατακλείδι, τα μέτρα B1, B2, B3 και B4 είναι αναγκαία ως ενίσχυση διάσωσης, τόσο ως προς το ύψος και ως προς τη μορφή τους.

7.4.3. **Αναλογικότητα – μέτρα που περιορίζουν τις δευτερογενείς αρνητικές επιπτώσεις**

(217) Η Επιτροπή σημειώνει ότι η Τράπεζα εισέπραξε πολύ μεγάλο ποσό κρατικής ενίσχυσης. Η κατάσταση αυτή μπορεί να προκαλέσει σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Ωστόσο, η Ελλάδα έχει δεσμευτεί να εφαρμόσει ένα σύνολο μέτρων που αποσκοπούν στη μείωση των αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων. Ειδικότερα, οι δεσμεύσεις προβλέπουν ότι οι δραστηριότητες της Τράπεζας θα συνεχίσουν να ασκούνται σε εμπορική βάση, όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 121 και 122. Η Ελλάδα έχει δεσμευθεί επίσης για απαγόρευση των εξαγορών και για μια δέσμη εκποιήσεων, όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 123 έως 124. Τα όρια στις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού εξετάζονται διεξοδικότερα στο τμήμα 7.6.

(218) Έχει επίσης διοριστεί στην Τράπεζα ένας εντολοδόχος παρακολούθησης για να παρακολουθεί τη σωστή εφαρμογή των δεσμεύσεων σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση και τις εμπορικές δραστηριότητες. Θα αποφεύγονται τυχόν επιζήμιες αλλαγές στις εμπορικές πρακτικές της Τράπεζας και, με τον τρόπο αυτό, θα μειωθούν οι αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις.

(219) Τέλος, ένα νέο ολοκληρωμένο σχέδιο αναδιάρθρωσης υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 12 Ιουνίου 2014. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης θα αξιολογηθεί στο τμήμα 7.6.

(220) Εν κατακλείδι, οι αμφιβολίες που διατυπώθηκαν στην απόφαση για την κίνηση διαδικασίας για την Alpha Bank έχουν αρθεί. Τα μέτρα B1, B2, B3 και B4 είναι αναλογικά βάσει της παραγράφου 15 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2008.

7.4.4. **Συμπέρασμα σχετικά με τη συμμόρφωση των ανακεφαλαιοποιήσεων του ΕΤΧΣ με την τραπεζική ανακοίνωση του 2008, την ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης και την ανακοίνωση περί παράτασης του 2011**

(221) Εξάγεται, συνεπώς, το συμπέρασμα ότι οι ανακεφαλαιοποιήσεις του ΕΤΧΣ (μέτρα B1, B2, B3 και B4) είναι κατάλληλες, αναγκαίες και αναλογικές, σύμφωνα με την παράγραφο 15 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2008, την ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης και την ανακοίνωση περί παράτασης του 2011.

7.5. ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΤΩΝ ΕΞΑΓΟΡΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΕΡΙ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ

(222) Το σημείο 23 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης εξηγεί ότι οι εξαγορές επιχειρήσεων από τις ενισχυόμενες τράπεζες δεν μπορούν να χρηματοδοτούνται από την κρατική ενίσχυση, εκτός εάν αυτό είναι αναγκαίο για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της επιχείρησης. Εξάλλου, τα σημεία 40 και 41 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης αναφέρουν ότι οι τράπεζες δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις κρατικές ενισχύσεις για την εξαγορά ανταγωνιστριών επιχειρήσεων, εκτός εάν η εξαγορά είναι μέρος μιας διαδικασίας εξυγίανσης αναγκαίας για την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ή για την εξασφάλιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Επιπλέον, οι εξαγορές μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο ή να δυσχεράνουν την αποκατάσταση της βιωσιμότητας. Η Επιτροπή οφείλει, συνεπώς, να αξιολογήσει κατά πόσον οι εξαγορές που πραγματοποίησε η Τράπεζα μπορεί να συμβιβάζονται με την ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης.

7.5.1. **Συμμόρφωση της εξαγοράς της Εμπορικής Τράπεζας με την ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης**

7.5.1.1. *Επίπτωση της εξαγοράς της Εμπορικής Τράπεζας στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Τράπεζας*

(223) Όσον αφορά τη λειτουργική αποδοτικότητα, η εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας ενισχύει την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της Τράπεζας, αφού η συγχώνευση δύο τραπεζών στην ίδια γεωγραφική αγορά επιτρέπει στην Τράπεζα να επιτύχει σημαντικές συνέργειες, π.χ. με τη μορφή μείωσης προσωπικού, κλεισίματος υποκαταστημάτων και μείωσης των γενικών εξόδων. Η Τράπεζα αποκτά πελάτες και καταθέσεις, ενώ μειώνει σημαντικά το κόστος διανομής. Κλείνει έναν σημαντικό αριθμό υποκαταστημάτων της ενοποιημένης οντότητας, επιπλέον του εξορθολογισμού των λειτουργιών έδρας.

(224) Όσον αφορά τη θέση ρευστότητας, η εξαγορά έχει θετική επίπτωση στην Τράπεζα. Πράγματι, ο δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις της εξαγορασθείσας οντότητας ήταν περίπου 115 %, δηλαδή πολύ χαμηλότερος από τον πολύ υψηλό δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις της Τράπεζας ([97]). Ως εκ τούτου, συμβάλλει στην αισθητή βελτίωση του δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις της Τράπεζας.

(225) Από μια στατική άποψη, η πράξη έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στον δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας, εφόσον η Τράπεζα αγοράζει μια τράπεζα υψηλής κεφαλαιοποίησης έναντι τιμήματος ενός ευρώ. Στις 31 Μαρτίου 2012 ο pro forma δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της ενοποιημένης οντότητας ήταν 11,8 %, ενώ ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας ήταν μόνο 8,8 %. Ομοίως, ο pro forma δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων κατηγορίας 1 της ενοποιημένης οντότητας θα ανερχόταν σε 11,1 %, ενώ το ποσοστό βασικών ίδιων κεφαλαίων κατηγορίας 1 της Τράπεζας ήταν 7,9 %. Η ισχυρή κεφαλαιακή θέση της Εμπορικής Τράπεζας παρέχει προστασία από μελλοντικές ζημίες που θα μπορούσαν να προκύψουν με την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων, όπως φαίνεται στον πίνακα 3. Η στατική παρατήρηση της αύξησης του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας υπερεκτίμησε τα θετικά αποτελέσματα για τη μακροπρόθεσμη κεφαλαιακή θέση της. Ως εκ τούτου, η εξαγορά είναι θετική για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της Τράπεζας.

7.5.1.2. *Επίπτωση των εξαγορών στο ποσό της ενίσχυσης που χρειάζεται η Τράπεζα*

(226) Σύμφωνα με το σημείο 23 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης, η ενίσχυση αναδιάρθρωσης δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αγορά μετοχών άλλων εταιρειών, αλλά απλώς για την κάλυψη του κόστους αναδιάρθρωσης που είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της Τράπεζας. Στην παρούσα περίπτωση, αν και η εξαγορά έχει θετικές συνέπειες για τη βιωσιμότητα της Τράπεζας, δεν είναι ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητά της, κατά την έννοια του σημείου 23 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

(227) Η Τράπεζα κατέβαλε τίμημα μόνον ενός ευρώ για την αγορά της Εμπορικής Τράπεζας. Η τιμή αγοράς δεν χρηματοδοτήθηκε, συνεπώς, με κρατικές ενισχύσεις. Το γεγονός αυτό συνεπάγεται επίσης ότι η καταβολή του τιμήματος αγοράς δεν δημιουργεί καμία κεφαλαιακή ανάγκη για την Τράπεζα. Επιπλέον, η Εμπορική Τράπεζα ήταν επαρκώς κεφαλαιοποιημένη (δηλαδή μέχρι το επίπεδο που απαιτείται βάσει της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2012 που φαίνεται στον πίνακα 3). Ως εκ τούτου, η εξαγορά δεν είναι πιθανό να δημιουργήσει μελλοντική κεφαλαιακή ανάγκη για την Τράπεζα.

(228) Εν κατακλείδι, λόγω των ασυνήθων όρων (αγορά μιας πλήρως κεφαλαιοποιημένης Τράπεζας για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων), η εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας, κατ' εξαίρεση, δεν αντιβαίνει την απαίτηση να περιοριστεί η ενίσχυση στο ελάχιστο.

7.5.1.3. *Στρεβλωτικό αποτέλεσμα των εξαγορών στον ανταγωνισμό*

(229) Σύμφωνα με τα σημεία 39 και 40 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης, οι κρατικές ενισχύσεις δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εις βάρος των επιχειρήσεων που δεν λαμβάνουν ενίσχυση, και ιδίως για την εξαγορά ανταγωνιστικών επιχειρήσεων. Το σημείο 41 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης αναφέρει επίσης ότι οι εξαγορές μπορεί να επιτραπούν εάν αποτελούν μέρος διαδικασίας εξυγίανσης που είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ή για την εξασφάλιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Υπό τις συνθήκες αυτές, η διαδικασία εξαγοράς θα πρέπει να είναι δίκαιη και η εξαγορά πρέπει να εξασφαλίσει τις συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά.

(230) Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν θεωρούσε την Εμπορική Τράπεζα βιώσιμη σε αυτόνομη βάση, σύμφωνα με την ανάλυση βιωσιμότητας που πραγματοποίησε εξωτερικός σύμβουλος στις αρχές του 2012. Δημιουργούσε μεγάλες απώλειες για την Crédit Agricole, που, ως εκ τούτου, επιδίωξε να πωλήσει. Εάν η πώληση δεν ήταν εφικτή, η Crédit Agricole θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να την αφήσει να πτωχεύσει. Η πράξη μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί μέρος της διαδικασίας εξυγίανσης που είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, όπως περιγράφεται στο σημείο 41 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

([97]) Βλέπε πίνακα 5.

(231) Κανένας υποψήφιος που δεν λαμβάνει ενίσχυση δεν υπέβαλε έγκυρη προσφορά για την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας και η διαδικασία πώλησης ήταν ανοικτή, διαφανής και χωρίς διακρίσεις. Κατά συνέπεια, δεν υπήρξε κανένας αποκλεισμός μη ενισχυόμενου προσφέροντος από την Τράπεζα. Εφόσον η πράξη εγκρίθηκε από την Ελληνική Αρχή Ανταγωνισμού, η έκβαση της διαδικασίας πώλησης διασφαλίζει τις συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην Ελλάδα.

(232) Επιπλέον, η ανάγκη ενίσχυσης της Τράπεζας δεν είναι αποτέλεσμα κακοδιαχείρισης ή ακατάλληλης ανάληψης κινδύνου. Τέλος, όπως συνάγεται στην αιτιολογική σκέψη 227, καμία κρατική ενίσχυση δεν χρησιμοποιήθηκε για τη χρηματοδότηση της εξαγοράς αυτής (αγορά έναντι τιμήματος 1 ευρώ μιας τράπεζας κεφαλαιοποιημένης μέχρι το επίπεδο που απαιτείται για να περάσει την προσομοίωση ακραίων καταστάσεων της Τράπεζας της Ελλάδος).

(233) Βάσει των ανωτέρω στοιχείων, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας είναι σύμφωνη με το τμήμα 4 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

7.5.1.4. *Συμπέρασμα σχετικά με την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας*

(234) Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, λόγω της μοναδικής κατάστασης των ελληνικών τραπεζών και των ιδιαιτεροτήτων της εξαγοράς της Εμπορικής Τράπεζας, η εξαγορά είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης.

7.5.2. **Η συμμόρφωση της εξαγοράς επιλεγμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των τριών συνεταιριστικών τραπεζών με την ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης**

7.5.2.1. *Επίπτωση των εξαγορών στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Τράπεζας*

(235) Η απόκτηση των επιλεγμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των τριών συνεταιριστικών τραπεζών θα ενισχύσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Τράπεζας.

(236) Πιο συγκεκριμένα, η ενσωμάτωση των καταθέσεων των τριών συνεταιριστικών τραπεζών στον ισολογισμό της Τράπεζας βελτίωσε το προφίλ ρευστότητάς της. Ο καθαρός δείκτης χορηγήσεων προς καταθέσεις της Alpha Bank AE μειώθηκε κατά περίπου 1,5 % και η εξάρτηση της Alpha Bank AE από το Ευρωσύστημα μειώθηκε.

(237) Επιπλέον, οι εξαγορές έδωσαν στην Τράπεζα την ευκαιρία να αυξήσει τα έσοδά της από τη διεύρυνση της πελατειακής βάσης της σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές. Η τράπεζα δεν εξαγόρασε καμία ακριβή υποδομή ούτε ακριβό δίκτυο υποκαταστημάτων. Ούτε δάνεια εξαγόρασε η Τράπεζα. Ως εκ τούτου, δεν αύξησε τον κίνδυνο ή τις κεφαλαιακές ανάγκες της.

7.5.2.2. *Επίπτωση της εξαγοράς στο ποσό της ενίσχυσης που χρειάζεται η Τράπεζα*

(238) Σύμφωνα με το σημείο 23 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης, η ενίσχυση αναδιάρθρωσης δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αγορά μετοχών άλλων εταιρειών, αλλά απλώς για την κάλυψη του κόστους αναδιάρθρωσης που είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της Τράπεζας. Στην παρούσα περίπτωση, αν και η εξαγορά έχει θετικές συνέπειες για τη βιωσιμότητα της Τράπεζας, δεν είναι ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητά της, κατά την έννοια της παραγράφου 23 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

(239) Το τίμημα που κατέβαλε η Τράπεζα για την απόκτηση των μεταβιβασθέντων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και των τριών συνεταιριστικών τραπεζών καθορίστηκε στο 2,1 % της αξίας των μεταβιβασθεισών καταθέσεων και ανήλθε σε περίπου 9 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 0,01 % του συνολικού ισολογισμού της Τράπεζας κατά τον χρόνο της εξαγοράς. Το εν λόγω τίμημα θα μπορούσε, συνεπώς, να θεωρηθεί πολύ μικρό. Επιπλέον, η Τράπεζα είχε ήδη αντλήσει ποσό 550 εκατ. ευρώ ιδιωτικών κεφαλαίων κατά την ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013.

(240) Συνάγεται το συμπέρασμα ότι η τιμή απόκτησης των μεταβιβασθέντων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (κυρίως καταθέσεις) των τριών συνεταιριστικών τραπεζών ήταν τόσο χαμηλό που δεν απέτρεψε το να περιοριστεί η ενίσχυση στο ελάχιστο αναγκαίο.

7.5.2.3. *Στρεβλωτικό αποτέλεσμα των εξαγορών στον ανταγωνισμό*

(241) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 229, σύμφωνα με τα σημεία 39 και 40 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης, οι κρατικές ενισχύσεις δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εις βάρος των επιχειρήσεων που δεν λαμβάνουν ενίσχυση, και ιδίως για την εξαγορά ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, εκτός από ειδικές περιστάσεις.

(242) Η Τράπεζα της Ελλάδος έκρινε ότι οι τρεις συνεταιριστικές τράπεζες δεν είναι βιώσιμες και ότι τα μέτρα εξυγίανσης ήταν αναγκαία για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Μπορεί συνεπώς να θεωρηθεί ότι οι εξαγορές αποτελούν μέρος μιας διαδικασίας εξυγίανσης που είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 41 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

(243) Επιπλέον, καμία μη ενισχυόμενη επιχείρηση δεν υπέβαλε έγκυρη προσφορά για την εξαγορά των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των τριών συνεταιριστικών τραπεζών και η μόνη άλλη προσφορά υποβλήθηκε από μια τράπεζα που είχε λάβει ακόμη μεγαλύτερη ενίσχυση. Επιπλέον, το μέγεθος των αποκτηθέντων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού ήταν μικρό και δεν άλλαξε τη δομή της αγοράς ([98]).

(244) Εν κατακλείδι, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτές οι έκτακτες περιστάσεις δικαιολογούν την έγκριση των εξαγορών, σύμφωνα με το σημείο 41 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

7.5.2.4. *Συμπέρασμα σχετικά με την εξαγορά των επιλεγμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των τριών συνεταιριστικών τραπεζών.*

(245) Συνάγεται το συμπέρασμα ότι, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων των εξαγορών των επιλεγμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των τριών συνεταιριστικών τραπεζών, οι εν λόγω εξαγορές είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

7.5.3. **Η συμμόρφωση της εξαγοράς της Citibank Greece με την ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης**

7.5.3.1. *Επίπτωση της εξαγοράς στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Τράπεζας*

(246) Η εξαγορά της Citibank Greece, συμπεριλαμβανομένης της Diners, θα βελτιώσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Τράπεζας. Η Τράπεζα απέκτησε μία τράπεζα της οποίας οι δανειοδοτήσεις καλύπτονται από ειδικές προβλέψεις. Επιπλέον, το χαρτοφυλάκιο καθαρών δανείων της είναι πολύ μικρότερο από τις αποκτηθείσες καταθέσεις.

(247) Η ενσωμάτωση των καταθέσεων της Citibank Greece στον ισολογισμό της Τράπεζας θα βελτιώσει το μεσομακροπρόθεσμο χρηματοδοτικό προφίλ της Τράπεζας, ενώ ταυτόχρονα αυξάνει την αποδοτικότητα της Τράπεζας.

(248) Επιπλέον, μέσω της εξαγοράς, η Τράπεζα θα ενισχύσει το δίκτυο και την ικανότητα άντλησης καταθέσεων, επιτυγχάνοντας με τον τρόπο αυτόν ένα ισόρροπο και βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο.

(249) Τέλος, οι αναμενόμενες σημαντικές συνέργειες —όσον αφορά τις κεντρικές λειτουργίες, τις υπηρεσίες ΤΠ και τα λειτουργικά έξοδα— θα συμβάλουν στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Τράπεζας.

(250) Ως εκ τούτου, η εξαγορά είναι θετική για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της Τράπεζας.

7.5.3.2. *Επίπτωση της εξαγοράς στο ύψος της ενίσχυσης που χρειάζεται η Τράπεζα*

(251) Σύμφωνα με το σημείο 23 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης, η ενίσχυση αναδιάρθρωσης δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αγορά μετοχών άλλων εταιρειών, αλλά απλώς για την κάλυψη του κόστους αναδιάρθρωσης που είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας της Τράπεζας. Στην παρούσα περίπτωση, αν και η εξαγορά έχει θετικές συνέπειες για τη βιωσιμότητα της Τράπεζας, δεν είναι ζωτικής σημασίας για τη βιωσιμότητά της, κατά την έννοια του σημείου 23 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

(252) Η Τράπεζα κατέβαλε τίμημα μόλις 2 εκατ. ευρώ ([99]) για την εξαγορά της Citibank Greece και της Diners.

(253) Το εξαγορασθέν χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό δανείων που έχουν διαγραφεί ολοσχερώς. Πράγματι, η αποτίμηση της αξίας αυτού του νέου χαρτοφυλακίου δανείων θα μπορούσε να αντισταθμίσει την περιορισμένη κεφαλαιακή ανάγκη που απορρέει από την ενσωμάτωσή τους στον ισολογισμό της Τράπεζας

(254) Επιπλέον, η Τράπεζα άντλησε ιδιωτικά κεφάλαια ύψους 1,2 δισεκατ. ευρώ με τιμή ανά μετοχή υψηλότερη από την τιμή εγγραφής του ΕΤΧΣ ανά μετοχή στην ανακεφαλαιοποίηση της άνοιξης του 2013.

(255) Υπό αυτές τις ειδικές περιστάσεις, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η εξαγορά αυτή χρηματοδοτήθηκε με κρατική ενίσχυση. Η εξαγορά δεν θα αυξήσει την ανάγκη για ενίσχυση ούτε θα μειώσει την αμοιβή των υφιστάμενων ενισχύσεων.

7.5.3.3. *Στρεβλωτικό αποτέλεσμα της εξαγοράς στον ανταγωνισμό*

(256) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 241, οι κρατικές ενισχύσεις δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται εις βάρος των επιχειρήσεων που δεν λαμβάνουν ενίσχυση, και ιδίως για την εξαγορά ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.

([98]) Η απόκτηση των μεταβιβασθέντων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας και της Τράπεζας Ευβοίας δεν κοινοποιήθηκε στην ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού, διότι ο κύκλος εργασιών του μεταβιβασθέντος μέρους της κάθε συνεταιριστικής τράπεζας δεν υπερέβαινε το όριο των 15 εκατ. ευρώ που ορίζει το άρθρο 6 παράγραφος 1 του νόμου 3959/2011 σε συνδυασμό με το άρθρο 10 παράγραφος 3 στοιχείο α) του ίδιου νόμου.

([99]) Η τιμή αυτή υπολογίστηκε με βάση την παραδοχή ότι υπήρξε απομείωση των καταθέσεων κατά 30 % μεταξύ της υπογραφής και της ολοκλήρωσης της πράξης. Το τίμημα θα προσαρμόζεται εκ των υστέρων σε συνάρτηση με την πραγματική απομείωση που παρατηρείται πριν από το κλείσιμο.

(257) Το καταβληθέν τίμημα για την εξαγορά της Citibank Greece ήταν εξαιρετικά χαμηλό και η Τράπεζα άντλησε μεγάλο ποσό ιδιωτικών κεφαλαίων σε υψηλή τιμή ανά μετοχή. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι χρησιμοποιήθηκε ενίσχυση για τη χρηματοδότηση της εν λόγω εξαγοράς.

(258) Επίσης, εφόσον κανένας προσφέρων που δεν λαμβάνει ενίσχυση δεν υπέβαλε προσφορά για την εξαγορά των δραστηριοτήτων που εξαγοράστηκαν από την Τράπεζα, δεν υφίσταται παραγκωνισμός μη ενισχυόμενων επενδυτών.

(259) Εν κατακλείδι, με βάση τα στοιχεία στις αιτιολογικές σκέψεις 257 και 258, η εξαγορά δεν εμπίπτει στην απαγόρευση των παραγράφων 39 και 40 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης. Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η ανάγκη της Τράπεζας για ενίσχυση δεν οφείλεται σε κακοδιαχείριση ή ακατάλληλη ανάληψη κινδύνου.

7.5.3.4. *Συμπέρασμα σχετικά με την εξαγορά της Citibank Greece*

(260) Εξάγεται το συμπέρασμα ότι, λόγω της μοναδικής κατάστασης της Τράπεζας ([100]) και των ιδιαιτεροτήτων της εξαγοράς της Citibank Greece, η εξαγορά είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις που ορίζονται στην ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης.

7.6. ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ A, B1, B2, B3 ΚΑΙ B4 ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΕΡΙ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ

7.6.1. **Πηγές δυσκολιών και συνέπειες για την αξιολόγηση βάσει της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης**

(261) Όπως αναφέρεται στα τμήματα 2.1.1 και 2.1.2, οι δυσχέρειες που αντιμετωπίζει η Τράπεζα προέρχονται κυρίως από την κρίση του ελληνικού δημόσιου χρέους και τη βαθιά ύφεση στην Ελλάδα και τη Νότια Ευρώπη. Όσον αφορά το πρώτο στοιχείο, η ελληνική κυβέρνηση έπαψε να έχει πρόσβαση στις χρηματοπιστωτικές αγορές και, εντέλει, αναγκάστηκε να διαπραγματευθεί συμφωνία με τους εγχώριους και διεθνείς πιστωτές της, δηλαδή το πρόγραμμα PSI, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα το κούρεμα των απαιτήσεων έναντι του ελληνικού κράτους κατά 53,3 %. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή του 31,5 % των απαιτήσεων με νέα ΟΕΔ με χαμηλότερα επιτόκια και μεγαλύτερες ληκτότητες. Το Δημόσιο επαναγόρασε αυτά τα νέα ΟΕΔ από τις ελληνικές τράπεζες τον Δεκέμβριο του 2012 σε τιμή μεταξύ του 30,2 % και του 40,1 % της ονομαστικής αξίας τους και, με τον τρόπο αυτό, οριστικοποιήθηκε πρόσθετη ζημία για τις ελληνικές τράπεζες. Εκτός από τις συνέπειες του προγράμματος PSI και της επαναγοράς χρέους στην κεφαλαιακή θέση της, η Τράπεζα επλήγη επίσης από τεράστια εκροή καταθέσεων από το 2010 έως τα μέσα του 2012, λόγω του κινδύνου ενδεχόμενης εξόδου της Ελλάδας από τη ζώνη του ευρώ ως επακόλουθο ενός μη βιώσιμου δημόσιου χρέους και της οικονομικής ύφεσης.

(262) Τα μέτρα B1, B2, B3 και B4 αντιπροσωπεύουν ποσό 4 571 εκατ. ευρώ, που είναι χαμηλότερο από το ποσό της ζημίας που καταλογίστηκε μετά το πρόγραμμα PSI (4 786 εκατ. ευρώ). Στην περίπτωση αυτή, και εάν οι δυσκολίες δεν οφείλονται κυρίως σε συμπεριφορά ανάληψης υπερβολικών κινδύνων, το σημείο 14 της ανακοίνωσης περί παράτασης του 2011 προβλέπει ότι η Επιτροπή μετριάζει τις απαιτήσεις της.

(263) Το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαιακών αναγκών προκύπτει από την τακτική έκθεση ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος στον κίνδυνο αθέτησης του Δημοσίου της οικείας χώρας. Το γεγονός αυτό επισημάνθηκε επίσης και στις αιτιολογικές σκέψεις 58 και 69 της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank. Η Επιτροπή παρατηρεί, επίσης, ότι η έκθεση της Τράπεζας στο ελληνικό δημόσιο χρέος είναι μικρότερη από αυτή των άλλων κύριων ελληνικών τραπεζών, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει συσσωρεύσει υπερβολική έκθεση στο δημόσιο χρέος. Κατά συνέπεια, η ανάγκη του να αντιμετωπίσει η Τράπεζα ζητήματα ηθικού κινδύνου στο σχέδιο αναδιάρθρωσής της είναι μικρότερη από ό,τι για άλλα ενισχυόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συσσώρευσαν υπερβολικούς κινδύνους. Καθώς τα μέτρα ενίσχυσης είναι λιγότερο στρεβλωτικά, τα μέτρα που ελήφθησαν για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού θα πρέπει, ως εκ τούτου, να είναι αναλογικά ηπιότερα. Εφόσον το πρόγραμμα PSI και η επαναγορά χρέους συνιστούν διαγραφή χρέους υπέρ του Δημοσίου, η αμοιβή του κράτους κατά την ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών μπορεί να είναι χαμηλότερη.

(264) Δεδομένου, ωστόσο, ότι η ελληνική οικονομία έχει συρρικνωθεί κατά περίπου 25 % από το 2008 και εφόσον η Τράπεζα έχει αποκτήσει μία λιγότερο βιώσιμη τράπεζα όπως η Εμπορική, η Τράπεζα οφείλει να προσαρμόσει την οργάνωση, τη διάρθρωση του κόστους και το εμπορικό της δίκτυο σε αυτό το νέο περιβάλλον, ώστε να αποκαταστήσει την αποδοτικότητά της. Ως εκ τούτου, μολονότι δεν υφίσταται ζήτημα ηθικού κινδύνου, η Τράπεζα πρέπει να αναδιαρθρώσει τις δραστηριότητές της στην Ελλάδα για να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά της.

([100]) Βλέπε επίσης σημεία 7.5.1 και 7.5.2.

(265) Μια δεύτερη σημαντική πηγή ζημιών της Τράπεζας ήταν οι ζημίες από τα δάνεια που χορήγησε σε ελληνικά νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι εν λόγω ζημίες οφείλονται κυρίως στην εξαιρετικά βαθιά και παρατεταμένη ύφεση και τη συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά περίπου 25 % σε διάστημα πέντε ετών και δεν οφείλονται σε επισφαλείς πρακτικές δανειοδοσίας από την Τράπεζα. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση που χορηγήθηκε για να καλυφθούν οι εν λόγω ζημίες δεν δημιουργεί ηθικό κίνδυνο, το οποίο συμβαίνει όταν μία ενίσχυση προστατεύει μία τράπεζα από τις συνέπειες επικίνδυνων συμπεριφορών του παρελθόντος. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση αυτή νοθεύει λιγότερο τον ανταγωνισμό ([101]).

(266) Εντούτοις, μέρος των κεφαλαιακών αναγκών και των ζημιών από δάνεια της Τράπεζας προέρχονται από ορισμένες διεθνείς θυγατρικές της. Ενδεικτικά, το 2012 δραστηριότητες στην Κύπρο, τη Ρουμανία, τη Σερβία, την πΓΔΜ και τη Βουλγαρία ήταν ζημιογόνες, ενώ οι δραστηριότητες στην Αλβανία ήταν απλώς ισοσκελισμένες. Από τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων που πραγματοποιήθηκαν το 2012 για τον καθορισμό των κεφαλαιακών αναγκών της Τράπεζας συνάγεται ότι οι προβλέψεις ζημιών πιστωτικού κινδύνου για δάνεια στην αλλοδαπή ανήλθαν σε 921 εκατ. ευρώ κατά το βασικό σενάριο και σε 1 201 εκατ. ευρώ με το δυσμενές σενάριο. Τα αλλοδαπά περιουσιακά στοιχεία αποτελούσαν επίσης απορρόφηση ρευστότητας, εφόσον η χρηματοδότηση εντός του ομίλου ανερχόταν σε αρκετά δισεκατ. ευρώ.

(267) Εν κατακλείδι, δεδομένου ότι, από τις τέσσερις μεγαλύτερες ελληνικές τράπεζες, η Τράπεζα είχε στην κατοχή της τα λιγότερα ΟΕΔ τη χρονική στιγμή του PSI και εφόσον η ζημία που υπέστη από το PSI ήταν μεγαλύτερη από τις ενισχύσεις που εισέπραξε μέσω μέτρων Β, Β2, Β3 και Β4, μπορεί να συναχθεί ότι το μεγαλύτερο μέρος των ζημιών και η ανάγκη για ενίσχυση εμπίπτουν στο σημείο 14 της ανακοίνωσης περί παράτασης του 2011, η οποία επιτρέπει στην Επιτροπή να μετριάσει τις απαιτήσεις της. Μέρος της ανάγκης για ενίσχυση απορρέει από τις ζημίες από ελληνικά δάνεια λόγω της εξαιρετικά βαθιάς και παρατεταμένης ύφεσης και όχι από δανειοδοσία υψηλού κινδύνου. Ενισχύσεις αυτού του είδους δεν δημιουργούν ηθικό κίνδυνο και, ως εκ τούτου, είναι λιγότερο στρεβλωτικές για τον ανταγωνισμό.

(268) Τέλος, ένα περιορισμένο μέρος της ανάγκης για ενίσχυση προέρχεται από την ανάληψη κινδύνων από την ίδια την Τράπεζα όσον αφορά τις αλλοδαπές θυγατρικές της.

7.6.2. **Βιωσιμότητα**

(269) Ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να διασφαλίζει ότι το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είναι σε θέση να αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του έως το τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης (τμήμα 2 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης). Στην προκειμένη περίπτωση, ως περίοδος αναδιάρθρωσης ορίζεται το διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας έκδοσης της παρούσας απόφασης και της 31ης Δεκεμβρίου 2018.

(270) Σύμφωνα με τα σημεία 9, 10 και 11 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης, η Ελλάδα υπέβαλε ολοκληρωμένο και αναλυτικό σχέδιο αναδιάρθρωσης με πλήρη στοιχεία για το επιχειρηματικό μοντέλο της Τράπεζας. Το σχέδιο προσδιορίζει επίσης τις αιτίες των δυσκολιών που αντιμετώπιζε η Τράπεζα καθώς και τα μέτρα που έχουν ληφθεί για να αντιμετωπιστούν όλα τα ζητήματα βιωσιμότητάς της. Συγκεκριμένα, το σχέδιο αναδιάρθρωσης περιγράφει τη στρατηγική που έχει υιοθετηθεί για τη διατήρηση της αποτελεσματικότητας της λειτουργικής διαχείρισης της Τράπεζας και τον χειρισμό του υψηλού ποσοστού των ΜΕΔ, της επισφαλούς ρευστότητας και της κεφαλαιακής θέσης της και των αλλοδαπών θυγατρικών της, οι οποίες κατά τα τελευταία έτη είναι εξαρτημένες από τη μητρική τους εταιρεία για τη χρηματοδότηση και τα κεφάλαια τους.

7.6.2.1. *Τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα*

(271) Όσον αφορά τη ρευστότητα και την εξάρτηση της Τράπεζας από τη χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα, το σχέδιο αναδιάρθρωσης προβλέπει περιορισμένη αύξηση του ισολογισμού στην Ελλάδα, ενώ εκτιμάται ότι θα πρέπει να αυξηθεί και πάλι η βάση των καταθέσεων. Η εξάρτηση από την ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου, η οποία έχει ήδη μειωθεί, θα εξακολουθήσει να μειώνεται, γεγονός που θα βοηθήσει επίσης την Τράπεζα να μειώσει το κόστος της χρηματοδότησής της.

(272) Η ανάληψη δέσμευσης για τον δείκτη χορηγήσεων προς καταθέσεις που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 118 εξασφαλίζει ότι η διάρθρωση του ισολογισμού της Τράπεζας θα είναι βιώσιμη έως το τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης. Η πώληση τίτλων και άλλων παρεπόμενων δραστηριοτήτων θα ενισχύσει επίσης τη θέση ρευστότητας της Τράπεζας. Λόγω της συνεχιζόμενης πίεσης στη θέση ρευστότητας της Τράπεζας, η Επιτροπή μπορεί να αποδεχθεί το αίτημα των ελληνικών αρχών να τους επιτραπεί να χορηγήσουν ρευστότητα στην Τράπεζα βάσει των μέτρων εγγύησης και ομολογιακών δανείων του καθεστώτος στήριξης των ελληνικών τραπεζών και βάσει της ΕΠΤ με την εγγύηση του Δημοσίου.

(273) Για να μειώσει το κόστος χρηματοδότησής της, η Ελλάδα έχει αναλάβει επίσης τη δέσμευση ότι η Τράπεζα θα συνεχίσει τη μείωση των επιτοκίων καταθέσεων στην Ελλάδα, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 118. Η επίτευξη αυτής της μείωσης του κόστους των καταθέσεων θα συμβάλει ουσιαστικά στη βελτίωση της αποδοτικότητας της Τράπεζας προ προβλέψεων.

([101]) Βλέπε σημείο 28 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης και αιτιολογική σκέψη (320) της απόφασης 2011/823/ΕΕ της Επιτροπής, της 5ης Απριλίου 2011, σχετικά με τα μέτρα C 11/09 (πρώην NN 53b/08, NN 2/10 και N 19/10) που εφάρμοσε το ολλανδικό κράτος για τον όμιλο ABN AMRO Group NV (που δημιουργήθηκε με τη συγχώνευση της Fortis Bank Nederland με την ABN AMRO N) (ΕΕ L 333 της 15.12.2011, σ. 1).

(274) Από την έναρξη της κρίσης, η Τράπεζα ξεκίνησε εκτεταμένο εξορθολογισμό του εμπορικού δικτύου της στην Ελλάδα, μέσω της μείωσης του αριθμού των υποκαταστημάτων και των εργαζομένων ([102]). Έως το 2017, οι συνολικές δαπάνες της Τράπεζας θα μειωθούν περαιτέρω κατά […] % σε σύγκριση με το 2013. Για την επίτευξη του εν λόγω στόχου, η Ελλάδα δεσμεύτηκε ότι η Τράπεζα θα μειώσει τα υποκαταστήματα και το προσωπικό της στην Ελλάδα σε […] και […] αντίστοιχα στις 31 Δεκεμβρίου 2017, με μέγιστο συνολικό κόστος ([103]) στην Ελλάδα ύψους […] εκατ. ευρώ. Ο αναμενόμενος δείκτης αποτελεσματικότητας θα είναι κατώτερος από […] % στο τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης διατηρεί την αποτελεσματικότητα της Τράπεζας στο νέο περιβάλλον της αγοράς.

(275) Ένα άλλο βασικό στοιχείο είναι ο χειρισμός των ΜΕΔ, εφόσον ανέρχονταν στο 32,4 % του χαρτοφυλακίου στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ([104]). Η Τράπεζα προτίθεται να ενισχύσει την πιστωτική πολιτική της (όρια, εξασφαλίσεις) και να εστιάσει στις κύριες δραστηριότητες, με σκοπό να ελαχιστοποιήσει τις ζημίες της. Η Ελλάδα έχει επίσης αναλάβει δέσμευση ότι η Τράπεζα θα τηρεί αυστηρά πρότυπα όσον αφορά την πιστωτική πολιτική της, με σκοπό τη διαχείριση κινδύνων και τη μεγιστοποίηση της αξίας για την Τράπεζα σε κάθε στάδιο της διαδικασίας δανειοδότησης, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 122.

7.6.2.2. *Εταιρική διακυβέρνηση*

(276) Ένα άλλο σημείο που χρειάζεται προσοχή είναι η διακυβέρνηση της Τράπεζας, δεδομένου ότι το ΕΤΧΣ κατέχει το 69,9 % ([105]) των μετοχών της Τράπεζας μετά την αύξηση μετοχικού κεφαλαίου του 2014, αλλά με περιορισμένα δικαιώματα ψήφου. Επιπλέον, ορισμένοι από τους ιδιώτες επενδυτές που ελέγχουν την Τράπεζα κατέχουν επίσης δικαιώματα προαγοράς μετοχών και, με τον τρόπο αυτό, θα αποκόμιζαν το πλήρες όφελος σε περίπτωση που η τιμή της μετοχής θα εκτοξευόταν κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης. Επειδή η κατάσταση αυτή θα μπορούσε να δημιουργήσει ηθικό κίνδυνο, συμφωνήθηκε ένα ειδικό πλαίσιο σχέσης μεταξύ της Τράπεζας και του ΕΤΧΣ το 2013. Η συμφωνία προστατεύει τις καθημερινές δραστηριότητες της Τράπεζας από κάθε παρέμβαση των κύριων μετόχων της, εξασφαλίζοντας ότι το ΕΤΧΣ μπορεί να παρακολουθεί την υλοποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης και να προλαμβάνει την υπερβολική ανάληψη κινδύνου από τη διοίκηση της Τράπεζας μέσω κατάλληλων διαδικασιών διαβούλευσης. Η Τράπεζα έχει δεσμευτεί επίσης να παρακολουθεί στενά την έκθεσή της σε συνδεδεμένους δανειολήπτες. Η Επιτροπή χαρακτηρίζει θετικά το γεγονός ότι το ΕΤΧΣ θα ανακτήσει τα πλήρη δικαιώματα ψήφου, εάν η Τράπεζα δεν εφαρμόσει το σχέδιο αναδιάρθρωσής της.

7.6.2.3. *Διεθνείς δραστηριότητες*

(277) Ορισμένες από τις διεθνείς δραστηριότητες της Τράπεζας έχουν εξαντλήσει το κεφάλαιο, τη ρευστότητα και την κερδοφορία της κατά το παρελθόν, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 266.

(278) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης προβλέπει επίσης ότι η Τράπεζα θα συνεχίσει να επαναφέρει το κύριο βάρος στην εσωτερική αγορά της. Η Τράπεζα έχει ήδη πωλήσει τη μη κερδοφόρο θυγατρική της στην Ουκρανία. Άρχισε επίσης τον εξορθολογισμό των άλλων θυγατρικών, την ενίσχυση της διαδικασίας αναδοχής δανείων και τη μείωση του χρηματοδοτικού κενού των θυγατρικών της. Σχεδιάζει τον περαιτέρω εξορθολογισμό του δικτύου της στις θυγατρικές που διατηρεί, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 109.

(279) Το συνολικό ποσό των περιουσιακών στοιχείων στην αλλοδαπή θα συρρικνωθεί τουλάχιστον κατά […] % έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 (σε σύγκριση με τις 31 Δεκεμβρίου 2012).

(280) Η συνολική αποδοτικότητα των διεθνών δραστηριοτήτων θα αποκατασταθεί από […] και μετά.

(281) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η Τράπεζα θα έχει αναδιαρθρωθεί επαρκώς και θα έχει μειώσει το μέγεθος των αλλοδαπών θυγατρικών της, ώστε να αποφύγει την έκθεσή της σε πρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες και ελλείψεις ρευστότητας στο μέλλον. Η δέσμευση που περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 119 να μην εισφέρει μεγάλα ποσά κεφαλαίων στις διεθνείς θυγατρικές της Τράπεζας διασφαλίζει επίσης ότι οι αλλοδαπές θυγατρικές δεν θα αποτελούν κίνδυνο για τα κεφάλαια ή τη ρευστότητα.

7.6.2.4. *Συμπέρασμα σχετικά με τη βιωσιμότητα*

(282) Το βασικό σενάριο που περιγράφεται στο τμήμα 2.4 δείχνει ότι στο τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης η Τράπεζα θα είναι σε θέση να επιτύχει απόδοση που θα της επιτρέπει να καλύπτει όλα τα έξοδα της και για να παρέχει κατάλληλη απόδοση ιδίων κεφαλαίων, λαμβάνοντας υπόψη το προφίλ κινδύνου. Ταυτόχρονα, η κεφαλαιακή θέση της Τράπεζας προβλέπεται ότι θα παραμείνει σε ικανοποιητικό επίπεδο.

([102]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 99.
([103]) Συμπεριλαμβανομένων των εισφορών στο Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων («ΤΕΚΕ»).
([104]) Οικονομικές προβλέψεις που συνδέονται με το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, αριθμητικά στοιχεία για την Alpha Bank AE.
([105]) ΕΤΧΣ, *Ετήσια οικονομική έκθεση για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013*, σ. 68, διαθέσιμη στη διαδικτυακή διεύθυνση: http://www.hfsf.gr/files/hfsf_annual_report_2013_en.pdf

(283) Τέλος, η Επιτροπή καταγράφει επίσης το δυσμενές σενάριο που περιγράφεται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, όπως υποβλήθηκε από τις ελληνικές αρχές. Το δυσμενές σενάριο βασίζεται σε ένα σύνολο παραδοχών που συμφωνήθηκε με το ΕΤΧΣ. Λαμβάνει υπόψη μια πιο παρατεταμένη και βαθύτερη ύφεση, καθώς και μια σοβαρότερη μείωση των τιμών των ακινήτων ([106]). Το σχέδιο αναδιάρθρωσης καταδεικνύει ότι η Τράπεζα είναι σε θέση να αντεπεξέλθει σε μια εύλογη πίεση, εφόσον, με το δυσμενές σενάριο, διατηρείται η αποδοτικότητα της Τράπεζας και ένα ικανοποιητικό επίπεδο κεφαλαιοποίησης στο τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης.

(284) Το ποσό πρόσθετων κεφαλαίων το οποίο αντλήθηκε το 2014, δηλαδή 1,2 δισεκατ. ευρώ, είναι επαρκές για να αντιμετωπίσει το βασικό σενάριο της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του 2013 κατά την περίοδο αναδιάρθρωσης και να επιστρέψει τις προνομιούχους μετοχές, το οποίο η Τράπεζα έπραξε τον Απρίλιο του 2014 ([107]). Η Τράπεζα θα υποβάλει επίσης έκτακτο σχέδιο κεφαλαιοποίησης στην Τράπεζα της Ελλάδος με μέτρα που θα εφαρμοστούν σε περίπτωση περαιτέρω επιδείνωσης του οικονομικού περιβάλλοντος. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά την εκτίμηση των κεφαλαιακών αναγκών σύμφωνα με το βασικό σενάριο, η Τράπεζα της Ελλάδος επέφερε ήδη διάφορες προσαρμογές που είχαν ως αποτέλεσμα την αύξηση των εκτιμώμενων κεφαλαιακών αναγκών σε σύγκριση με τις κεφαλαιακές ανάγκες κατά την εκτίμηση της Τράπεζας στο δικό της βασικό σενάριο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι βασικές κεφαλαιακές ανάγκες που εκτιμήθηκαν από την Τράπεζα της Ελλάδος προϋποθέτουν ορισμένο βαθμό πίεσης. Για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Τράπεζα είναι βιώσιμη, η Επιτροπή δεν απαιτεί να διαθέτει η Τράπεζα εξαρχής επαρκή κεφάλαια για την κάλυψη των κεφαλαιακών αναγκών με βάση το ακραία δυσμενές σενάριο κατά τις εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδας, εφόσον το επίπεδο της τελευταίας εκτίμησης αντιπροσωπεύει υψηλό επίπεδο πιέσεων και, όπως έδειξε η άντληση κεφαλαίων του Μαρτίου 2014, η Τράπεζα έχει ανακτήσει την πρόσβαση σε κεφαλαιαγορές

(285) Επιπλέον, είναι θετικό το γεγονός ότι η Τράπεζα δεν θα κάνει πρόσθετες επενδύσεις σε τίτλους μη επενδυτικής κατηγορίας, το οποίο θα συμβάλει στη διατήρηση της κεφαλαιακής θέσης και της ρευστότητας της.

(286) Συνάγεται, συνεπώς, το συμπέρασμα ότι η Τράπεζα έχει λάβει επαρκή μέτρα για την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητάς της.

7.6.3. **Ίδια συνεισφορά και επιμερισμός των επιβαρύνσεων**

(287) Σύμφωνα με την ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης, οι τράπεζες και οι μέτοχοί τους πρέπει να συμμετέχουν στην αναδιάρθρωση στο μέτρο του δυνατού, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η ενίσχυση θα περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο. Οι τράπεζες θα πρέπει ως εκ τούτου να χρησιμοποιούν τους δικούς τους πόρους για να χρηματοδοτήσουν την αναδιάρθρωση, προβαίνοντας, για παράδειγμα, σε πώληση περιουσιακών στοιχείων, ενώ οι μέτοχοι οφείλουν να καλύψουν τις ζημίες του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος, στον βαθμό του δυνατού.

7.6.3.1. *Ίδια συνεισφορά της Τράπεζας: εκποιήσεις και μείωση του κόστους*

(288) Η Τράπεζα έχει ήδη εκποιήσει ορισμένες μικρές αλλοδαπές επιχειρήσεις (Ουκρανία) και προέβη σε απομόχλευση ενός μέρους του χαρτοφυλακίου της για να βελτιώσει τόσο την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων όσο και τη θέση ρευστότητάς της. Ενδεικτικά, η Τράπεζα έχει εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία στην αλλοδαπή ύψους 1,9 δισεκατ. ευρώ από το 2009 έως το 2013 ([108]).

(289) Το σχέδιο αναδιάρθρωσης προβλέπει την εκποίηση και άλλων περιουσιακών στοιχείων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 107. Λαμβάνοντας υπόψη την απομόχλευση και τις εκποιήσεις που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και μετά την υλοποίησή των εν λόγω δεσμεύσεων, η Τράπεζα θα έχει μειώσει σημαντικά τη γεωγραφική παρουσία της στη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η μείωση των διεθνών περιουσιακών στοιχείων της Τράπεζας θα μειώσει επίσης σημαντικά τον απρόβλεπτο κίνδυνο να χρειαστεί βοήθεια στο μέλλον. Συνεπώς, συμβάλλει στο να περιοριστεί το ποσό της ενίσχυσης στο ελάχιστο.

(290) Η Τράπεζα εκποίησε τις ασφαλιστικές της δραστηριότητες το 2007. Ως εκ τούτου, δεν ασκεί καμία σημαντική δραστηριότητα στην εν λόγω αγορά, την οποία θα μπορούσε να εκποιήσει για τη δημιουργία πόρων.

(291) Για να περιορίσει τις κεφαλαιακές ανάγκες της, η Τράπεζα δεν θα χρησιμοποιήσει κεφάλαια για να στηρίξει ή να αυξήσει το μέγεθος των αλλοδαπών θυγατρικών της, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 119. Επιπλέον, η Ελλάδα ανέλαβε δεσμεύσεις ότι η Τράπεζα δεν θα προβεί σε νέες εξαγορές.

(292) Η Τράπεζα δεσμεύτηκε επίσης για ένα φιλόδοξο πρόγραμμα μείωσης του κόστους, όπως αναφέρεται στο τμήμα 2.4.2. Τα έξοδά της θα μειωθούν περαιτέρω έως το 2017. Το προσωπικό της μειώνεται και οι μισθοί προσαρμόζονται προς τα κάτω. Η Ελλάδα έχει δεσμευτεί επίσης να περιορίσει την αμοιβή των διοικητικών στελεχών της Τράπεζας, […].

([106]) Οι οικονομικές προβλέψεις που αναφέρονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης διαφέρουν από τα αποτελέσματα των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων που πραγματοποίησε η Τράπεζα της Ελλάδος, διότι δεν βασίστηκαν στο ίδιο σύνολο παραδοχών και παραγοντοποιήθηκαν σε συμπληρωματικές προσαρμογές που επέφερε η Τράπεζα της Ελλάδος.

([107]) http://www.alpha.gr/files/deltia_typou/deltio_typou_170414EN.pdf

([108]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 107.

7.6.3.2. *Επιμερισμός βαρών σε παλαιούς μετόχους και άντληση νέων κεφαλαίων στην αγορά*

(293) Η έκδοση δικαιωμάτων που ολοκληρώθηκε το 2009 ([109]) επέφερε δραστική μείωση της συμμετοχής των παλαιών μετόχων στο μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας και το ίδιο συνέβη εκ νέου με την ανακεφαλαιοποίηση του ΕΤΧΣ (μέτρο Β4) και την άντληση ιδιωτικών κεφαλαίων του 2013 και του Μαρτίου 2014. Ενδεικτικά, το μερίδιο που κατέχουν οι μέτοχοι της Τράπεζας, που την περίοδο εκείνη περιελάμβανε τους επενδυτές οι οποίοι εισέφεραν χρήματα το 2009, μειώθηκε από 100 % πριν από την άνοιξη του 2013 σε μόλις 4,9 % μετά την εν λόγω ανακεφαλαιοποίηση. Επιπλέον, η Τράπεζα δεν έχει καταβάλει κανένα μέρισμα σε μετρητά από το 2008. Εκτός από την επιβάρυνση των παλαιών μετόχων, η Τράπεζα έχει αντλήσει ένα σημαντικό ποσό ιδιωτικών κεφαλαίων από την έναρξη της κρίσης το 2008, και συγκεκριμένα 986 εκατ. ευρώ το 2009, 550 εκατ. ευρώ το 2013 και 1 200 εκατ. ευρώ το 2014.

7.6.3.3. *Επιμερισμός των βαρών σε ομολογιούχους μειωμένης εξασφάλισης*

(294) Οι κάτοχοι τίτλων μειωμένης εξασφάλισης της Τράπεζας συνεισέφεραν στο κόστος αναδιάρθρωσης της Τράπεζας. Η Τράπεζα εκτέλεσε πολλές πράξεις διαχείρισης παθητικού με σκοπό τη δημιουργία κεφαλαίων. Το συνολικό ποσό των υποχρεώσεων που ανταλλάχθηκαν ανήλθε σε 828 εκατ. ευρώ, με κέρδος κεφαλαίου 436 εκατ. ευρώ, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 114.

(295) Τα χρηματοοικονομικά μέσα η διευθέτηση των οποίων εκκρεμεί ακόμη υπόκεινται στην απαγόρευση της πληρωμής τοκομεριδίων που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 124. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι διασφαλίζεται ο ορθός επιμερισμός των βαρών για τους ιδιώτες κατόχους υβριδικού κεφαλαίου της Τράπεζας και ότι πληρούνται ως προς το θέμα αυτό τα κριτήρια της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

7.6.3.4. *Συμπέρασμα για την ίδια συνεισφορά και τον επιμερισμό των επιβαρύνσεων*

(296) Σε σύγκριση με τη συνολική κρατική ανακεφαλαιοποίηση, η ίδια συνεισφορά και ο επιμερισμός των επιβαρύνσεων, ιδίως υπό μορφή πώλησης περιουσιακών στοιχείων και μείωσης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων, υπολείπονται σημαντικά από τα επίπεδα που η Επιτροπή θεωρεί συνήθως επαρκή. Η μείωση του ισολογισμού αφορά μόνο τις δραστηριότητες στην αλλοδαπή ([110]), οι οποίες αντιπροσωπεύουν μικρό μέρος της Τράπεζας ([111]) και η αναδιάρθρωση δεν προβλέπει καμία μείωση του μεγέθους του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων και καταθέσεων στην Ελλάδα. Ωστόσο, με βάση τα στοιχεία που εξετάζονται στο τμήμα 7.6.1, και ειδικότερα το γεγονός ότι η Alpha Bank είναι η λιγότερο ενισχυόμενη Τράπεζα από τις μεγάλες ελληνικές τράπεζες και το ότι η εισπραχθείσα ενίσχυση πληροί τα κριτήρια για την απαλλαγή που ορίζονται στο σημείο 14 της ανακοίνωσης του 2011 περί παράτασης, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή μπορεί να δέχεται χαμηλότερη ίδια συνεισφορά και επιμερισμό των βαρών, το σχέδιο αναδιάρθρωσης μπορεί να θεωρηθεί ότι προβλέπει επαρκή ιδία συνεισφορά και μέτρα καταμερισμού των επιβαρύνσεων.

7.6.4. **Μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού**

(297) Η ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης απαιτεί το σχέδιο αναδιάρθρωσης να προτείνει μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και τη διασφάλιση ενός ανταγωνιστικού τραπεζικού τομέα. Επιπλέον, τα εν λόγω μέτρα θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίζουν τα ζητήματα ηθικού κινδύνου και να διασφαλίζουν ότι η κρατική ενίσχυση δεν χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση αθέμιτης από πλευράς ανταγωνισμού συμπεριφοράς.

(298) Το σημείο 31 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης αναφέρει ότι κατά την αξιολόγηση του ύψους της ενίσχυσης και των συνακόλουθων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, η Επιτροπή πρέπει να λαμβάνει υπόψη τόσο το απόλυτο όσο και το σχετικό ποσό της κρατικής ενίσχυσης που εισπράττεται, καθώς και τον βαθμό επιμερισμού των επιβαρύνσεων και τη θέση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος στην αγορά μετά την αναδιάρθρωση. Ως προς αυτό, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η Τράπεζα έχει εισπράξει κεφαλαιακή ενίσχυση από το Δημόσιο, ισοδύναμη με το 12 % των ΠΣΣΚ της ([112]). Επιπλέον, η Τράπεζα έχει λάβει εγγυήσεις ρευστότητας ύψους 14 δισεκατ. ευρώ στις 30 Νοεμβρίου 2011 και ομολογιακά δάνεια του Δημοσίου για ποσό 1,6 δισεκατ. ευρώ στις 30 Σεπτεμβρίου 2011, που αντιπροσωπεύουν από κοινού το 25 % του ισολογισμού της Τράπεζας εκείνη την ημερομηνία. Επιπλέον, η Τράπεζα έλαβε ΕΠΡ με την εγγύηση του Δημοσίου. Τα μέτρα για τον περιορισμό πιθανών στρεβλώσεων του ανταγωνισμού είναι συνεπώς δικαιολογημένα, λαμβανομένου υπόψη αυτού του σχετικά μεγάλου ποσού ενίσχυσης. Επιπλέον, το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας στην Ελλάδα είναι μεγάλο, με μερίδια αγοράς 15 % για τις χορηγήσεις και 13 % για τις καταθέσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2012. Η απόκτηση της Εμπορικής Τράπεζας και, σε πολύ μικρότερο βαθμό, των τριών συνεταιριστικών τραπεζών και των ελληνικών δραστηριοτήτων της Citibank αύξησε το μερίδιο αγοράς της τράπεζας. Μετά την εξαγορά της Εμπορικής Τράπεζας, τα μερίδια

([109]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 116.

([110]) Όπως αναφέρεται στις δεσμεύσεις (βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο 2, σημείο 7), ότι η μείωση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της μείωσης των ισολογισμών των διατηρούμενων ξένων οντοτήτων και/ή μέσω της πώλησης ξένων οντοτήτων.

([111]) Το μέγεθος του μέτρου της προτεινόμενης ίδιας συμμετοχής πρέπει να συγκριθεί με το μέγεθος της Τράπεζας πριν από την απόκτηση της Εμπορικής Τράπεζας, των καταθέσεων των τριών συνεταιριστικών τραπεζών και της Citibank Greece, για τον λόγο που αναφέρεται στο τμήμα 7.1.3.5.

([112]) Εάν ληφθούν υπόψη μόνον οι ενισχύσεις που καταβλήθηκαν πράγματι, οι οποίες είναι αυτές που αποφέρουν και το μεγαλύτερο πλεονέκτημα και, ως εκ τούτου, προκαλούν τη μεγαλύτερη νόθευση του ανταγωνισμού, το ποσό της ενίσχυσης μειώνεται στο 11 % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας.

αγοράς της Τράπεζας σε καταθέσεις στην Ελλάδα ανήλθαν σε 21 % στις 30 Ιουνίου 2013, ενώ τα μερίδια αγοράς σε ενυπόθηκα στεγαστικά δάνεια, καταναλωτικά δάνεια και επιχειρηματικά δάνεια ήταν 23 %, 20 % και 21 % αντίστοιχα ([113]). Μετά την εξαγορά των ελληνικών δραστηριοτήτων της Citibank, το μερίδιο αγοράς της Τράπεζας σε καταθέσεις αυξήθηκε κατά λιγότερο από 1 %.

(299) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι δυσκολίες της Τράπεζας προέκυψαν κυρίως από εξωτερικούς κραδασμούς, όπως η κρίση του δημόσιου χρέους της Ελλάδας και η παρατεταμένη ύφεση που διαταράσσει την ελληνική οικονομία από το 2008, όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 69 της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας για την Alpha Bank. Η ανάγκη να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα του ηθικού κινδύνου μειώνεται, καθώς η Τράπεζα δεν ανέλαβε υπερβολικούς κινδύνους. Όπως εξετάστηκε στο τμήμα 7.6.1 της παρούσας απόφασης, το στρεβλωτικό αποτέλεσμα των μέτρων ενίσχυσης είναι μικρότερο υπό το πρίσμα αυτών των παραγόντων, όπως και η ανάγκη για τη λήψη μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Για τους ανωτέρω λόγους, η Επιτροπή μπορεί κατ' εξαίρεση να δεχθεί ότι, παρά το υψηλό ποσό της ενίσχυσης και το υψηλό μερίδιο αγοράς, το σχέδιο αναδιάρθρωσης δεν προβλέπει καμία μείωση του ισολογισμού και των δανείων στην Ελλάδα.

(300) Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι ανακεφαλαιοποιήσεις από το κράτος επέτρεψαν στην Τράπεζα να συνεχίσει τις τραπεζικές της δραστηριότητες σε αγορές του εξωτερικού.

(301) Συναφώς, η Επιτροπή επισημαίνει, επιπροσθέτως προς την απομόχλευση και αναδιάρθρωση που εφαρμόζονται ήδη, ότι η Τράπεζα θα συνεχίσει την περαιτέρω αναδιάρθρωση και τη μείωση των αλλοδαπών περιουσιακών στοιχείων της έως τις 30 Ιουνίου 2018 ([114]) εκτός από τη δέσμευση να μην χρησιμοποιήσει την ενίσχυση για να χρηματοδοτήσει την ανάπτυξη των εν λόγω δραστηριοτήτων. Επομένως, η ενίσχυση δεν θα χρησιμοποιηθεί για τη νόθευση του ανταγωνισμού σε αυτές τις αγορές του εξωτερικού.

(302) Η Ελλάδα έχει δεσμευθεί επίσης να απαγορεύσει τις εξαγορές, διασφαλίζοντας ότι η Τράπεζα δεν θα χρησιμοποιήσει την κρατική ενίσχυση που λαμβάνει για την εξαγορά νέας επιχείρησης. Η εν λόγω απαγόρευση εξασφαλίζει ότι η ενίσχυση χρησιμοποιείται αυστηρά για την αποκατάσταση της βιωσιμότητας των τραπεζικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και όχι για ανάπτυξη, για παράδειγμα, σε αγορές του εξωτερικού.

(303) Η δέσμευση για μείωση του επιτοκίου που καταβάλλεται για τις καταθέσεις στην Ελλάδα από μη βιώσιμα υψηλά επίπεδα εξασφαλίζει επίσης ότι η κρατική ενίσχυση δεν θα χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση μη βιώσιμων στρατηγικών συγκέντρωσης καταθέσεων που νοθεύουν τον ανταγωνισμό στην ελληνική αγορά. Παρομοίως, η δέσμευση για την εφαρμογή αυστηρών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά την τιμολόγηση των νέων δανείων, βάσει κατάλληλης αξιολόγησης πιστωτικών κινδύνων, θα εμποδίσει την Τράπεζα να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην ελληνική αγορά εφαρμόζοντας ακατάλληλες στρατηγικές τιμολόγησης των δανείων σε πελάτες.

(304) Λαμβανομένης υπόψη της ειδικής κατάστασης που περιγράφεται στο τμήμα 7.6.1, καθώς και των μέτρων που προβλέπονται στο σχέδιο αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι υπάρχουν επαρκείς διασφαλίσεις για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

7.7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

(305) Σύμφωνα με το τμήμα 5 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης, πρέπει να υποβάλλονται τακτικές εκθέσεις, ώστε η Επιτροπή να είναι σε θέση να ελέγχει την ορθή εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Όπως αναφέρεται στις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Ελλάδα ([115]), η Ελλάδα θα εξασφαλίσει ότι, μέχρι το τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης, ήτοι τις 31 Δεκεμβρίου 2018, ο εντολοδόχος παρακολούθησης, ο οποίος έχει ήδη διοριστεί από την Τράπεζα με την έγκριση της Επιτροπής, θα παρακολουθεί την υλοποίηση των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Ελλάδα σχετικά με την αναδιάρθρωση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και για την εταιρική διακυβέρνηση και τις εμπορικές δραστηριότητες. Ως εκ τούτου, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης θα παρακολουθείται δεόντως.

8. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(306) Συνάγεται το συμπέρασμα ότι η Ελλάδα έθεσε παράνομα σε εφαρμογή τα μέτρα ενίσχυσης B1, B2, B3 και B4, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον αυτά τέθηκαν σε εφαρμογή πριν την επίσημη έγκριση από την Επιτροπή. Η Επιτροπή διαπιστώνει, ωστόσο, ότι το σχέδιο αναδιάρθρωσης, σε συνδυασμό με τις δεσμεύσεις που παρατίθενται στο παράρτημα, εξασφαλίζει την αποκατάσταση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας της Τράπεζας, είναι επαρκές όσον αφορά τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων και την ίδια συνεισφορά και είναι κατάλληλο και αναλογικό για την αντιστάθμιση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που προκαλούνται από τα εξεταζόμενα στην παρούσα απόφαση μέτρα ενίσχυσης. Το υποβληθέν σχέδιο αναδιάρθρωσης και οι αναληφθείσες δεσμεύσεις πληρούν τα κριτήρια της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης και, ως εκ τούτου, τα μέτρα αναδιάρθρωσης μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμα με την εσωτερική αγορά,

([113]) Σχέδιο αναδιάρθρωσης της Alpha Bank του Ιουνίου 2014, σ. 36.
([114]) Βλέπε παράρτημα, κεφάλαιο II.
([115]) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 129.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Τα κατωτέρω μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή από την Ελλάδα συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης:

α) η επείγουσα παροχή ρευστότητας στην Alpha Bank AE από την Τράπεζα της Ελλάδος και με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (μέτρο L2)·

β) η δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση ύψους 1 042 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από το Ελληνικό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ») στην Alpha Bank AE τον Δεκέμβριο του 2012 (μέτρο B2)·

γ) η επιστολή δέσμευσης για ποσό 1 629 εκατ. ευρώ, η οποία χορηγήθηκε από το ΕΤΧΣ στην Alpha Bank AE στις 21 Δεκεμβρίου 2012 (μέτρο B3)·

δ) η ανακεφαλαιοποίηση ύψους 4 021 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από το ΕΤΧΣ στην Alpha Bank AE την άνοιξη του 2013 (μέτρο B4).

2. Η χρηματοδότηση από το ΕΤΧΣ του συνολικού χρηματοδοτικού κενού ύψους 427 εκατ. ευρώ, στο πλαίσιο της μεταβίβασης επιλεγμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού της Συνεταιριστικής Τράπεζας Δωδεκανήσου, της Συνεταιριστικής Τράπεζας Ευβοίας και της Συνεταιριστικής Τράπεζας Δυτικής Μακεδονίας στην Alpha Bank AE τον Δεκέμβριο του 2013, δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

3. Λαμβανομένων υπόψη του σχεδίου αναδιάρθρωσης που αφορά τον όμιλο Alpha Bank (Alpha Bank και όλες τις ελληνικές θυγατρικές εταιρείες και τα υποκαταστήματα), το οποίο υποβλήθηκε στις 12 Ιουνίου 2014, και των δεσμεύσεων που ανέλαβε η Ελλάδα την ίδια ημερομηνία, οι ακόλουθες κρατικές ενισχύσεις συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά:

α) η εισφορά κεφαλαίου ύψους 940 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από το Ελληνικό Δημόσιο στην Alpha Bank AE τον Μάιο του 2009 στο πλαίσιο του μέτρου ανακεφαλαιοποίησης (μέτρο A)·

β) η επείγουσα παροχή ρευστότητας που χορήγησε η Τράπεζα της Ελλάδος στην Alpha Bank AE με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου από τον Ιούλιο του 2011, για ποσό ύψους 23,6 δισεκατ. ευρώ στις 31 Δεκεμβρίου 2012 (μέτρο L2)·

γ) η πρώτη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση ύψους 1 900 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από το ΕΤΧΣ στην Alpha Bank AE τον Μάιο του 2012 (μέτρο B1)·

δ) η δεύτερη προσωρινή ανακεφαλαιοποίηση ύψους 1 042 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από το ΕΤΧΣ στην Alpha Bank AE τον Δεκέμβριο του 2012 (μέτρο B2)·

ε) η επιστολή δέσμευσης για ποσό 1 629 εκατ. ευρώ, η οποία χορηγήθηκε από το ΕΤΧΣ στην Alpha Bank AE στις 21 Δεκεμβρίου 2012 (μέτρο B3)·

στ) η ανακεφαλαιοποίηση ύψους 4 021 εκατ. ευρώ που χορηγήθηκε από το ΕΤΧΣ στην Alpha Bank AE τον Μάιο του 2013 (μέτρο B4).

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ελληνική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 9 Ιουλίου 2014.

Για την Επιτροπή
Joaquín ALMUNIA
Αντιπρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ALPHA BANK — ΑΝΑΛΗΨΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η Ελληνική Δημοκρατία («ΕΔ») εγγυάται ότι η Alpha Bank («η Τράπεζα») εφαρμόζει το σχέδιο αναδιάρθρωσης που υποβλήθηκε τον Ιούνιο του 2014. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης βασίζεται σε μακροοικονομικές παραδοχές που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (η «Επιτροπή») στο προσάρτημα καθώς και σε ρυθμιστικές παραδοχές.

Η Ελληνική Δημοκρατία αναλαμβάνει τις ακόλουθες δεσμεύσεις (οι «δεσμεύσεις»), οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Οι δεσμεύσεις περιλαμβάνουν τις δεσμεύσεις όσον αφορά την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης (οι «δεσμεύσεις αναδιάρθρωσης») και τις δεσμεύσεις σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση και τις εμπορικές δραστηριότητες.

Οι δεσμεύσεις θα αρχίσουν να ισχύσουν από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής με την οποία εγκρίνεται το σχέδιο αναδιάρθρωσης (η «απόφαση»).

Η περίοδος αναδιάρθρωσης λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2018. Οι ακόλουθες δεσμεύσεις εφαρμόζονται καθ' όλη την περίοδο αναδιάρθρωσης, εκτός εάν η ατομική δέσμευση ορίζει διαφορετικά.

Το παρόν κείμενο ερμηνεύεται υπό το πρίσμα της απόφασης στο γενικό πλαίσιο του δικαίου της Ένωσης και με αναφορά στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου ([1]).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I. ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς των δεσμεύσεων, οι κατωτέρω όροι σημαίνουν:

1. **Τράπεζα:** Η Alpha Bank AE και όλες οι θυγατρικές της. Ως εκ τούτου, η Τράπεζα περιλαμβάνει το σύνολο του ομίλου Alpha Bank με όλες τις ελληνικές και μη ελληνικές θυγατρικές και υποκαταστήματά του, τόσο στον τραπεζικό όσο και στον μη τραπεζικό τομέα.

2. **Προσφορά για αύξηση κεφαλαίου στον τραπεζικό τομέα:** προσφορά που επιφέρει αύξηση του δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας της Τράπεζας, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα συναφή στοιχεία, και ιδίως τα κέρδη/ζημίες που καταλογίζονται στην πράξη και τη μείωση των ΠΣΣΚ που προκύπτουν από την πώληση (εάν είναι απαραίτητο, διορθωμένη για την αύξηση των ΠΣΣΚ που προκύπτουν από τους εναπομένοντες χρηματοδοτικούς δεσμούς).

3. **Κλείσιμο:** η ημερομηνία μεταβίβασης του νόμιμου τίτλου της εκχωρούμενης επιχείρησης στον αγοραστή.

4. **Εκχωρούμενη επιχείρηση:** όλες οι δραστηριότητες και τα στοιχεία ενεργητικού που η Τράπεζα δεσμεύεται να πωλήσει.

5. **Ημερομηνία έναρξης ισχύος:** η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης.

6. **Λήξη της περιόδου αναδιάρθρωσης:** 31 Δεκεμβρίου 2018.

7. **Αλλοδαπά ή μη ελληνικά στοιχεία ενεργητικού:** στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με τις δραστηριότητες πελατών εκτός Ελλάδας, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία καταλογίζονται τα στοιχεία ενεργητικού. Ενδεικτικά, τα στοιχεία ενεργητικού που καταλογίζονται στο Λουξεμβούργο αλλά σχετίζονται με τις δραστηριότητες πελατών στην Ελλάδα δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος ορισμού. Αντιθέτως, τα στοιχεία ενεργητικού που καταλογίζονται στο Λουξεμβούργο ή στην Ελλάδα αλλά σχετίζονται με τις δραστηριότητες πελατών σε άλλες χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης (χώρες ΝΑΕ) θεωρούνται αλλοδαπά περιουσιακά στοιχεία και περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος ορισμού.

8. **Αλλοδαπές επιχειρήσεις:** αλλοδαπές τραπεζικές και μη τραπεζικές θυγατρικές και υποκαταστήματα της Τράπεζας.

9. **Αλλοδαπές θυγατρικές:** όλες οι τραπεζικές και μη τραπεζικές θυγατρικές της Τράπεζας εκτός Ελλάδος.

10. **Ελληνικές τραπεζικές δραστηριότητες:** οι τραπεζικές δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από τον τόπο καταλογισμού των στοιχείων ενεργητικού.

11. **Ελληνικές μη τραπεζικές δραστηριότητες:** οι μη τραπεζικές δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από τον τόπο καταλογισμού των στοιχείων ενεργητικού.

12. **Ελληνικές θυγατρικές:** όλες οι ελληνικές τραπεζικές και μη τραπεζικές θυγατρικές της Τράπεζας.

13. **Εντολοδόχος παρακολούθησης:** ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ανεξάρτητο(-α) από την Τράπεζα, εγκεκριμένο(-α) από την Επιτροπή και διορισμένο(-α) από την Τράπεζα· καθήκον του εντολοδόχου παρακολούθησης είναι να παρακολουθεί την τήρηση των δεσμεύσεων από την Τράπεζα.

([1]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, περί λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1).

14. **Αγοραστής:** ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αγοράζει, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, την εκχωρούμενη επιχείρηση.

15. **Πώληση:** η πώληση του 100 % των μετοχών που κατέχει η Τράπεζα, εκτός εάν οι ατομικές δεσμεύσεις ορίζουν διαφορετικά.

Για τους σκοπούς των δεσμεύσεων, με τον ενικό αριθμό των όρων αυτών νοείται και ο πληθυντικός (και αντιστρόφως), εκτός αν οι δεσμεύσεις προβλέπουν διαφορετικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ. ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ

1. **Αριθμός υποκαταστημάτων στην Ελλάδα:** ο αριθμός υποκαταστημάτων στην Ελλάδα ανέρχεται σε […] κατ' ανώτατο όριο στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

2. **Αριθμός υπαλλήλων στην Ελλάδα:** ο αριθμός ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης («ΙΠΑ») στην Ελλάδα (στις ελληνικές τραπεζικές και μη τραπεζικές δραστηριότητες) ανέρχεται σε […] κατ' ανώτατο όριο στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

3. **Συνολικό κόστος στην Ελλάδα:** το συνολικό κόστος στην Ελλάδα (ελληνικές τραπεζικές και μη τραπεζικές δραστηριότητες) ανέρχεται σε […] εκατ. ευρώ κατ' ανώτατο όριο στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

4. **Κόστος καταθέσεων στην Ελλάδα:** για την αποκατάσταση της προ προβλέψεων αποδοτικότητας στην ελληνική αγορά, η Τράπεζα θα μειώσει το κόστος της χρηματοδότησης μέσω της μείωσης του κόστους των καταθέσεων που εισπράττονται στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων των καταθέσεων ταμιευτηρίου, των καταθέσεων όψεως και των προθεσμιακών καταθέσεων και άλλων παρόμοιων προϊόντων που προσφέρονται στους πελάτες, το κόστος των οποίων βαρύνει την Τράπεζα) […].

5. **Λόγος καθαρών δανείων προς καταθέσεις στην Ελλάδα:** για τις ελληνικές τραπεζικές δραστηριότητες, ο λόγος των καθαρών δανείων προς καταθέσεις θα ανέρχεται κατ' ανώτατο όριο στο 119 % στις 31 Δεκεμβρίου 2017. […]

6. **Στήριξη στις αλλοδαπές θυγατρικές:** για κάθε αλλοδαπή θυγατρική, σωρευτικά από την ημερομηνία έναρξης ισχύος έως τις 30 Ιουνίου 2018, η Τράπεζα δεν χορηγεί πρόσθετα ίδια κεφάλαια ή κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης για ποσό μεγαλύτερο από το υψηλότερο από τα ακόλουθα ποσά: i) το […] % των ΠΣΣΚ της θυγατρικής αυτής στις 31 Δεκεμβρίου 2012 ή ii) […] εκατ. ευρώ. Εάν η Τράπεζα προτίθεται να εισφέρει κεφάλαια ή δάνεια μειωμένης εξασφάλισης στην αλλοδαπή θυγατρική της για ποσό υψηλότερο από το καθορισμένο όριο, πρέπει να ζητήσει από τις ελληνικές αρχές να εισηγηθούν την έκδοση απόφασης της Επιτροπής για την τροποποίηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης.

   […]:

   α) […].

   β) […].

   γ) […].

   δ) […].

   ε) […].

   στ) […].

   […]

7. **Απομόχλευση των μη ελληνικών περιουσιακών στοιχείων έως τις 30 Ιουνίου 2018:** το συνολικό μέγεθος του χαρτοφυλακίου των αλλοδαπών στοιχείων ενεργητικού μειώνεται σε ανώτατο ποσό […] δισεκατ. ευρώ έως τις 30 Ιουνίου 2018 (ανώτατο όριο αλλοδαπών στοιχείων ενεργητικού).

   (7.1) […]

   (7.2) […]

8. **Πώληση τίτλων:** Το χαρτοφυλάκιο εισηγμένων τίτλων, που ορίζεται ως ακολούθως, θα εκποιηθεί έως […], ενώ το χαρτοφυλάκιο των μη εισηγμένων τίτλων θα εκποιηθεί έως […]: το εν λόγω χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει όλες τις επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου που υπερβαίνουν τα […] εκατ. ευρώ, καθώς και όλες τις επενδύσεις σε ομόλογα μειωμένης εξασφάλισης και υβριδικά ομόλογα. Η εν λόγω δέσμευση δεν εφαρμόζεται στις […] μετοχές ([…] εκατ. ευρώ). Για τις μη κύριες θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις ([…]), εάν, μέχρι […], η Τράπεζα έχει αναζητήσει ενεργά υποψήφιους αγοραστές και μπορεί να πραγματοποιηθεί καμία κεφαλαιακά ουδέτερη συναλλαγή ούτε συναλλαγή που αυξάνει το κεφάλαιο, τότε η προθεσμία για την εκποίηση των συμμετοχών αυτών πρέπει να αναβληθεί για […].

9. **Μέγεθος του χαρτοφυλακίου ιδιωτικών επενδύσεων:** Το μέγεθος του χαρτοφυλακίου ιδιωτικών επενδύσεων θα μειωθεί σε […] εκατ. ευρώ έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017.

10. Για κάθε πώληση, η Ελληνική Δημοκρατία δεσμεύεται ότι:

α) ο αγοραστής είναι ανεξάρτητος και δεν είναι συνδεδεμένος με την Τράπεζα·

β) για τους σκοπούς της απόκτησης της εκχωρούμενης επιχείρησης, ο αγοραστής δεν χρηματοδοτείται άμεσα ή έμμεσα από την Τράπεζα· Αυτό δεν ισχύει για την πώληση ακίνητης περιουσίας, περίπτωση κατά την οποία η Τράπεζα μπορεί να χορηγήσει χρηματοδότηση στον αγοραστή, αν αυτή η νέα δανειοδοσία πραγματοποιείται σύμφωνα με την πρακτική της συνετής δανειοδοτικής πρακτικής. Για να επαληθευτεί η συμμόρφωση με τη δέσμευση για απομόχλευση των μη ελληνικών περιουσιακών στοιχείων, κάθε νέο δάνειο που εμπίπτει στον ορισμό των ελληνικών στοιχείων ενεργητικού θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη·

γ) η Τράπεζα, για περίοδο 5 ετών μετά την ολοκλήρωση της πώλησης, δεν θα αποκτήσει άμεση ή έμμεση επιρροή επί του συνόλου ή μέρους της εκχωρούμενης επιχείρησης χωρίς προέγκριση της Επιτροπής.

11. **Πολιτική επενδύσεων:** Έως τις 30 Ιουνίου 2017 η Τράπεζα δεν θα αγοράσει τίτλους μη επενδυτικής κατηγορίας.

Η δέσμευση αυτή δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθους τίτλους (απαλλασσόμενοι τίτλοι):

i) […]·

ii) […]·

iii) […]·

iv) […]·

v) […]·

vi) […].

12. **Ανώτατο όριο μισθών:** Έως […], η Τράπεζα δεν θα καταβάλει σε κανέναν υπάλληλο ή διοικητικό στέλεχος συνολικές ετήσιες αποδοχές (μισθούς, συνταξιοδοτικές εισφορές, πριμ) μεγαλύτερες από […]. Σε περίπτωση εισφοράς κεφαλαίου από το ΕΤΧΣ, το ανώτατο όριο των αποδοχών θα αξιολογείται σύμφωνα με την ευρωπαϊκή τραπεζική ανακοίνωση της 1ης Αυγούστου 2013.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ. ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ — ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

1. Η Τράπεζα θα συνεχίσει να εφαρμόζει τις δεσμεύσεις σχετικά με την εταιρική διακυβέρνηση και τις εμπορικές δραστηριότητες, όπως υποβλήθηκαν από την Ελληνική Δημοκρατία στις 20 Νοεμβρίου 2012, με τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις που προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ των δεσμεύσεων, έως τις 30 Ιουνίου 2018.

2. Σε περίπτωση που μια ατομική δέσμευση δεν εφαρμόζεται στο επίπεδο της Τράπεζας, η Τράπεζα δεν χρησιμοποιεί τις θυγατρικές ή δραστηριότητες που δεν καλύπτονται από την εν λόγω ατομική δέσμευση για να καταστρατηγήσει τη δέσμευση.

Τμήμα Α. Δημιουργία αποτελεσματικής και επαρκούς εσωτερικής οργάνωσης

3. Η Τράπεζα, εξαιρουμένων των αλλοδαπών θυγατρικών της, συμμορφώνεται αδιαλείπτως με το σύνολο των διατάξεων του νόμου 3016/2002 περί εταιρικής διακυβέρνησης και του νόμου 2190/1920 περί Ανωνύμων Εταιρειών και, ειδικότερα, με τις διατάξεις σχετικά με τα καθήκοντα των εταιρικών οργάνων, όπως η συνέλευση των μετόχων και το διοικητικό συμβούλιο με σκοπό την εξασφάλιση σαφούς κατανομής αρμοδιοτήτων και της διαφάνειας. Οι αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης των μετόχων περιορίζονται στα καθήκοντα μιας γενικής συνέλευσης κατά το εταιρικό δίκαιο, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα σχετικά με την πληροφόρηση. Καταργούνται οι εκτενέστερες αρμοδιότητες που θα επέτρεπαν την αθέμιτη άσκηση επιρροής στη διοίκηση της επιχείρησης. Η ευθύνη για την τρέχουσα επιχειρησιακή διαχείριση ανήκει σαφώς στους εκτελεστικούς διευθυντές της Τράπεζας.

4. Η Τράπεζα, εξαιρουμένων των αλλοδαπών θυγατρικών, συμμορφώνεται αδιαλείπτως με το πλαίσιο σχέσεων του Ελληνικού Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας («ΕΤΧΣ»).

5. Η Τράπεζα τηρεί τις διατάξεις της πράξης 2577/9.3.2006 του Διοικητού της ΤτΕ, όπως ισχύει, ώστε να διατηρεί, σε ατομική βάση και σε επίπεδο ομίλου, μια αποτελεσματική οργανωτική δομή και ένα κατάλληλο εσωτερικό σύστημα ελέγχου που περιλαμβάνει τους τρεις βασικούς πυλώνες, ήτοι τον εσωτερικό έλεγχο, τη διαχείριση κινδύνου και τις λειτουργίες συμμόρφωσης και τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης.

6. Η Τράπεζα διαθέτει αποτελεσματική οργανωτική δομή που διασφαλίζει την πλήρη ανεξαρτησία των υπηρεσιών εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνου από εμπορικά δίκτυα, οι οποίες υπάγονται απευθείας στο διοικητικό συμβούλιο. Μία Επιτροπή λογιστικού ελέγχου και επιτροπή κινδύνου —που συστάθηκαν στο πλαίσιο του Διοικητικού Συμβουλίου— αξιολογούν όλα τα θέματα που θέτουν αυτές οι αντίστοιχες υπηρεσίες. Ένας κατάλληλος χάρτης εσωτερικού ελέγχου και ένας χάρτης διαχείρισης κινδύνων προσδιορίζουν τα καθήκοντα, τις αρμοδιότητες και τους πόρους αυτών των υπηρεσιών. Οι εν λόγω χάρτες πρέπει να είναι σύμφωνοι με τα διεθνή πρότυπα και να εξασφαλίζουν την πλήρη ανεξαρτησία των υπηρεσιών αυτών. Η πιστωτική πολιτική παρέχει καθοδήγηση και οδηγίες όσον αφορά τη χορήγηση δανείων, περιλαμβανομένης της τιμολόγησης των δανείων και της αναδιάρθρωσης των δανείων.

7. Η Τράπεζα κοινοποιεί στις αρμόδιες αρχές τον κατάλογο των μετόχων που κατέχουν ποσοστό τουλάχιστον 1 % των κοινών μετοχών.

Τμήμα Β. Εμπορικές πρακτικές και παρακολούθηση κινδύνου

Γενικές αρχές

8. Η πιστωτική πολιτική ορίζει ότι όλοι οι πελάτες πρέπει να απολαμβάνουν δίκαιη μεταχείριση με αμερόληπτες διαδικασίες, εκτός από εκείνες που συνδέονται με τον πιστωτικό κίνδυνο και την ικανότητα πληρωμής. Η πιστωτική πολιτική καθορίζει τα όρια με την υπέρβαση των οποίων η χορήγηση δανείων πρέπει να εγκρίνεται από τα υψηλότερα επίπεδα διοίκησης. Παρόμοια όρια καθορίζονται και όσον αφορά την αναδιάρθρωση δανείων και τον χειρισμό των απαιτήσεων και των διαφορών. Η πιστωτική πολιτική συγκεντρώνεται σε επιλεγμένα κέντρα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο και παρέχει σαφείς διασφαλίσεις για να εξασφαλισθεί η συνεπής εφαρμογή των οδηγιών σε όλες τις ελληνικές τραπεζικές δραστηριότητες.

9. Για όλες τις ελληνικές τραπεζικές δραστηριότητες, η Τράπεζα ενσωματώνει πλήρως τους κανόνες της πιστωτικής πολιτικής στη ροή εργασιών της έγκρισης και αναχρηματοδότησης δανείων και των συστημάτων εκταμίευσης των δανείων.

Ειδικές διατάξεις

10. Οι ειδικές διατάξεις που απαριθμούνται στα σημεία 11 έως 18 του κεφαλαίου ΙΙΙ των αναλήψεων υποχρεώσεων εφαρμόζονται στις ελληνικές τραπεζικές δραστηριότητες, εκτός εάν υπάρχει ρητή διαφορετική διάταξη.

11. Η πιστωτική πολιτική απαιτεί η τιμολόγηση των δανείων και ενυπόθηκων δανείων να συμμορφώνονται με αυστηρές κατευθυντήριες γραμμές. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν την υποχρέωση αυστηρής τήρησης των τυποποιημένων πινάκων των κλιμάκων επιτοκίων (ζωνών) της πιστωτικής πολιτικής, ανάλογα με τη διάρκεια του δανείου, την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου του πελάτη, την αναμενόμενη ανάκτηση συσταθείσας ασφάλειας (συμπεριλαμβανομένου του χρονικού διαστήματος για πιθανή εκκαθάριση), τη συνολική σχέση με την τράπεζα (π.χ. το επίπεδο και τη σταθερότητα των καταθέσεων, τη διάρθρωση των τελών και άλλες δραστηριότητες διασταυρούμενων πωλήσεων) και το κόστος χρηματοδότησης της Τράπεζας. Δημιουργούνται ειδικές κατηγορίες δανειακών περιουσιακών στοιχείων (π.χ. εμπορικά δάνεια, ενυπόθηκα δάνεια, εξασφαλισμένα/μη εξασφαλισμένα κ.λπ.) και το πλαίσιο τιμολόγησής τους εντάσσεται σε κατάλληλο πίνακα πιστωτικής πολιτικής που επικαιροποιείται σε τακτική βάση από την επιτροπή πιστώσεων. Κάθε εξαίρεση πρέπει να είναι δεόντως εγκεκριμένη από την επιτροπή πιστώσεων, ή σε κατώτερο επίπεδο εξουσίας, όταν το επιτρέπει η πιστωτική πολιτική. Εξατομικευμένες συναλλαγές όπως τα κοινοπρακτικά δάνεια ή η χρηματοδότηση έργων τηρούν τις ίδιες αρχές και λαμβάνουν δεόντως υπόψη το γεγονός ότι ενδέχεται να μην αντιστοιχούν σε τυποποιημένους πίνακες πιστωτικής πολιτικής. Παραβάσεις της εν λόγω τιμολογιακής πολιτικής αναφέρονται στον εντολοδόχο παρακολούθησης.

12. Η υπηρεσία διαχείρισης κινδύνου είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου και την αποτίμηση των ασφαλειών. Κατά την αξιολόγηση της ποιότητας των δανείων, η υπηρεσία διαχείρισης κινδύνου ενεργεί με ανεξαρτησία, παρέχοντας γραπτές γνώμες ώστε να εξασφαλίζει τη διαχρονική συνέπεια κατά την εφαρμογή των κριτηρίων εκτίμησης και με συνέπεια μεταξύ των πελατών και της πιστωτικής πολιτικής της Τράπεζας.

13. Όσον αφορά τα δάνεια σε ιδιώτες και νομικές οντότητες, για όλες τις ελληνικές τραπεζικές δραστηριότητες, με βάση τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, η τράπεζα εφαρμόζει αυστηρά ατομικά και συνολικά όρια για το ανώτατο ποσό δανείου που μπορεί να χορηγείται για μεμονωμένο πιστωτικό κίνδυνο (εφόσον επιτρέπεται από το ελληνικό δίκαιο και το δίκαιο της ΕΕ). Τα εν λόγω όρια λαμβάνουν υπόψη τη ληκτότητα του δανείου και την ποιότητα της παρεχόμενης εξασφάλισης/εγγύησης και ορίζονται βάσει καίριων δεικτών αναφοράς, και σε σχέση με το κεφάλαιο.

14. Απαγορεύεται η χορήγηση δανείων [1] για αγορά μετοχών ή υβριδικών τίτλων της Τράπεζας και άλλων τραπεζών [2] από τους δανειολήπτες, όποιοι και αν είναι αυτοί οι δανειολήπτες [3]. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και παρακολουθείται στο επίπεδο της Τράπεζας.

15. Όλες οι αιτήσεις δανείου από μη συνδεδεμένους δανειολήπτες για ποσό που υπερβαίνει [το […] % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας] ή κάθε δάνειο που διατηρεί την έκθεση σε έναν όμιλο (ο οποίος ορίζεται ως ομάδα συνδεδεμένων δανειοληπτών που αντιπροσωπεύουν έναν ενιαίο πιστωτικό κίνδυνο) σε επίπεδο υψηλότερο από το […] % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας] αναφέρονται στον εντολοδόχο παρακολούθησης, ο οποίος μπορεί, εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι όροι δεν ανταποκρίνονται σε εκείνους που ισχύουν στην αγορά ή αν δεν έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες στον εντολοδόχο παρακολούθησης, να αναβάλει τη χορήγηση της πίστωσης ή του δανείου κατά […] εργάσιμες ημέρες. Σε επείγουσες περιπτώσεις, η περίοδος αυτή μπορεί να μειωθεί σε […] εργάσιμες ημέρες, εφόσον έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες στον εντολοδόχο παρακολούθησης. Το εν λόγω χρονικό διάστημα θα επιτρέψει στον εντολοδόχο παρακολούθησης να παραπέμψει την υπόθεση στην Επιτροπή και το ΕΤΧΣ, πριν από τη λήψη οποιασδήποτε οριστικής απόφασης από την Τράπεζα.

16. Η πιστωτική πολιτική παρέχει σαφείς οδηγίες σχετικά με την αναδιάρθρωση δανείων. Ορίζει σαφώς ποια δάνεια είναι επιλέξιμα, υπό ποιες περιστάσεις και ορίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις που μπορούν να προταθούν σε δικαιούχους πελάτες. Για όλες τις ελληνικές τραπεζικές δραστηριότητες, η Τράπεζα εξασφαλίζει ότι όλες οι αναδιαρθρώσεις αποσκοπούν στην ενίσχυση των μελλοντικών ανακτήσεων από την Τράπεζα, διασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο το συμφέρον της Τράπεζας. Σε καμία περίπτωση η πολιτική αναδιαρθρώσεων δεν θέτει σε κίνδυνο τη μελλοντική αποδοτικότητα της Τράπεζας. Για τον σκοπό αυτό, η υπηρεσία διαχείρισης κινδύνου της Τράπεζας είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και την εγκατάσταση των κατάλληλων μηχανισμών υποβολής εκθέσεων για την αποτελεσματικότητα της αναδιάρθρωσης, για τη διενέργεια εμπεριστατωμένων αναλύσεων των εσωτερικών ή/και εξωτερικών βέλτιστων πρακτικών, κοινοποιώντας τα πορίσματά της τουλάχιστον ανά τρίμηνο στην επιτροπή πιστώσεων και στην επιτροπή διαχείρισης κινδύνου, προτείνοντας συγκεκριμένες βελτιώσεις στις σχετικές διαδικασίες και πολιτικές και ασκεί εποπτεία και υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή τους στην επιτροπή πιστώσεων και την επιτροπής διαχείρισης κινδύνου.

17. Για όλες τις ελληνικές τραπεζικές δραστηριότητες, η Τράπεζα θεσπίζει πολιτική χειρισμού απαιτήσεων και επίλυσης διαφορών με στόχο τη μεγιστοποίηση της ανάκτησης και την αποτροπή κάθε διάκρισης ή ευνοϊκής μεταχείρισης κατά τη διαχείριση των διαφορών. Η Τράπεζα εξασφαλίζει ότι λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για να μεγιστοποιήσει τις ανακτήσεις για την Τράπεζα και να προστατεύσει την οικονομική της θέση μακροπρόθεσμα. Κάθε παράβαση κατά την εφαρμογή της πολιτικής αυτής αναφέρεται στον εντολοδόχο παρακολούθησης.

18. Η Τράπεζα παρακολουθεί τον πιστωτικό κίνδυνο μέσω ενός καλά ανεπτυγμένου δικτύου επείγουσας ειδοποίησης και αναφορών που επιτρέπει στην υπηρεσία διαχείρισης κινδύνου: i) να εντοπίζει τις πρώιμες ενδείξεις απομείωσης δανείων και πιστωτικών γεγονότων· ii) να αξιολογεί τη δυνατότητα ανάκτησης του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων (που περιλαμβάνει αλλά δεν περιορίζεται σε εναλλακτικές πηγές αποπληρωμής, όπως οι συνοφειλέτες και οι εγγυητές καθώς και οι παρασχεθείσες και μη παρασχεθείσες ασφάλειες· iii) να αξιολογεί τη συνολική έκθεση της Τράπεζας σε επίπεδο μεμονωμένου πελάτη ή χαρτοφυλακίου· και iv) να προτείνει διορθωτικά και βελτιωτικά μέτρα στο διοικητικό συμβούλιο, κατά περίπτωση. Ο εντολοδόχος παρακολούθησης έχει πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες.

Διατάξεις που εφαρμόζονται σε συνδεδεμένους δανειολήπτες

19. Όλες οι διατάξεις που εφαρμόζονται σε συνδεδεμένους δανειολήπτες εφαρμόζονται στο επίπεδο της Τράπεζας.

20. Στο πλαίσιο της πιστωτικής πολιτικής, ένα ειδικό τμήμα πρέπει να αφιερωθεί στους κανόνες που διέπουν τις σχέσεις με συνδεδεμένους δανειολήπτες. Στους συνδεδεμένους δανειολήπτες περιλαμβάνονται οι υπάλληλοι, οι μέτοχοι, οι διευθυντές, τα διοικητικά στελέχη, καθώς και οι σύζυγοι, τα τέκνα και τα αδέλφια τους, και κάθε νομική οντότητα που ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από υπαλλήλους σε κρίσιμες θέσεις (ήτοι υπαλλήλους που συμμετέχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την πιστωτική πολιτική), τους μετόχους, τους διευθύνοντες συμβούλους ή τα διευθυντικά στελέχη ή τους συζύγους, τα τέκνα και τα αδέλφια τους. Κατ' επέκταση, κάθε δημόσιος οργανισμός ή οργανισμός που τελεί υπό τον έλεγχο του δημοσίου, κάθε δημόσια επιχείρηση ή οργανισμός πρέπει να θεωρείται συνδεδεμένος δανειολήπτης. Τα πολιτικά κόμματα πρέπει επίσης να αντιμετωπίζονται ως συνδεδεμένοι δανειολήπτες στην πιστωτική πολιτική. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται σε αποφάσεις σχετικά με την αναδιάρθρωση και διαγραφές δανείων σε εν ενεργεία ή πρώην υπαλλήλους, διευθυντές, μετόχους, διαχειριστές και συγγενείς τους, καθώς και στις ασκούμενες πολιτικές όσον αφορά την καταλληλότητα, την αποτίμηση, την εγγραφή υποθηκών και την κατάσχεση εγγυήσεων δανείων. Ο ορισμός των συνδεδεμένων δανειοληπτών διευκρινίστηκε διεξοδικότερα σε χωριστό έγγραφο.

21. Η υπηρεσία διαχείρισης κινδύνου είναι υπεύθυνη για την καταγραφή όλων των συνδεδεμένων ομάδων δανειοληπτών που αντιπροσωπεύουν μεμονωμένο πιστωτικό κίνδυνο με σκοπό την ορθή παρακολούθηση της συγκέντρωσης πιστωτικού κινδύνου.

---

[1] Για τους σκοπούς αυτής της δέσμευσης, η ερμηνεία του όρου «δάνεια» πρέπει είναι διασταλτική και να καλύπτει κάθε είδους χρηματοδότηση, όπως πιστωτικές διευκολύνσεις, εγγυήσεις κ.λπ.

[2] Για λόγους σαφήνειας, με τον όρο «άλλες τράπεζες» νοείται κάθε τράπεζα - χρηματοπιστωτικό ίδρυμα παγκοσμίως.

[3] Για λόγους σαφήνειας, όλοι οι δανειολήπτες, συμπεριλαμβανομένων των πελατών των ιδιωτικών τραπεζικών υπηρεσιών της Τράπεζας καλύπτονται από την εν λόγω δέσμευση.

22. Όσον αφορά τα δάνεια σε φυσικά πρόσωπα και νομικές οντότητες, με βάση τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, η Τράπεζα εφαρμόζει αυστηρά ατομικά και συνολικά όρια για το ανώτατο ποσό δανείου που μπορεί να χορηγείται σε μεμονωμένο πιστωτικό κίνδυνο σε σχέση με εμπλεκόμενους δανειολήπτες (εφόσον επιτρέπεται από το ελληνικό και το ενωσιακό δίκαιο).

23. Η Τράπεζα παρακολουθεί χωριστά την έκθεσή της σε συνδεδεμένους δανειολήπτες, συμπεριλαμβανομένων των φορέων του δημόσιου τομέα και των πολιτικών κομμάτων. Η νέα παραγωγή δανείων [1] σε συνδεδεμένους δανειολήπτες (ετήσιο % αποθέματος Ε-1 [2]) δεν υπερβαίνει τη νέα παραγωγή του συνολικού χαρτοφυλακίου δανείων στην Ελλάδα (ετήσιο % αποθέματος Ε-1). Η δέσμευση αυτή τηρείται χωριστά για κάθε είδος συνδεδεμένου δανειολήπτη (υπάλληλοι, μέτοχοι, διοικητικά στελέχη, δημόσιοι φορείς, πολιτικά κόμματα). Η πιστοληπτική αξιολόγηση των συνδεδεμένων δανειοληπτών, καθώς και οι όροι τιμολόγησης και η πιθανή προσφορά αναδιάρθρωσης δεν πρέπει να είναι ευνοϊκότερες σε σύγκριση με τους όρους που προσφέρονται σε παρόμοιους αλλά μη συνδεδεμένους δανειολήπτες, ώστε να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού στην ελληνική οικονομία. Η εν λόγω υποχρέωση δεν εφαρμόζεται σε υφιστάμενα γενικά καθεστώτα χορήγησης επιδοτούμενων δανείων σε υπαλλήλους. Η Τράπεζα υποβάλλει αναφορά κάθε μήνα σχετικά με την εξέλιξη αυτής της έκθεσης, το ποσό της νέας παραγωγής και τις πρόσφατες αιτήσεις που υπερβαίνουν [το […] % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας] στην επιτροπή πιστώσεων.

24. Τα εφαρμοζόμενα κριτήρια χορήγησης πιστώσεων στους υπαλλήλους/διευθυντές/μετόχους δεν είναι λιγότερο αυστηρά από εκείνα που εφαρμόζονται σε άλλους, μη συνδεδεμένους δανειολήπτες. Εάν το συνολικό πιστωτικό άνοιγμα σε μεμονωμένο υπάλληλο/διοικητικό στέλεχος/μέτοχο υπερβαίνει ποσό ίσο με [[…]] πάγιου μισθού για εξασφαλισμένα δάνεια και ποσό ίσο με [[…]] πάγιου μισθού για μη εγγυημένα δάνεια, το άνοιγμα πρέπει να γνωστοποιείται άμεσα στον εντολοδόχο παρακολούθησης ο οποίος μπορεί να παρέμβει και να αναβάλει τη χορήγηση του δανείου σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στο σημείο 25 του κεφαλαίου ΙΙΙ των δεσμεύσεων.

25. Όλες οι αιτήσεις δανείων από συνδεδεμένους δανειολήπτες που υπερβαίνουν [το […] % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας] ή κάθε δάνειο που διατηρεί την έκθεση σε μία ομάδα (που ορίζεται ως ομάδα συνδεδεμένων δανειοληπτών οι οποίοι αντιπροσωπεύουν μεμονωμένο πιστωτικό κίνδυνο υψηλότερο από το […] % των ΠΣΣΚ της Τράπεζας] αναφέρονται στον εντολοδόχο παρακολούθησης, ο οποίος μπορεί, εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι όροι δεν είναι ίσοι ή αν δεν έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες στον εντολοδόχο παρακολούθησης, να αναβάλει τη χορήγηση της πίστωσης ή του δανείου κατά […] εργάσιμες ημέρες. Σε επείγουσες περιπτώσεις, η περίοδος αυτή μπορεί να μειωθεί σε […] εργάσιμες ημέρες, εφόσον έχουν παρασχεθεί επαρκείς πληροφορίες στον εντολοδόχο παρακολούθησης. Το εν λόγω χρονικό διάστημα θα επιτρέψει στον εντολοδόχο παρακολούθησης να παραπέμψει την υπόθεση στην Επιτροπή και το ΕΤΧΣ, πριν από τη λήψη οποιασδήποτε οριστικής απόφασης από την Τράπεζα.

26. Η αναδιάρθρωση δανείων που αφορούν συνδεδεμένους δανειολήπτες πληροί τις ίδιες απαιτήσεις με αυτές που εφαρμόζονται στους μη συνδεδεμένους δανειολήπτες. Επιπλέον, τα καθορισμένα πλαίσια και οι πολιτικές για την αντιμετώπιση των προβληματικών περιουσιακών στοιχείων αξιολογούνται και βελτιώνονται, όταν είναι αναγκαίο. Ωστόσο, εκτιμάται ότι τα αναδιαρθρωμένα δάνεια συνδεδεμένων δανειοληπτών πρέπει να αναφέρονται ξεχωριστά, τουλάχιστον ανά κατηγορία δανειακών περιουσιακών στοιχείων και τύπο συνδεδεμένων δανειοληπτών.

Ενότητα Γ: Λοιποί περιορισμοί

27. **Απαγόρευση διανομής μερισμάτων, τοκομεριδίων, επαναγοράς και άσκησης δικαιώματος επαναγοράς**: εάν η Επιτροπή δεν εγκρίνει εξαίρεση, η Ελληνική Δημοκρατία δεσμεύεται ότι:

α) Η Τράπεζα δεν καταβάλλει τοκομερίδια για υβριδικά κεφαλαιακά μέσα (ή κάθε άλλο μέσο για το οποίο η πληρωμή τοκομεριδίου υπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Τράπεζας) ούτε μερίσματα για μέσα ιδίων κεφαλαίων και χρεογράφων μειωμένης εξασφάλισης, εκτός εάν υπάρχει νομική υποχρέωση να το πράξει. Η Τράπεζα δεν αποδεσμεύει αποθεματικά για να βρεθεί σε τέτοια θέση. Σε περίπτωση αμφιβολίας για το κατά πόσον, για τους σκοπούς της παρούσας δέσμευσης, υφίσταται νομική δέσμευση, η Τράπεζα υποβάλλει την προτεινόμενη καταβολή τοκομεριδίου ή μερίσματος στην Επιτροπή προς έγκριση.

β) Η Τράπεζα δεν επαναγοράζει καμία από τις ίδιες μετοχές ούτε ασκεί δικαίωμα επαναγοράς σε σχέση με τα εν λόγω μέσα ιδίων κεφαλαίων και τα χρεόγραφα μειωμένης εξασφάλισης·

γ) Η Τράπεζα δεν επαναγοράζει υβριδικά κεφαλαιακά μέσα.

[1] Για λόγους σαφήνειας, η νέα παραγωγή δανείων καλύπτει επίσης την ανανέωση των δανείων και την αναδιάρθρωση υφιστάμενων πιστώσεων.
[2] Για λόγους σαφήνειας, το «ετήσιο % αποθέματος Ε-1» αναφέρεται στη νέα παραγωγή ως ποσοστό του αποθέματος στο τέλος του προηγούμενου έτους. Το ποσό των ΠΣΣΚ είναι αυτό του τέλους του έτους.

28. **Απαγόρευση εξαγοράς**: Η Ελληνική Δημοκρατία δεσμεύεται ότι η Τράπεζα δεν θα αποκτήσει συμμετοχή σε καμία επιχείρηση, είτε πρόκειται για περιουσιακό στοιχείο είτε για μεταβίβαση μετοχών. Η απαγόρευση των εξαγορών καλύπτει τόσο τις επιχειρήσεις που έχουν τη νομική μορφή εταιρείας και κάθε σύνολο περιουσιακών στοιχείων που συνθέτουν μια επιχείρηση ([1]).

α) **Εξαίρεση για την οποία απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής**: Παρά την εν λόγω απαγόρευση, η Τράπεζα μπορεί, αφού λάβει την έγκριση της Επιτροπής, και, εφόσον είναι σκόπιμο, με πρόταση του ΕΤΧΣ, να εξαγοράσει δραστηριότητες και επιχειρήσεις, εάν είναι αναγκαίο, σε εξαιρετικές περιστάσεις, για την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ή για την εξασφάλιση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

β) **Εξαίρεση για την οποία δεν απαιτείται προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής**: Η Τράπεζα μπορεί να αποκτήσει συμμετοχές σε επιχειρήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι:

(1) Η τιμή αγοράς που καταβάλλει η Τράπεζα για κάθε εξαγορά είναι μικρότερη από [το […] %] του μεγέθους του ισολογισμού ([2]) της Τράπεζας κατά την πραγματική ημερομηνία των δεσμεύσεων ([3]), και

(2) Οι αθροιστικές τιμές αγοράς που κατέβαλε η Τράπεζα για όλες αυτές τις εξαγορές, με έναρξη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των δεσμεύσεων έως το τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης, είναι χαμηλότερο από [το […] %] του μεγέθους του ισολογισμού της Τράπεζας κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των δεσμεύσεων.

γ) **Δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στην απαγόρευση εξαγοράς**: Η απαγόρευση των εξαγορών δεν καλύπτει τις εξαγορές που πραγματοποιούνται κατά τη συνήθη ροή των τραπεζικών δραστηριοτήτων για τη διαχείριση υφιστάμενων απαιτήσεων έναντι προβληματικών επιχειρήσεων, περιλαμβανομένης της μετατροπής υφιστάμενου χρέους σε μετοχικά προϊόντα.

29. **Απαγόρευση διαφήμισης**: Η Ελληνική Δημοκρατία δεσμεύεται ότι η Τράπεζα θα απέχει από τη διαφήμιση στην οποία γίνεται λόγος για κρατική στήριξη και δεν θα εφαρμόσει καμία επιθετική εμπορική στρατηγική η οποία δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί χωρίς τη στήριξη της Ελληνικής Δημοκρατίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV. ΕΝΤΟΛΟΔΟΧΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

1. Η Ελληνική Δημοκρατία δεσμεύεται ότι η Τράπεζα θα τροποποιήσει και θα παρατείνει την εντολή του εντολοδόχου παρακολούθησης που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή και διορίστηκε από την Τράπεζα στις 16 Ιανουαρίου 2013, έως το τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης. Η Τράπεζα θα διευρύνει επίσης το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω εντολής για την ενσωμάτωση της παρακολούθησης i) του σχεδίου αναδιάρθρωσης και ii) όλων των δεσμεύσεων που καθορίζονται στον εν λόγω κατάλογο.

2. Τέσσερις εβδομάδες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των δεσμεύσεων, η Ελληνική Δημοκρατία υποβάλλει στην Επιτροπή το πλήρες κείμενο της τροποποιημένης εντολής, που περιλαμβάνει όλες τις ρυθμίσεις που απαιτούνται, ώστε ο εντολοδόχος παρακολούθησης να είναι σε θέση να εκπληρώσει τα καθήκοντά του βάσει των εν λόγω δεσμεύσεων.

3. Πρόσθετες διατάξεις σχετικά με τον εντολοδόχο παρακολούθησης καθορίζονται σε ξεχωριστό έγγραφο.

Η γενική γραμματέας
Χριστίνα ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

([1]) Για λόγους σαφήνειας, για τους σκοπούς αυτής της δέσμευσης, τα ιδιωτικά ίδια κεφάλαια/επιχειρηματικά κεφάλαια αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω δέσμευσης. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα υποβάλλει επίσημο αίτημα στην Επιτροπή, το οποίο περιλαμβάνει επιχειρηματικό σχέδιο για την εν λόγω οντότητα.

([2]) Για λόγους σαφήνειας, για τους σκοπούς αυτής της δέσμευσης, το μέγεθος του ισολογισμού είναι ίσο με το σύνολο του ενεργητικού της Τράπεζας.

([3]) Για λόγους σαφήνειας, σε περίπτωση που η έγκριση της Επιτροπής να άρει την απαγόρευση της εξαγοράς λαμβάνεται σύμφωνα με το σημείο i) σημείο 28, κεφάλαιο III των δεσμεύσεων, ο ισολογισμός της Τράπεζας κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος των δεσμεύσεων υπολογίζεται για να περιλάβει επίσης τα περιουσιακά στοιχεία των οντοτήτων που εξαγοράστηκαν ή τα αποκτηθέντα περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία της απόκτησης.

Προσάρτημα

Μακροοικονομικές προβολές για τις εγχώριες ελληνικές δραστηριότητες

% ετήσια αύξηση (εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Αθροιστικό ποσοστό αύξησης 2013-2017
Πραγματικό ΑΕΠ	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Ονομαστική αύξηση των δανείων στην Ελλάδα	– 6,4	– 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Αποπληθωριστής του ΑΕΠ	– 0,8	– 1,1	– 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Τιμές ακινήτων	– 11,7	– 10	– 5	0	2	3,5	
Ονομαστικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών	– 8,8	– 9,5	– 0,3	– 0,4	2,6	3,6	– 4,5
Καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα	– 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Ποσοστό ανεργίας (%)	24,2	27	26	24	21	18,6	
Ποσοστό αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (%)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Μέγιστη τιμή μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ)			2Η2014				
Euribor 3 μηνών (κατά μέσο όρο, %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Πρόσβαση σε κεφαλαιαγορές — συμφωνίες επαναγοράς (repos)		ΝΑΙ — Όχι ανώτατο όριο					
Πρόσβαση στην αγορά κεφαλαίων – καλυμμένα / μη εξασφαλισμένα με εξοφλητική προτεραιότητα		ΝΑΙ — έως 500 εκατ. ευρώ εκάστη	ΝΑΙ — έως 1 δισεκατ. ευρώ εκάστη	ΝΑΙ — Όχι ανώτατο όριο			